

**Evaluace výsledků programů
financovaných z EHP a Norských fondů
2009 – 2014**

**Tematická evaluace
CZ06 Kultura**

„Kulturní dědictví a současné umění“

EVALUAČNÍ ZPRÁVA

Květen 2017

Verze 1.3

Obsah

OBSAH	2
1 ABSTRAKT	4
2 POPIS SITUACE V DANÉ OBLASTI	8
3 ZÁKLADNÍ POPIS PROGRAMU A PŘEHLED PODPOŘENÝCH PROJEKTŮ	9
4 METODIKA A ANALÝZA DAT	12
4.1 METODIKA	12
4.2 ANALÝZA DAT.....	14
5 RELEVANCE	14
5.1 EVALUACE RELEVANCE PROGRAMU A PROJEKTŮ	14
5.2 RELEVANCE VE VZTAHU K CÍLŮM DONORSKÝCH STÁTŮ	14
5.3 RELEVANCE VE VZTAHU KE STRATEGICKÝM DOKUMENTŮM A POLITIKÁM V OBLASTI	17
5.4 RELEVANCE VE VZTAHU K AKTUÁLNÍMU VÝVOJI V ČR	18
5.5 RELEVANCE INDIKÁTORŮ	22
5.6 RELEVANCE PROJEKTOVÝCH A PROGRAMOVÝCH CÍLŮ	23
5.7 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ.....	27
6 ÚČELNOST	28
6.1 EVALUACE ÚČELNOSTI PROGRAMŮ A PROJEKTŮ	28
6.2 ÚČELNOST NA ÚROVNI PROGRAMOVÝCH CÍLŮ.....	29
6.3 ÚČELNOST NA ÚROVNI PROJEKTOVÝCH CÍLŮ	29
6.4 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ.....	31
7 ÚČINNOST	32
7.1 EVALUACE ÚČINNOSTI PROGRAMŮ A PROJEKTŮ	32
7.2 PROGRAMOVÁ ÚČINNOST.....	32
7.3 INFORMACE Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	37
7.4 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ.....	37
8 DOPADY	38
8.1 EVALUACE DOPADŮ.....	38
8.2 EVALUACE PROJEKTŮ	38
8.3 INFORMACE Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ – EFEKTY PROJEKTŮ.....	48
8.4 INFORMACE Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ – SPOLUPRÁCE S PARTNERY Z DONORSKÝCH STÁTŮ	48
8.5 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ.....	49
9 UDRŽITELNOST	51
9.1 EVALUACE UDRŽITELNOSTI.....	51
9.2 POŽADAVKY NA UDRŽITELNOST.....	51
9.3 VÝHODNOCENÍ UDRŽITELNOSTI.....	51
9.4 UDRŽITELNOST DLE VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO A TERÉNNÍHO ŠETŘENÍ	52
9.5 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ.....	53
10 ZÁVĚRY A ODPOVĚDI NA EVALUAČNÍ OTÁZKY	54
10.1 HLAVNÍ ZÁVĚRY	54
10.2 EVALUAČNÍ OTÁZKY	56

11 DOPORUČENÍ	62
12 PŘÍLOHY	64
12.1 PŘÍLOHA Č. 1 – SEZNAM ZKRATEK	64
12.2 PŘÍLOHA Č. 2 – VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ (CAWI)	65
12.3 PŘÍLOHA Č. 3 - DATA PRO HODNOCENÍ RELEVANCE.....	75
12.4 PŘÍLOHA Č. 4 - DATA PRO EVALUACI ÚČELNOSTI.....	77
12.5 PŘÍLOHA Č. 5 - DATA PRO SOUHRNNÉ HODNOCENÍ KRITÉRIÍ.....	79
12.6 PŘÍLOHA Č. 6 - POUŽITÉ DOKUMENTY A ZDROJE DAT.....	81
12.7 PŘÍLOHA Č. 7 – PROGRAMOVÁ TEORIE ZMĚNY	83
12.8 PŘÍLOHA Č. 8 – ZAPRACOVÁNÍ KOMENTÁŘŮ	84

1 Abstrakt

Tematickou evaluaci programu CZ06 realizovala v době od 21. 4. do 24. 5. 2017 společnost HaskoningDHV Czech Republic, spol. s r. o. Předmětem hodnocení bylo celkem pět stanovených evaluačních kritérií: relevance, účelnost, účinnost, dopady a udržitelnost.

Posouzení relevance, účelnosti, účinnosti a udržitelnosti bylo založeno převážně na desk research, polostrukturovaných rozhovorech, srovnávací analýze a dotazníkovém šetření mezi příjemci grantů, vyhodnocování účinnosti a dopadů bylo založeno na terénním výzkumu u vzorku projektů použitím přístupu Outcome Harvesting.

Program CZ06 se dělí na dvě programové oblasti:

- Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví (PO 16)
- Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví (PO 17)

Věcným gestorem programových oblastí je Ministerstvo kultury ČR.

Program CZ06 je vysoce relevantní pro Českou republiku a je plně v souladu s nejdůležitějšími národními strategiemi zaměřenými na kulturní dědictví a současné umění. Je rovněž v souladu s prioritami dárcovských zemí. V programu byli příjemci podporováni v tom, aby rozvíjeli spolupráci a výměnu zkušeností s partnery z donorských států, v řadě aktivit byly projekty povinně realizovány se zahraničním partnerem /partnery z donorských států. Na úrovni klastrů je relevance hodnocena jako velmi dobrá nebo vynikající.

V programové oblasti 16 byly podpořeny rozmanité projekty obnovy, zachování a zpřístupnění nemovitého a movitého kulturního dědictví ČR, podpořeno bylo rovněž několik (4) projektů židovského kulturního dědictví. Zaměření programové oblasti 17 nabídlo silnou partnerskou podporu rozvoje a zlepšení realizačních podmínek pro mezinárodní výměny a spolupráce, které jsou potřebné pro rozvoj kreativity umělců, vzdělání uměleckých manažerů a správců kulturních projektů.

V PO 16 mělo celkem 17 projektů (tj. 60, 7 %) partnera z donorského státu, v PO 17 to bylo 28 projektů (tj. 93,3 %). V jednom z projektů v PO 17 proběhly nad rámec původního plánu 2 aktivity, jejichž realizátoři byli z donorských zemí. Celkově lze konstatovat, že 45 (77, 6 %) projektů programu CZ06 bylo realizováno ve spolupráci s partnery z donorských zemí.

Spolupráce s partnery z donorských států je obecně hodnocena jako přínosná. Jedná se o vhodnou možnost navazování nových pracovních kontaktů, nabízí silné podněty a impulzy pro další tvůrčí počiny s přesahem do socio-politických souvislostí, poznávání životní úrovně, hodnotových priorit, přístupu k životu apod. Míra rozvinutí a případné pokračování spolupráce je v každém projektu individuální.

V PO16 probíhala spolupráce s partnery z donorských států zejména na základě vzájemné výměny informací a zkušeností. Byly sdíleny best practices, know-how, docházelo ke konzultacím apod. Byly organizovány vzájemné studijní cesty, semináře a workshopy. U některých projektů se partneři podíleli na publikacích vydaných v rámci projektu, nebo na fotodokumentaci. Partneři také pomáhali s přípravou expozic v opravených prostorách. Významný přínos ze strany partnerů byl i v pomoci

v oblasti marketingu a propagace. V některých případech probíhal ze strany partnera monitoring projektu a inspekční cesty.

V PO17 probíhala spolupráce s partnery z donorských zemí velmi intenzivně. Zejména docházelo k zapojování partnerů přímo do inscenací a představení, případně v rámci festivalů byla zapojena celá inscenace zahraničního partnera. Zároveň partner často organizoval uvedení inscenací na svém území. Docházelo ke sdílení know-how, best practices i materiálů často i prostřednictvím workshopů, přednášek a konzultací. Spolupráce probíhala i v oblasti dramaturgie a produkce. Partneři se zapojovali i do přípravy akce, ať už celkové organizace a realizace, spoluvytváření programu, či propagace a PR. Účelnost byla hodnocena pomocí detailní analýzy naplňování indikátorů jak na úrovni programu, tak i vzorku podpořených projektů. Hodnocení je s ohledem na skutečnost, že řada projektů nemá schválenou závěrečnou zprávu, předběžné.

Naplnění účelnosti na úrovni realizovaných ukončených projektů v obou programových oblastech je na základě provedených hodnocení vynikající. Příjemci si volili kromě programových indikátorů i svoje vlastní indikátory výstupů odpovídající jejich aktivitám. Zejména v PO 17 se překročení cílových hodnot nebo případné dílčí problémy s naplněním týkaly vlastních indikátorů představujících počty osob účastnících se aktivit projektů (návštěvníci, diváci).

Neexistence obecně platné definice ukazatelů mohla přispět k nejednoznačné interpretaci a vykazování některých monitorovacích ukazatelů. Významné překročení plánovaných hodnot zejména v PO 17 dokumentuje podcenění při nastavování cílových hodnot.

Účinnost byla hodnocena z pohledu ověření zajištění účinnosti výdajů na vybraném vzorku projektů ve smyslu zajištění nejlepší hodnoty za peníze. Na základě dostupných informací bylo ověřeno zajištění účinnosti výdajů projektu již při plánování projektového rozpočtu, resp. při jeho následném čerpání. Příjemci prokázali dostatečnou míru vlastního způsobu ověřování adekvátnosti vynakládaných finančních prostředků při realizovaných aktivitách. Na základě provedených šetření se u šetřeného vzorku projektů neprokázalo, že by bylo možné dosáhnout stejných výstupů a výsledků účinnějším způsobem. Účinnost je tak hodnocena jako vynikající.

Na základě výzkumu v terénu byly ověřeny účinky realizovaných aktivit. Podařilo se dosáhnout efektů, které byly plánovány v době přípravy projektu: např. vzájemná výměna zkušeností s norským partnerem v oblasti průmyslového dědictví, využití příkladů odlišností v přístupech v Norsku pro další odbornou práci, zrekonstruování památkově chráněné budovy výtopy a otevření interaktivního železničního muzea, posílení dialogu mezi romskou menšinou a majoritní společností prostřednictvím realizace světového romského festivalu KHAMORO, prezentace otázek vztahu krajiny a současné společnosti prostřednictvím výstavy a symposia, tvůrčí pobyty s workshopy, doprovodné vzdělávací programy pro pedagogy k výstavě, posílení spolupráce s partnery z donorských států. Dlouhodobé efekty mohou být potvrzeny (nebo nepotvrzeny) v budoucnu. Projekty měly rovněž neočekávané účinky: např. navázání spolupráce se zástupci konkrétních muzeí v ČR i Norsku, výměna zkušeností v praktičtější rovině – díky vzájemným návštěvám, podpora cestovního ruchu v regionu, vzájemná inspirace a předání zkušeností se zahraničním partnerem, neočekávaný zájem pedagogů o doprovodné aktivity k výstavě, dopady na tvůrčí činnost jednotlivých zúčastněných, organizací, umělců a spolupracovníků.

Udržitelnost projektů v programu CZ06 byla hodnocena v PO 16, pro PO 17 není s ohledem na charakter realizovaných aktivit relevantní. Opravené a restaurované nemovité kulturní památky, národní kulturní památky a památky UNESCO a jejich soubory, krajinářské a zahradní kompozice, movité i nemovité židovské kulturní památky, sbírkové předměty a sbírky muzejní povahy, písemné kulturní dědictví, tj. vytvořené výstupy a výsledky projektů v PO 16 lze považovat za dlouhodobě udržitelné. Na základě syntézy zjištěných informací je udržitelnost v této programové oblasti hodnocena jako vynikající.

Zlepšení udržitelnosti výstupů a výsledků projektů v dlouhodobém horizontu může ovlivnit řada faktorů např.: využití řádné technologie při opravě památky, odstranění příčin chátrání okolo památek, pravidelná kontrola a obhlídky, vhodné využívání památek, zajištění návštěvnosti, zapojení více subjektů dokombinovaného (tj. diferenciací ziskových a neziskových aktivit) užívání památky.

Souhrnné hodnocení stanovených kritérií v jednotlivých klastrech představuje dále uvedená tabulka.

Tabulka 1: Souhrnné hodnocení kritérií na úrovni klastrů

Klastr	Relevance	Účelnost	Udržitelnost
A. Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví	velmi dobrá	vynikající	vynikající
B. Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví	vynikající	vynikající	N/A
Program CZ06	velmi dobrá	vynikající	vynikající

Na základě hlavních závěrů a zjištění byla hodnotitelem formulována sada doporučení. Hlavní doporučení vyplývající z hodnocení jsou uvedeny níže. Každé doporučení je doprovázeno kontextovými informacemi, je kvantifikován jeho význam a uveden příjemce doporučení.

Tabulka 2: Souhrn hlavních doporučení

číslo	Doporučení	Kontext doporučení	Míra závažnosti	Příjemce doporučení
1	Stanovit u ukazatelů programu jejich detailní definice včetně uvedení příkladů použitelných výstupů (s cílem zajistit jejich správné porozumění a zacílení).	Pokud není u ukazatele stanovena definice, může docházet k různému výkladu konkrétního ukazatele žadateli a cílové hodnoty pak nemohou být zcela porovnatelné.	Vysoká	Programoví stakeholderi podílející se na přípravě nového programu
2	V programové oblasti <i>Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví</i> více podporovat restaurování mobiliářů a podporovat realizaci menších projektů.	Podpora vlastníků s menší KP (i když stejně významnou), takový vlastník většinou nemá prostředky na kofinancování tak velkých příspěvků. Přitom drobnější KP potřebují finanční podporu mnohdy více, a jsou stejně hodnotné a jejich význam je pro ČR stejně velký. Klást důraz nejen na restaurování staveb, ale i na restaurování mobiliářů - jsou často vysoké umělecké kvality.	Střední	Programoví stakeholderi podílející se na přípravě nového programu
3	V programové oblasti <i>Podpora rozmanitosti v</i>	Zvýší a zpřesní se tím vypovídací hodnota ukazatelů. Např. počet	Vysoká	Programoví stakeholderi

číslo	Doporučení	Kontext doporučení	Míra závažnosti	Příjemce doporučení
	<i>kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví</i> stanovit více vypovídající monitorovací indikátory, které budou lépe specifikovat realizované aktivity.	uskutečněných kulturních představení, počet nových výstav, mapping ohlasů u diváků nebo účastníků projektu, počet rozhovorů a komunikace témat projektu směrem k médiím a tisku apod. Doporučujeme konzultovat v rámci „stakeholders consultation“ pro nový program.		podílející se na přípravě nového programu
4	I nadále podporovat zejména v programové oblasti <i>Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví</i> využití vlastních indikátorů. Vytvořit vhodnou metodickou příručku pro příjemce s návrhy a popisem takových indikátorů.	Příjemce zváží, které z indikátorů bude naplňovat a bude mít k tomu metodický návod. Náměty a tipy takovýchto indikátorů např. uvádí i tato zpráva. Vhodné by bylo nestanovovat naplnění takovýchto indikátorů jako závazné. Získá se tak např. kvalitní podklad pro případnou evaluaci, data k monitoringu projektů v různých oblastech umění (tanec, výtvarné umění, divadlo, hudba)	Střední	Programoví stakeholdeři podílející se na přípravě a administraci nového programu
5	Prostřednictvím indikátorů sledovat kvalitu bilaterální spolupráce.	Sledovat prostřednictvím vhodných ukazatelů např. dobu spolupráce, počet realizovaných aktivit v rámci každého projektu, zjišťovat a ověřovat, které prvky bilaterální spolupráce jsou přínosné apod.	Střední	Programoví stakeholdeři podílející se na přípravě a administraci nového programu
6	Věnovat zvýšenou pozornost nastavování plánovaných cílových hodnot výstupů a výsledků programu.	Při nastavování plánovaných cílových hodnot vycházet z předchozích zkušeností s řešením problematiky v dané oblasti, zvážit dostatečně absorpční kapacitu a potenciál možných příjemců, a to i v návaznosti na jiné možné zdroje financování konkrétních sledovaných oblastí (např. z fondů ESIF, národních zdrojů).	Vysoká	Programoví stakeholdeři podílející se na přípravě a administraci nového programu
7	Sbírat některá data již v průběhu realizace projektů (např. počty akcí, seminářů, počty účastníků) pro evaluaci i jiné potřeby. A to například prostřednictvím povinně volitelných indikátorů, které by byly zjišťovány v průběhu monitoringu jednotlivých	Získala by se tak srovnatelná data od všech příjemců využitelná pro evaluaci, do výročních zpráv programu apod. Zjištěné informace prostřednictvím povinně volitelných indikátorů by primárně nesloužily ke sledování cílů projektu a jejich naplnění/nenaplnění by tak	Střední	Programoví stakeholdeři podílející se na přípravě a administraci nového programu

číslo	Doporučení	Kontext doporučení	Míra závažnosti	Příjemce doporučení
	projektů.	nebylo sankcionováno.		

2 Popis situace v dané oblasti

Umění a kultura jsou důležitou součástí lidského života, jež spoluvytváří identitu našich předků, různých kultur i celé civilizace a podílí se na tvorbě společností uznávaných a respektovaných hodnot.

Umění a kultura obecně prospívají veřejné oblasti tím, že zvyšují kvalitu života a jsou nedílnými součástmi trvale udržitelného rozvoje a podmínek stability společnosti. Je vědecky dokázáno, že kvalita života jednotlivých lidí je přímo závislá na tom, v jakém typu prostředí žijí a vyrůstají. V tomto kontextu je prostředí kulturní, rozmanité s množstvím památek hodnoceno jako nejpříznivější prostředí které produkuje nespokojenější a nejproduktivnější občany.

Movité a nemovité kulturní dědictví ČR je značně rozsáhlé a často v unikátní hodnotě rovné evropskému umění a představuje proto mimořádnou hodnotu, která v mnohém příznivě ovlivňuje život společnosti a která je vnímána i v evropském měřítku. Jeho prostřednictvím se z generace na generaci přenášejí materiální i duchovní hodnoty, vytvořené za celou existenci lidstva. Je zdrojem vzdělanosti a kultivovanosti občanů, napomáhá vytváření jejich sounáležitosti s obcemi, regiony i státem, s místem kde vyrostli oni sami i jejich předci, spoluvytváří pozitivní obraz České republiky v zahraničí. Umění, architektura i umělecko-řemeslné předměty jsou dále nositelem zásadních informací o tom, jak naši předci v různých oblastech žili, jaké technologie a materiály užívali a proč. Ukazuje nám, jakým způsobem přemýšleli, co jedli, jak se oblékali a v neposlední řadě také lze odvodit sociální prostředí v různých obdobích lidského věku. Již slavný učenec a básník Johann Wolfgang Goethe (28. srpna 1749, Frankfurt nad Mohanem – 22. března 1832, Výmar) prohlásil, že pokud lidstvo zapomene svoji historii, je zákonitě nuceno prožít ji znovu. Proto je velmi důležité si naši historii pamatovat.

Umění regeneruje společnost, artikuluje a interpretuje poznání, utváří životní styly, plní identifikační funkce, je zdrojem zábavy a předmětem aktivit volného času, zlepšuje duševní a fyzické zdraví občanů a celkové společenské prostředí naší země, přitahuje mladé lidi a chrání je před negativními vlivy a různými závislostmi. Je také důležitým preventivním faktorem vzniku sociálně patologických jevů, jako jsou rasová a národnostní nenávisť, netolerance vůči handicapovaným, nemocným, seniorům, menšinám, a zároveň napomáhá při jejich odstraňování.

Umění i kulturní dědictví jsou považovány i za významný ekonomický faktor. Podmiňují nová, ekonomicky progresivní odvětví, kterými jsou kulturní a kreativní průmysl. Umělecká díla včetně architektury a instituce, jež je prezentují, jsou také významným cílem kulturní turistiky. Turistické oblasti díky umění a kulturnímu dědictví získávají příjmy.

Podpora umění vychází z odhodlání střežit a rozvíjet zděděné kulturní, hmotné a duchovní bohatství a rozvíjet Českou republiku v duchu nedotknutelných hodnot lidské důstojnosti a svobody. Podporou umělecké tvorby, nekomerční umělecké výměny a uchovávání kulturního dědictví přispívá Česká republika k vytváření evropského kulturního prostoru.

Prezentace a propagace umění a kultury všeobecně za hranicemi země je důležitým nástrojem zahraniční politiky státu. V období zvýšené potřeby mezikulturní komunikace přispívá umění velkou měrou k pochopení odlišných kultur, napomáhá ke zmírňování a odstraňování mezinárodních rozporů, konfliktů, jazykových bariér a překážek a současně podporuje rozvíjení politických, hospodářských i lidských kontaktů mezi státy a národy. Přes všechna pozitiva, která umění a kultura společnosti přináší, jsou tyto oblasti dlouhodobě podfinancované. Oblast kultury a umění je zanedbávána, její pozitivní přínos společnosti je opomíjen. Výsledkem je dlouhodobě nedostatečné financování všech kulturních oblastí.

Priority stanovené pro jednotlivé oblasti podpory programu CZ06 vycházejí z koncepčních dokumentů Ministerstva kultury, stejně tak jako z mezinárodních smluv UNESCO v oblasti kulturní politiky, umění, rozmanitosti kulturních projevů a zachování nemateriálního kulturního dědictví a rovněž také odrážejí aktuální vývoj ve sledovaných programových oblastech. Financování těchto oblastí je pokrýváno z národních zdrojů (např. grantové programy MK ČR) i zdrojů EU (ESIF, Creative Europe).

3 Základní popis programu a přehled podpořených projektů

Program CZ06 se zaměřuje na realizaci grantů z Finančního mechanismu EHP/Norska 2009 – 2014 v programových oblastech: Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví (PO 16) a Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví (PO 17).

Cílem programu je ochrana a zachování kulturního a přírodního dědictví pro příští generace a jejich zpřístupnění veřejnosti, které mají sloužit jako zdroj poznání přírody a společnosti a nástroj vzdělávání (PO 16) a rovněž posílení kulturního dialogu a evropské identity prostřednictvím porozumění kulturní rozmanitosti (PO 17).

Program CZ06 je realizován prostřednictvím předdefinovaných projektů (PDP), projektů v rámci otevřené výzvy (OVA) a malých grantů (MGS). V PO 16 jsou realizovány 2 PDP a 26 OVA, objem schválených grantových finančních prostředků je 444 301 680,- Kč. V PO 17 je realizováno 30 MGS, objem schválených finančních prostředků v 1. výzvě je 40 004 004,- Kč, ve 2. výzvě 32 728 326,- Kč.

Přehled schválených projektů v obou programových oblastech je uveden v následující tabulce.

Tabulka 3: Přehled projektů podpořených v rámci programu CZ06

Reg. č. projektu	Název projektu	Partneři z donorských států	Schválený grant v CZK)
PO 16 – Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví			
EHP-CZ06-OV-1-024-01-2014	Obnovený ZÁMEK SVIJANY prezentuje unikátní naleziště z doby bronzové a další historii a kulturu	Island	29 760 000,-
EHP-CZ06-OV-1-033-01-2014	Záchrana Rotundy Sv. Václava na Malostranském náměstí v Praze		7 318 041,-
EHP-CZ06-OV-1-042-01-2014	Záchrana a obnova renesančního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Horním Maršově	Norsko	12 705 000,-
EHP-CZ06-OV-1-048-	SHZ Český Krumlov - Centrum studijních	Norsko	25 656 671,-

Reg. č. projektu	Název projektu	Partneři z donorských států	Schválený grant v CZK)
01-2014	pobytů		
EHP-CZ06-OV-1-050-01-2014	„Revitalizace kláštera sv. Anežky České. Historický skvost uprostřed metropole“	Norsko	29 571 000,-
EHP-CZ06-OV-1-054-01-2014	Obnova střechy a opláštění kostela Panny Marie Sněžné		5 048 487,-
EHP-CZ06-OV-1-067-01-2014	Rekonstrukce a rehabilitace chrámu sv. Jakuba v Brně – Monumentum sacrum Brunense	Norsko	29 019 000,-
EHP-CZ06-OV-1-071-01-2014	Obnova a rehabilitace kostela sv. Jakuba v Kutné Hoře – památce UNESCO	Norsko	29 196 000,-
EHP-CZ06-OV-1-076-01-2014	Obnova novogotického templu v zámeckém parku v Krásném Dvoře		13 073 781,-
EHP-CZ06-OV-1-083-01-2014	Revitalizace kostela Nanebevzetí Panny Marie v Konojedech u Úštěku	Norsko	29 071 748,-
EHP-CZ06-OV-1-087-01-2014	Obnova vybraných obrazů a nábytku Arcibiskupského zámku v Kroměříži	Norsko	14 961 490,-
EHP-CZ06-OV-1-091-01-2014	PRALIT - Záchrana a zpřístupnění pražské židovské literatury		6 854 000,-
EHP-CZ06-OV-1-110-01-2014	Generální restaurování NKP Třebechovického betlému		5 700 856,-
EHP-CZ06-OV-1-115-01-2014	Památková obnova historické Novomlýnské vodárenské věže a její zpřístupnění veřejnosti - 1. etapa		29 600 000,-
EHP-CZ06-OV-1-117-01-2014	Záchrana staticky havarijní funerální architektury v areálu židovského hřbitova v Praze 3, ulice Izraelská		4 754 868,-
EHP-CZ06-OV-1-137-01-2014	KNIHY ZNOVU NALEZENÉ	Norsko	10 547 858,-
EHP-CZ06-OV-1-143-01-2014	Obnova interiéru a mobiliáře funkcionalistické synagogy v Brně a její zpřístupnění	Norsko	5 416 850,-
EHP-CZ06-OV-1-167-01-2014	Průhonický park - Obnova Podzámeckého alpina	Norsko	25 436 656,-
EHP-CZ06-OV-1-176-01-2014	Návrat historických letadel do památných hangárů č. V a VI AERO v Letňanech		22 898 722,-
EHP-CZ06-OV-1-181-01-2014	Lávka přes řeku Bělou v Jeseníku, ulice Horova - Husova, ev. č. SU-002		4 253 608,-
EHP-CZ06-OV-1-189-01-2014	ZUBAČKA - UNIKÁTNÍ ŽIVÉ KULTURNÍ DĚDICTVÍ JIZERSKÝCH HOR A KRKONOŠ	Norsko	15 302 827,-
EHP-CZ06-OV-1-200-01-2014	OBNOVA ŽIDOVSKÉHO HŘBITOVA V MĚLNÍKU V ULICI DOBROVSKÉHO		7 039 009,-
EHP-CZ06-OV-1-209-01-2014	Dokončení obnovy interiéru poutního chrámu Panny Marie na Chlumku v Luži		14 959 842,-
EHP-CZ06-OV-1-227-01-2014	Jak jde kroj, tak se stroj	Norsko	16 903 120,-
EHP-CZ06-OV-1-228-01-2014	Zámek Koleč – Muzeum včelařství	Norsko	16 613 364,-
EHP-CZ06-OV-1-248-01-2014	Historické tapiserie a textil ze sbírky Uměleckoprůmyslového musea v Praze -	Norsko	8 357 118,-

Reg. č. projektu	Název projektu	Partneři z donorských států	Schválený grant v CZK)
	konzervace a prezentace		
EHP-CZ06-PDP-1-001-01-2013	PDP – Digitální restaurování českého filmového dědictví	Norsko	21 200 000,-
EHP-CZ06-PDP-2-002-01-2014	PDP – Průmyslové dědictví	Norsko	3 081 780,-
PO 17 – Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví			
EHP-CZ06-MGSPA17-1-012-01-2014	Mezinárodní hudební festival Bohemia Jazz Fest 2015	Norsko Island	3 245 220,-
EHP-CZ06-MGSPA17-1-052-01-2014	Klášteř Broumov – živé evropské centrum kultury a vzdělávání	Norsko Island	2 411 000,-
EHP-CZ06-MGSPA17-1-064-01-2014	Budoucnost evropského designu a užitého umění	Norsko	2 440 018,-
EHP-CZ06-MGSPA17-1-073-01-2014	Srovnání různorodých cest loutkového nastudování norské pohádky	Norsko Island	3 452 811,-
EHP-CZ06-MGSPA17-1-125-01-2014	Mezinárodní romský hudební festival Romale	Norsko	2 308 361,-
EHP-CZ06-MGSPA17-1-131-01-2014	Norway Artway	Norsko	2 700 000,-
EHP-CZ06-MGSPA17-1-217-01-2014	Skugga Baldur	Island	2 121 495,-
EHP-CZ06-MGSPA17-1-254-01-2014	Norský les na českém jevišti	Norsko	1 200 000,-
EHP-CZ06-MGSPA17-1-262-01-2014	Světový romský festival KHAMORO	Norsko	1 870 000,-
EHP-CZ06-MGSPA17-1-263-01-2014	výstava "Skvělý nový svět s.r.o."		3 617 661,-
EHP-CZ06-MGSPA17-1-267-01-2014	TANECVALMEZ & Jo Stromgren Kompani& 420PEOPLE	Norsko	3 537 134,-
EHP-CZ06-MGSPA17-1-268-01-2014	PUNKT/MUSIC INFINITY	Norsko	2 470 000,-
EHP-CZ06-MGSPA17-1-269-01-2014	Sniper's Lake	Norsko	3 217 400,-
EHP-CZ06-MGSPA17-1-273-01-2014	3 podoby svobody - podpora kulturní rozmanitosti v Ústí nad Labem		3 900 000,-
EHP-CZ06-MGSPA17-1-280-01-2014	Výstava a performance event připravený kurátorkou Anne-Szefer Karlssen	Norsko	628 020,-
EHP-CZ06-MGSPA17-1-282-01-2014	Scintilla Tour	Norsko	884 884,-
EHP-CZ06-MGSPA17-2-294-01-2014	Touch the Music - Music the Art of the Soul	Norsko	3 260 920,-
EHP-CZ06-MGSPA17-2-302-01-2015	ARTSCAPE NORWAY - přesahy výtvarných aspektů do veřejného prostoru a krajiny v Norsku jako inspirace pro Českou republiku	Norsko	2 371 000,-
EHP-CZ06-MGSPA17-2-303-01-2015	Na pomezí samoty	Norsko Island	3 516 000,-
EHP-CZ06-MGSPA17-2-312-01-2015	DOC.STREAM: Nové podněty pro česko-norské dokumentární prostředí	Norsko	2 605 724,-

Reg. č. projektu	Název projektu	Partneři z donorských států	Schválený grant v CZK
EHP-CZ06-MGSPA17-2-318-01-2015	TRANS(e)MISSION – Partnerský projekt festivalů vizuálního umění s umělecko-technologickým zaměřením, pořádaných v Norsku a ČR	Norsko	3 119 811,-
EHP-CZ06-MGSPA17-2-323-01-2015	výstava "Duše peněz"	Island	3 243 464,-
EHP-CZ06-MGSPA17-2-324-01-2015	Festivaly živého kina – Spolupráce české (PAF) a norské (SCREEN CITY) platformy pro film a současné umění pohyblivého obrazu	Norsko	2 234 812,-
EHP-CZ06-MGSPA17-2-326-01-2015	Zpívejme!	Norsko	2 272 149,-
EHP-CZ06-MGSPA17-2-328-01-2015	Mezinárodní festival Divadlo	Island	1 441 908,-
EHP-CZ06-MGSPA17-2-330-01-2015	Nordspirace	Norsko	1 600 000,-
EHP-CZ06-MGSPA17-2-331-01-2015	Synapse 2015	Norsko	2 856 847,-
EHP-CZ06-MGSPA17-2-333-01-2015	Showcase festival ITCH MY HAHAHA	Norsko	2 571 691,-
EHP-CZ06-MGSPA17-2-342-01-2015	Cirk-UFF 2015 / norská sekce	Norsko	994 000,-
EHP-CZ06-MGSPA17-2-346-01-2015	Polární záře nad Ostrava Kamera Oko 2015	Norsko	640 000,-

4 Metodika a analýza dat

4.1 Metodika

Toto hodnocení se zaměřuje na pět hodnotících kritérií: relevance, účelnost, účinnost, dopady a udržitelnost vymezených v souladu s mezinárodními hodnotícími standardy.

Základní evaluační otázky stanovené pro tuto tematickou evaluaci jsou uvedeny dále.

Tabulka 4: Přehled základních evaluačních otázek

Evaluační kritérium	Základní evaluační otázky
Relevance	Do jaké míry je program relevantní cílům donorských států? Do jaké míry je program relevantní strategickým dokumentům a politikám v oblasti kulturního dědictví a současného umění v ČR? Do jaké míry je program relevantní vzhledem k vývoji v dané oblasti v České republice? Do jaké míry (pokud vůbec) byli partneři z donorských států zapojeni do realizace projektu?
Účelnost	Do jaké míry byly naplněny cíle programu? Do jaké míry byly naplněny cíle hodnocených projektů?
Účinnost	Do jaké míry je možno hodnocené projekty považovat za účinné s ohledem na dosažené výstupy a vynaložené zdroje?

Evaluační kritérium	Základní evaluační otázky
Dopady	Jakých dosáhly program a hodnocené projekty skutečných efektů, a to včetně efektů neplánovaných a neočekávaných? Do jaké míry se rozvinuly partnerské vztahy v rámci podpořených projektů?
Udržitelnost	Do jaké míry je možné dosažené výstupy a výsledky programu a hodnocených projektů považovat za udržitelné? Jak by se v dlouhodobém horizontu mohla zlepšit udržitelnost výstupů a výsledků projektu?

Pro tuto tematickou evaluaci byla dále navržena Ministerstvem financí ČR specifická evaluační otázka: „Do jaké míry program podpořil kulturní dědictví menšinových skupin (např. židovské a romské), jejich kulturní historii a projevy?“

Evaluační kritéria, resp. ty evaluační otázky, které byly zaměřeny na míru jejich naplnění, jsou hodnocena, resp. zodpovídány s využitím pětistupňové hodnotící škály uvedené níže.

Tabulka 5: Přehled hodnotících škál a jejich vymezení

Hodnotící škála	Charakteristika daného stupně hodnotící škály u kvantifikovatelných kritérií	Charakteristika daného stupně hodnotící škály u nekvantifikovatelných kritérií
Vynikající	Kritérium bylo naplněno z 80 – 100 %	Kritérium je zcela naplněno
Velmi dobrá	Kritérium bylo naplněno z méně než 80 % a zároveň z min. 60 %	Kritérium je naplněno s drobnými výhradami
Dobrá	Kritérium bylo naplněno z méně než 60 % a zároveň z min. 40 %	Kritérium je naplněno s výraznějšími výhradami
Dostatečná	Kritérium bylo naplněno z méně než 40 % a zároveň z min. 20 %	Kritérium je naplněno částečně a je možno stanovit řadu opatření ke zlepšení
Nedostatečná	Kritérium bylo naplněno z méně než 20 %	Kritérium není naplněno vůbec nebo je naplněno částečně a nelze u něj stanovit dostatečná opatření ke zlepšení

Hodnocení jednotlivých evaluačních kritérií, resp. zodpovídání evaluačních otázek je zajištěno na úrovni jednotlivých klastrů vymezených v Kick off Papers pro tuto tematickou evaluaci.

Pro tematickou evaluaci byla využita kombinace metod, jejichž přehled je uveden dále v tabulce.

Tabulka 6: Přehled použitých evaluačních metod

Evaluační metody	Popis evaluačních metod
Desk Research	Desk Research byl uplatněn za účelem sběru všech relevantních a dostupných dokumentů a zdrojů dat využitelných pro tuto evaluaci.
Analýza dat z informačních systémů	Projektová data dostupná v informačním systému CEDR byla systematicky využívána, a to zejména za účelem zhodnocení relevance, účelnosti, účinnosti a udržitelnosti hodnocených projektů.
Dotazníkové šetření CAWI	Všichni projektoví příjemci byli osloveni s žádostí o účast v dotazníkovém šetření zaměřeném nejen na kritérium relevance a udržitelnosti, ale také na průřezová témata a procesní otázky. Informace získané ohledně průřezových témat a procesních otázek budou součástí Souhrnné zprávy. V dotazníkovém šetření bylo osloveno všech 58 realizovaných projektů, odpovědělo 45 respondentů (77,6 %).
Polostrukturované rozhovory	Polostrukturované rozhovory byly zajištěny s programovými stakeholdery, a to buď osobně, telefonicky či elektronicky.

Evaluační metody	Popis evaluačních metod
	Karen Varden (Arts Council of Norway, DPP) odpověděla na otázky elektronicky.
Outcome Harvesting	Vzorek projektů byl evaluačním týmem navštíven za účelem identifikace a ověření hlavních projektových efektů, a to včetně těch neočekávaných a neplánovaných (pozitivních i negativních).
Syntéza	Hlavní závěry i odpovědi na evaluační otázky jsou formulovány na základě syntézy všech zjištěných ověřených evaluací.

4.2 Analýza dat

Informace použité při hodnocení byly shromážděny z informačního systému CEDR, prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů a terénního šetření, rovněž také prostřednictvím dotazníkového šetření (CAWI) cíleného na příjemce všech projektů. Údaje zjištěné prostřednictvím uvedených metod jsou analyzovány ve vztahu ke každému kritériu v následující kapitole. Podrobné vyhodnocení dotazníkového šetření je uvedeno v příloze č. 2.

5 Relevance

5.1 Evaluace relevance programu a projektů

Na programové úrovni bylo posouzeno zdůvodnění zaměření programu popsané v programové žádosti. Relevance na úrovni programu byla ověřována mj. prostřednictvím srovnání cílů donorského státu, cílů českých národních a regionálních strategií a politik v dané oblasti s cíli hodnoceného programu.

Na projektové úrovni bylo vyhodnoceno, zda projektové cíle jsou relevantně stanoveny vůči cílům daného programu, resp. zda tyto cíle přispívají k naplnění cílů programových.

5.2 Relevance ve vztahu k cílům donorských států

V rámci dotačního programu EHP a Norských fondů přispívají Island, Lichtenštejnsko a Norsko ke snížení ekonomických a sociálních rozdílů v evropském hospodářském prostoru prostřednictvím finančních příspěvků v prioritních sektorech a k posílení bilaterálních vztahů s 16 přijímajícími zeměmi ve střední, východní a jižní Evropě.

CÍLE DONORSKÝCH STÁTŮ

Norsko:

Norskou strategií podpory kultury je zabezpečení její rozmanitosti, síly a nezávislosti. Kulturní politika norské vlády vychází ze zásady, že umění a kultura mají pro jednotlivce jedinečnou vnitřní hodnotu. Úlohou umění je komentovat, odrážet, kritizovat a zpochybňovat. Umění a kultura rozšiřují naše chápání sebe a společnosti, ve které žijeme.

Přestože vláda v nadcházejících letech hodlá udržet silné veřejné investice do kulturního rozpočtu, souběžným cílem je ještě více zvýšit objem soukromé finanční podpory do kulturního sektoru. To poskytne kulturnímu sektoru větší stabilitu.

Agenda norského ministerstva kultury je rozdělena do tří hlavních oblastí: 1) Film a média, 2) Archivy, knihovny a muzea a 3) Loterie a hry. Další dvě související témata jsou Výtvarné umění a Mezinárodní kulturní spolupráce.

Pod film a média spadá vysílání, které zahrnuje přenos rozhlasových nebo televizních programů, které mohou být přijímány přímo a v reálném čase veřejností. "Režimy podpory pro média", což je hromadný termín popisující podpůrné programy Ministerstva kultury zaměřené na mediální sektor. Nakonec sem patří podpora filmu. Audiovizuální produkce jsou ústředním kulturním prostředkem komunikace a uměleckými prostředky vyjadřování. Aby bylo možné posílit norský jazyk, identitu a kulturu, je důležité zajistit pro širokou veřejnost výrobu vysoce kvalitního norského audiovizuálního obsahu.

Všechny vládní agentury jsou pověřeny archivovat dokumenty používané při výkonu své povinnosti. Archivy jsou organizovány způsobem, který zajišťuje informace v přítomnosti a uchovává je pro budoucnost. Knihovní systém v Norsku zahrnuje veřejné knihovny, krajské knihovny, školní knihovny, veřejné a soukromé akademické a výzkumné knihovny, knihovnu mluvicích knih a brailů (NLB) a Národní knihovnu. Muzea jsou jedním z hlavních prvků při zachování kolektivní paměti a tyto instituce hrají důležitou roli při vývoji a zprostředkování informací o tom, jak lidé chápou a komunikují s okolím.

Ministerstvo kultury zajišťuje zapojení státu do této oblasti při přidělování finančních prostředků institucím a vybraným opatřením. Rada uměleckých oborů dále spravuje fondy projektů a podpůrné programy pro subjekty v oblasti výtvarného umění.

Mezinárodní spolupráce je také důležitým aspektem v oblasti podpory kultury a umění. Severskou kulturní spolupráci má na starosti Ministerstvo kultury. Ministerstvo zahraničních věcí je zodpovědné za bilaterální kulturní spolupráci a podporu norského umění a kultury v zahraničí.

Z kulturní strategie Norska tedy vyplývá, že mezi hlavní cíle kulturní politiky patří zejména posílení národní identity a zachování a zpřístupnění kulturního dědictví veřejnosti. Důraz je také kladen na rozvoj umění a jeho rozmanitosti a podporu norské kultury v zahraničí. Z toho také vyplývá zájem o mezinárodní spolupráci, posílení kulturního dialogu a evropské identity.

Island

Umění a kultura na Islandu prosperují a kreativní odvětví se staly živým a rostoucím sektorem islandské ekonomiky. V poslední době se proslavilo hlavně díky mezinárodnímu kulturnímu festivalu, koncertní síni Harpy a dále velkému množství kapel, které nabývají světového významu. Umění a kultura je podporováno Ministerstvem školství, vědy a kultury a Ministerstvem zahraničních věcí. Ministerstvo školství, vědy a kultury je odpovědné za správu odvětví umění a dědictví a dalších kulturních záležitostí na Islandu. Cílem podpory státu v oblasti umění a kultury je umožnit všem, kteří mají bydliště na Islandu, možnost vychutnávat umění a kulturu bez ohledu na jejich sociální postavení a zajistit příznivé pracovní prostředí pro umělce. Zapojení ministerstva do umění se zaměřuje především na provoz státní umělecké instituce a podporu profesionálních umělců. Ministerstvo také

spravuje záležitosti týkající se muzeí a národního kulturního dědictví. Ministerstvo zahraničních věcí se stará o kulturní zájmy Islandu v zahraničí, kde také podporuje propagaci umění a kultury. Podporovány jsou zejména následující oblasti: design, festivaly, film, literatura, hudba, výtvarné umění a divadlo a tanec.

Důraz tedy kulturní politika Islandu klade zejména na zpřístupnění kulturního dědictví veřejnosti bez ohledu na sociální postavení. S tím v první řadě souvisí také zájem ochrany a zachování kulturního dědictví i pro budoucí generace. Zájem je i v oblasti propagace islandského umění a kultury v zahraničí a posílení kulturního dialogu.

Lichtenštejnsko

Lichtenštejnská kulturní politika, zajišťovaná Ministerstvem zahraničních věcí, spravedlnosti a kultury, se soustřeďuje na identitu Lichtenštejnského knížectví a jeho obyvatel. Ministerstvo se snaží chránit a podporovat kulturní majetek země, který je důležitou součástí lichtenštejnského chápání státní a národní identity. Mnoho spolků v zemi a Lichtenštejnská národní knihovna, za které odpovídá ministerstvo, hrají významnou roli v obrazu Lichtenštejnska. Kulturní projekty v Lichtenštejnsku jsou živým projevem svobody ducha nalezeného v zemi.

Jedním z cílů lichtenštejnské kulturní politiky je zachování identity a poznání země a jejích obyvatel. Kulturní dědictví a kulturní hodnoty jsou významnou součástí pochopení Lichtenštejnska o něm samém a jeho národní identitě a zůstane tak i v budoucnosti.

Lichtenštejnská kulturní politika je současně národní, regionální a mezinárodní. Kulturní rozmanitost a vzájemné povědomí jsou ústředními prvky, pokud jde o tolerování rozdílů. Aktivní kulturní politika umožňuje objevovat a zkoumat jiné národy a kultury. Vláda poskytuje svým občanům prostor pro kulturní aktivity a podporuje kulturní tvořivost v mnoha rozmanitých oblastech a aspektech. Důležitým cílem tohoto procesu je povzbudit co nejvíce lidí k účasti. Prostřednictvím otevřené kulturní politiky přispívá stát k pozitivnímu ovlivňování obrazu Lichtenštejnska.

Stejně důležitá je podpora kulturní rozmanitosti a inovací. V Lichtenštejnsku se velká část občanů podílí na kulturních aktivitách a přispívá tak k utváření veřejného života. Tento široký zájem o kulturu musí být podporován jak nyní, tak i v budoucnosti. Ministerstvo kultury, společně veřejnými fondy a velkým množstvím kreativních umělců, implementuje tyto snahy, které jsou zásadní pro zemi jako suverénní stát. Kvalita a udržitelnost jsou hlavními kritérii vládní politiky v oblasti kultury.

Lichtenštejnská kulturní politika se nejvíce zaměřuje na zachování a hlavně posílení národní identity jak prostřednictvím zpřístupnění národního kulturního dědictví, tak podporou kulturní tvořivosti v mnoha oblastech. Zároveň ale dochází i k podpoře kulturního dialogu a vnímání kulturní rozmanitosti.

RELEVANCE PROGRAMU

V rámci dotačního programu byly identifikovány následující oblasti, ke kterým směřují cíle programu:

1. Ochrana a zachování kulturního a přírodního dědictví pro příští generace.
2. Zpřístupnění kulturního a přírodního dědictví veřejnosti, které mají sloužit jako zdroj poznání přírody a společnosti a nástroj vzdělávání.
3. Posílení kulturního dialogu a evropské identity.

4. Posílení bilaterální spolupráce.
5. Podpora hlubšího porozumění kulturní rozmanitosti.
6. Podpora zvýšeného zájmu o současné umění v ČR a donorských státech.
7. Dlouhodobé dopady a podpora rozvoje kapacit kulturních organizací.

Po analýze kulturních politik jednotlivých donorských států bylo zjištěno, že identifikované cíle programu jsou relevantní vůči cílům, na které se zaměřují politiky donorských států. Hlavním cílem je ochrana a zachování kulturního dědictví a zároveň jeho zpřístupnění široké veřejnosti, což by mělo zajistit posílení národní identity. Rozvoj kulturní rozmanitosti je podporován ze strany všech donorských států prostřednictvím podpory kulturní tvořivosti, podporou vhodného prostředí i pracovních podmínek pro umělce a podporou různých oblastí kultury. Napomáhá i propagace umění a kultury nejen na území donorských států, ale právě i v zahraničí.

5.3 Relevance ve vztahu ke strategickým dokumentům a politikám v oblasti

Programový dokument deklaruje, že priority stanovené pro jednotlivé oblasti podpory programu vycházejí z koncepčních dokumentů Ministerstva kultury, stejně tak jako z mezinárodních smluv UNESCO v oblasti kulturní politiky, umění, rozmanitosti kulturních projevů a zachování nemateriálního kulturního dědictví. Na základě těchto dokumentů, v souladu s dohodnutými cíli v rámci Finančních mechanismů EHP, program podporuje kulturní rozmanitost a mezikulturní dialog.

STRATEGICKÉ DOKUMENTY ČR

V programovém dokumentu je uvedeno, že program navazuje na následující koncepční dokumenty:

PO16

Koncepce účinnější péče o movité kulturní dědictví v ČR na léta 2010 – 2014

Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011 – 2015

Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011 – 2016

Koncepce památkové péče v ČR na léta 2011– 2016

PO17

Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007– 2013

Plán implementace Státní kulturní politiky na léta 2009– 2014

Dalšími klíčovými strategickými dokumenty pro oblast současného umění a kultury byly v období fungování dotačního programu EHP a Norských fondů na národní úrovni navíc tyto dokumenty:

- Aktualizace státní kulturní politiky na léta 2013-2014 s výhledem na roky 2015 – 2020
- Státní kulturní politika na léta 2015-2020 s výhledem do roku 2025
- Plán implementace státní kulturní politiky a léta 2015– 2020
- Koncepce podpory umění 2015– 2020

RELEVANCE CÍLŮ

Hlavní cíle dotačního programu EHP a Norských fondů CZ06 je možné shrnout do těchto 7 oblastí:

1. Ochrana a zachování kulturního a přírodního dědictví pro příští generace.
2. Zpřístupnění kulturního a přírodního dědictví veřejnosti, které mají sloužit jako zdroj poznání přírody a společnosti a nástroj vzdělávání.

3. Posílení kulturního dialogu a evropské identity.
4. Posílení bilaterální spolupráce.
5. Podpora hlubšího porozumění kulturní rozmanitosti.
6. Podpora zvýšeného zájmu o současné umění v ČR a donorských státech.
7. Dlouhodobé dopady a podpora rozvoje kapacit kulturních organizací.

Na základě prostudování jednotlivých dokumentů bylo zjištěno, že většina těchto cílů vychází z jednotlivých strategických dokumentů. Největší důraz je kladen zejména na cíl ochrany a zachování kulturního a přírodního dědictví pro příští generace a zároveň jeho rovného zpřístupnění veřejnosti. Dalším cílem, který je ve strategických dokumentech řešen, je posílení kulturního dialogu a evropské i národní identity. Cíl bilaterální spolupráce nevychází z cílů strategických dokumentů, ale z podstaty daného programu, kdy se jedná o průřezové téma řešené ve všech programech financovaných z EHP a Norských fondů. Podpora zvýšeného zájmu o současné umění ať už v ČR nebo v donorských státech je řešena zejména v Koncepti účinnější podpory umění na léta 2007-2013, kde jsou uvedeny cíle posílení role umění ve společnosti. Cíl dlouhodobých dopadů a podpory rozvoje kapacit kulturních organizací postupuje napříč v podstatě všemi cíli všech dokumentů, protože každá finanční podpora kultury přispívá k podpoře rozvoje kulturních organizací a tím zabezpečuje jejich další existenci.

Je ovšem nutno konstatovat, že implementace programových cílů těchto dokumentů je velmi pozvolná a omezená výší alokace finančních prostředků, které plynou do oblasti kultury ze státního rozpočtu. Na národní úrovni také zcela chybí kvalitní sběr dat a jejich vyhodnocování z hlediska vývoje trendů v jednotlivých oblastech současného umění. Argumenty pro logické strategické rozhodování o prioritách fungujících dotačních programů MKČR nebo pro podporu rozvoje nových trendů chybí a nejsou systémově zpracovávány. Financování kulturních projektů ze soukromých zdrojů je v České republice stále nevýznamné a finanční zdroje v oblasti mezinárodní spolupráce byly dlouhodobě dominantně směřovány na export českého umění a kultury na mezinárodní kulturní scénu. Pro dovoz nebo partnerskou spolupráci a výměnu, které byly sice ve strategických dokumentech deklarovány, však v praxi nikdy nebyly úměrně zavedeny kapacitní nástroje jejich realizaci (jen parciálně). Kulturní aktéři jsou při snaze realizovat projekty mezinárodní spolupráce, výměn nebo dovozu umění dlouhodobě odkazováni na spolupráci s dotačními programy a fondy zemí, se kterými chtějí spolupracovat.

5.4 Relevance ve vztahu k aktuálnímu vývoji v ČR

Jak je již uvedeno v předchozí kapitole, cíle programu CZ06 jsou plně v souladu se strategickými dokumenty ČR, které odrážejí aktuální stav potřeb v podporovaných oblastech.

Některé aktivity spadající do programové oblasti 16 jsou podporovány rovněž prostřednictvím ESIF, např. v IOP (obnova a využití památkových objektů či souborů zapsaných na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO a Seznamu kandidátů na zápis do tohoto seznamu nebo zapsaných v Ústředním seznamu kulturních památek) nebo v současném programovém období v IROP, kde jsou podporovány knihovny (zefektivnění ochrany a využívání sbírkových fondů a jejich zpřístupnění), muzea (zefektivnění ochrany a využívání sbírkových fondů a jejich zpřístupnění), revitalizace vybraných památek (pouze národní kulturní památky a památky UNESCO).

Dále jsou prostřednictvím grantů MK ČR každoročně rozdělovány finanční prostředky do různých oblastí, např. program restaurování movitých kulturních památek, integrovaný systém ochrany

movitého kulturního dědictví, program podporující knihovnickou a informační činnost knihoven, podpora předkladu české literatury, program rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin, program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, program záchrany architektonického dědictví apod.

V programové oblasti 17 je využívána podpora v rámci mezinárodních fondů prostřednictvím celoevropského programu Creative Europe pro přímou podporu kulturního a tvůrčího průmyslu v EU. V programovém období 2014-2020 je zaměřený na projekty evropské spolupráce a literární překlad v rámci jeho podprogramu Kultura a audiovizuální oblast včetně distribuce evropských filmů v kinech v rámci podprogramu Média.

Vlivem dlouhodobého zanedbávání **péče o památky** (zejména v druhé polovině 20. století) není jejich potenciál optimálně využíván. Památky jsou v různém stupni zachovalosti a vzhledem k omezenému množství finančních prostředků zejména v případě památek menšího rozsahu dochází k zanedbávání péče o ně.

Mezi hlavní trendy v České republice patří v oblasti péče o památky spíše puristický přístup, málo invazivní vstupy. Památné objekty jsou spíše konzervovány. Jen výjimečně dojde při rekonstrukci památky k zásadní změně jejího vzhledu a k vytvoření moderních novotvarů. Finance jsou nejčastěji investovány do revizí stavů, preventivních opatření konzervujících památku a do ochrany proti odcizení. V případě movitých památek dochází často k rekatolizaci děl. Významnou činností v oblasti ochrany movitých památek je také katalogizace sbírkových děl.

Problematická oblast jsou kulturně hodnotné objekty movité povahy, které zároveň nemají registrační číslo. Takovýchto objektů není velké množství, ale na jejich podporu lze velmi těžko sehnat finance. Žádným způsobem také není možno z veřejných prostředků financovat projektovou dokumentaci, na základě které by bylo možno žádat o dotaci. Další oblast, která není finančně podporovaná, je stavebně-historický průzkum, který je velmi nákladný, ale pokud je proveden, rehabilitace památky je mnohem účinnější.

V posledních 5 letech se na poli **kultury a živého umění v ČR** i v EU neustále opakuje a posiluje několik témat, která se dotýkají zejména vlivu a přesahů kultury a umění do dalších společenských a ekonomických oblastí:

Podpora kulturních a kreativních odvětví (KKO)

Evropská Unie v roce 2012 vydala dokument Promoting Cultural and Creative sectors for growth and jobs in the EU jako doporučení členským státům, na které problémy KKO (kulturních a kreativních odvětví) je třeba prioritně reagovat. Vyzývá tak členské státy, regiony a města, aby na základě výzkumu vlastních kulturních a kreativních odvětví zaujali strategický přístup. „Kulturní dědictví, živá kultura, literatura, móda, design a další odvětví ovlivňují každodenní život lidí, avšak přínos, který tyto sektory mají pro sociální a ekonomický vývoj EU zatím stále není plně rozpoznán“ (KEA 2012). Hlavní problémy, se kterými se KKO potýkají, jsou způsobeny vlivem globalizace a digitální revoluce, avšak nezbytná opatření zatím nebyla plně zavedena, aby tato odvětví mohla uplatnit svůj plný potenciál a jejich Evropská výjimečnost s dlouhou tradicí tak mohla být lépe zhodnocena za účelem dosažení konkurenční výhody v mezinárodním srovnání. EU radí členským státům vzít na vědomí následující problémové oblasti a reagovat na ně způsobem odpovídajícím specifikům jednotlivých zemí.

Dovednosti a přístup ke vzdělávání

Kreativní dovednosti by měly být pěstovány od útlého věku, aby se zaručila stálá pracovní síla v kulturních a kreativních odvětvích, vzdělaná na nejvyšší možné úrovni a aby mohla stimulovat poptávku po stále rozmanitějších a sofistikovanějších produktech a službách. V oblasti celoživotního vzdělávání a vzdělávání dospělých může podpora kreativních dovedností reagovat na změny v požadavcích na zaměstnance (KEA 2010).

Přístup k financím

Podle dokumentu KEA (2012) přístup k finančním prostředkům představuje stále největší problém v oblasti KKO. Bankovní sektor zatím není schopen reagovat na specifické business modely a zhodnotit nemateriální hodnotu produktu. Finanční krize měla negativní dopady na celou situaci, jelikož zpomalila příliv investic do KKO v době, kdy byl nejvíce potřebný. Malá velikost podnikatelských subjektů a kulturních organizací, nejistá poptávka po produktech, celistvost business plánů a nedostatek hmotných produktů, to jsou hlavní překážky získání externího financování. Zatímco ekvity financování (equity finance), strážní andělé-investoři (angelinvestment), počáteční kapitál (venture capital) a ručení (guarantees) jsou alternativní možnosti financování, nejsou zatím plně využívány. Zároveň v odvětví panuje nedostatek financování exportu a s ním spojených operací.

Zvětšování trhu – nová partnerství a business modely

Podle EU musejí kulturní organizace posílit svoji schopnost rozvoje publika, chopit se nových příležitostí (zvláště za hranicemi) a reagovat na změny v chování a očekáváních publika. Nové služby plynoucí z rozvoje ICT technologií a online poskytování služeb nabízejí způsoby, jak lépe reagovat na přání zákazníků mít přístup k širokému obsahu dat a produktů a pro lepší zapojení spotřebitele/zákazníka/publika do procesu tvorby. Tyto nové přístupy by se zároveň měly odrazit na výnosech kulturních a kreativních subjektů (KEA 2012). Zejména některá odvětví KKP však nejsou primárně orientována na “zákazníka” tedy publikum, jejich účelem je spíše překračovat hranice představivosti diváka a nabízet tak nové a v nejvyšší míře originální podněty. K tomuto procesu je zapotřebí vysoké soustředěnosti, která vyplývá z individuálního stylu práce konkrétního umělce. Zatímco v některých případech může interakce se zákazníkem/divákem proces tvorby obohatit, v jiném případě se může zapojování publika do procesu tvorby jevit komplikované a nežádoucí.

EU dále nabádá členské státy, aby podporovaly partnerství KKP s dalšími odvětvími a vytvářely efektivní a strategická partnerství, která povedou k efektivním business modelům, skrze které bude digitální obsah zpřístupněn takovým způsobem, aby se dosáhlo rovnováhy mezi příjmy držitelů práv a zájmy veřejnosti, která by měla mít přístup k informacím a podporovala se tak kulturní i mediální gramotnost. EU propaguje využívání tzv. Europeany (www.europeana.eu), online platformu, která zpřístupňuje digitální sbírky evropských knihoven, muzeí a archivů jako základnu pro nový ekosystém aplikací a digitálních produktů zaměřených na turismus, vzdělávání, tvorbu a kulturu.

Internacionalizace

Internacionalizace a podpora v exportu a mobility jsou potřebné nástroje při vstupu na globální trh a získávání diváků a zákazníků po celém světě. Je zásadní identifikovat nejefektivnější podpůrné služby, zaštitit přístup k zahraničním trhům a posilovat dialog o regulacích, stejně jako prověřovat možnosti sdílení rizik. Spolupráce na evropské úrovni, sdílení zdrojů by měla být lépe prozkoumána za

účelem posílení kulturního a kreativního postavení Evropy ve světovém měřítku.

Posilování spolupráce napříč sektory

Je prokázáno, že kulturní a kreativní odvětví potřebují styk s ostatními disciplínami, kde mohou přijít do styku s podnikáním v dalších odvětvích. Jakákoli veřejná intervence rozvíjet kulturní a kreativní odvětví tedy musí zákonitě obsahovat podporu styku s dalšími sektory. To zahrnuje posilování změny uvnitř KKP samotných a zároveň posilování nových dovedností u zástupců ostatních odvětví a naopak. Dále je vyžadována spolupráce mezi veřejnými politikami různých oblastí, zvláště těch, které se týkají ekonomických věcí, průmyslu, vzdělávání, turismu, inovací, městského a regionálního rozvoje a územního plánování.

Kulturní čtvrti a revitalizace měst

Kreativní čtvrti a kreativní klastry jsou dnes již známým fenoménem, který se objevuje již od 80. let a v literatuře se mu věnují např. Charles Landry, Richard Florida, Beatriz Garcia, Andy Pratt, Kate Oakley a další. Návrhy na realizaci kulturních čtvrtí jsou v ČR součástí diskuse o kulturní politice a kreativních městech od jejího počátku v první dekádě 21. století avšak zatím jsou v České republice na úrovni měst teprve na počátku svého rozvoje. Pilotním projektem je vznik Art Districtu 7 v Městské části Praha 7, který byl zahájen v roce 2016. Další konkrétní plány na vznik kulturního klastru či čtvrti nejsou zatím v ČR známy.

Grahame Evans (2009) rozlišuje mezi kulturní čtvrtí a kreativním klastrem – kulturní čtvrtě je orientována více na historickou část města a čerpá spíše z kulturních hodnot, přitahuje návštěvníky svojí jedinečností. Naproti tomu kreativní klastr se soustředí na mix širších kreativních odvětví v geografické blízkosti, jejich interakce a vzájemně stimulovaný rozvoj, inovace a vzájemnou ekonomickou prospěšnost podnikatelských subjektů.

Kromě pozitivních dopadů, které kreativní klastry a kulturní čtvrti přinášejí městům (např. nová kulturní infrastruktura, budování značky města, revitalizace území atd.) existují také problémy spojené s kreativními klastry a kulturními čtvrtěmi. Terry Flew jmenuje například rozmazávání hranic mezi kulturou zábavního charakteru a umění vysoké intelektuální kvality, dále protichůdné zájmy ekonomického rozvoje a sociálního začleňování, tlak soukromých firem obchodujících s nemovitostmi na získání vlivu při obnově přilehlých čtvrtí a v neposlední řadě tendence homogenizovat vývoj a vzhled kulturních čtvrtí a kreativních klastrů obvyklou šablonou, která zahrnuje univerzitu, inkubátory, kreativní huby a co-working prostory, trendy obchody a kavárny (Oakley 2004 citováno ve Flew 2013).

Pozitivním příkladem jsou výstavby ikonických budov kulturních institucí, které úspěšně plní svoji funkci hnací síly revitalizace okolí, např. Guggenheim Museum v Bilbao, Tate Modern na South Bank v Londýně, The Lowry v Salford Quays a Disney Concert Hall v Los Angeles. Avšak jsou znám i příklady, kdy se investované prostředky do velkokapacitních kulturních center nevyplatily, například August Wilson Centre v Pittsburghu, které nedávno po svém otevření zbankrotovalo, ačkoli kvůli jeho výstavbě byl zbořen celý blok budov (Evans a Shaw, 2006).

Zásadním tématem je také téma udržitelnosti činností, které vedly k revitalizaci lokality nebo území. Tyto činnosti a projevy revitalizace kulturou závisí velmi zásadně na zakořeněnosti v lokální komunitě (local ownership) a jak je aktivita reflektována při využití nových budov a veřejného prostoru

rozmanitou skupinou uživatelů. Velkolepé projekty, které nerespektují historický kontext místa a potřeby a zájmy existujících komunit (ať už podnikatelského či residenčního charakteru) nemají velkou šanci na úspěch a udržitelný rozvoj. Obdobně, kulturní čtvrti a kreativní klastry, které zahrnují rozmanité druhy subjektů s různým zaměřením, mají větší naděje na úspěch, než ty, které se orientují úzce. Udržitelnost je nezbytná jak pro ty, jejichž kvalita života je přímo ovlivněna úspěchem či neúspěchem kulturních a kreativních aktivit, stejně tak jako pro ty, kteří do těchto aktivit investovali (Evans a Shaw, 2006).

5.5 Relevance indikátorů

Programové indikátory byly vybírány z předdefinovaného seznamu poskytnutého donorem. Do procesu výběru bylo zapojeno NKM - MF, KFM. Přehled indikátorů programu je uveden v kapitole Účelnost.

Pro programovou oblast 16 (PO 16) byly stanoveny 3 indikátory na úrovni výstupu programu, které byly vybrány s ohledem na průkaznost (počitatelnost) dosažených výsledků. Tyto výsledky budou zadávány do Ústředních seznamů nemovitých a movitých památek, které spravuje Národní památkový ústav a filmů, které eviduje a spravuje Národní filmový archiv.

Pro programovou oblast 17 (PO 17) byly stanoveny 2 indikátory na úrovni výstupu programu, které byly vybrány s ohledem na průkaznost (počitatelnost) dosažených výsledků – jednotlivých kulturních akcí a projektů.

Příjemci si dále volí vlastní indikátory ve vazbě na aktivity, které realizují. Vlastní indikátory tak nejsou v rámci dané programové oblasti porovnatelné, slouží zejména k monitoringu a kontrole kvality naplňování stanovených cílů projektu.

Dle zástupkyně DPP (Arts Council of Norway) se indikátory v PO 17 zaměřují na klíčové prvky programu, pokrývají program na výstupní úrovni, nicméně ukazatel *Počet nových inscenačních, interdisciplinárních a výstavních projektů a koncertních akcí v oblasti divadla, hudby, výtvarného a filmového umění* zahrnuje mnoho různých věcí a mohl být dále rozdělen, např. Počet uskutečněných kulturních představení a Počet nových výstav. Existovaly ještě další ukazatele např. týkající se kultury menšin nebo mezikulturních prvků, které mohly být rovněž vybrány. Obecně bylo mnoho cílových hodnot podhodnoceno.

Dle názoru expertky hlavní indikátor PO 17 a měřitelné výstupy byly velmi zjednodušeně orientovány pouze na počty realizovaných kulturních nebo vzdělávacích produktů, aktivit a akcí. Hlavním indikátorem programové oblasti 17 byl *Počet nových kulturních představení, interdisciplinárních a výstavních projektů, a živých akcí v oblasti divadla, vizuálního, hudebního a filmového umění*. K plnění indikátoru byly kvantifikovány počty výstupů v oblasti kreativních workshopů (specializované kurzy, konference, semináře) a v oblasti Performing Arts počty nových projektů a produkcí (nové kulturní akce, interdisciplinární a výstavní projekty, živé akce v oblasti divadla, hudby, vizuálního a filmového umění). Tyto počty samozřejmě mají jistou výpovědní hodnotu, ale v oblasti živého umění hraje hlavní roli především imanentní hodnota kulturního nebo uměleckého záměru či projevu. Proto je výpovědní hodnota a plnění hlavních cílů programové oblasti 17 spíše referencí o mechanickém plnění programu, než o plnění obsahu programu, kterým bylo především posílení mezikulturního dialogu a evropské identity prostřednictvím hlubšího porozumění kulturní rozmanitosti.

Hlavním záměrem bylo podpořit projekty, které se odlišují svým pojetím, nabízejí inovativní pohled, vyvolávají diskuzi jak mezi umělci a odborníky, tak mezi širokou veřejností a nejsou jen další realizací špičkové profesionální kulturní produkce. Jako indikátory plnění obsahu programové oblasti 17 by se pak nabízela např. kvalitativní hodnocení přínosů spolupráce se zahraničními kolegy přímo u tvůrců nebo kulturních manažerů (např. výčet nových dovedností a zkušeností, získaných díky spolupráci), počet uzavřených smluv nebo memorand o spolupráci a partnerství zapojených subjektů, mapping ohlasů u diváků nebo účastníků projektu, počet rozhovorů a komunikace témat projektu směrem k médiím a tisku apod.

Za zásadní je hodnotitelem v oblasti monitorovacích indikátorů považována skutečnost, že neexistuje deklarovaná a obecně přijímaná definice ukazatelů na žádné z úrovní, tj. definici nemají předdefinované indikátory ani programové indikátory. To může přispívat k nižší vypovídací hodnotě ukazatelů, nejednoznačné interpretaci a v některých případech i ke zkreslení.

Pokud jsou na úrovni programu k dispozici dosažené číselné hodnoty, tak např. u výše zmiňovaného indikátoru *Počet nových kulturních představení, interdisciplinárních a výstavních projektů, a živých akcí v oblasti divadla, vizuálního, hudebního a filmového umění* není vůbec zřejmé, co vše je vlastně do ukazatele napočítáno, jedná se o nesourodé aktivity.

Z dotazníkového šetření mezi příjemci vyplynulo, že 67 % (30) z nich považuje monitorovací indikátory za velmi relevantní a užitečné při měření projektových výstupů a výsledků, 27 % (12) navrhuje uvedenou soustavu ještě zdokonalit, 7 % (3) respondentů se domnívá, že příliš relevantní nejsou. Příklady návrhů indikátorů vzešlé od respondentů – počet popularizačních výstupů (publikace, audioguidy), počet nově zpřístupněných částí kulturní památky, počet setkání českých a zahraničních odborníků, počet zachráněných exponátů, videozáznamy z přednášek, zavedení kvalitativních ukazatelů projektu.

5.6 Relevance projektových a programových cílů

Ministerstvo kultury ČR je věcným gestorem programových oblastí programu CZ06.

Program CZ06 se dělí na tyto programové oblasti:

- Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví
- Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví

Program má částečnou vazbu na programy financované z ESIF (IOP a IROP) a na celoevropský program Creative Europe.

V programovém dokumentu CZ06 byly definovány 2 očekávané výsledky:

Tabulka 7: Očekávané výsledky programu

	Výsledek	Popis
1	Zachované a revitalizované kulturní dědictví	Výsledkem zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví bude zvýšení možností využívat movité kulturní dědictví jako pramen poznání a zdroj výchovy a vzdělávání a využívat také jeho motivačního potenciálu pro rozvoj ekonomiky.
2	Prezentace současného umění a kultury a jejich zpřístupnění širšímu publiku	Výsledkem oslovení široké veřejnosti prezentací současného umění bude jednak zvýšení kreativity tvůrců a tvůrčích skupin a dále rozšíření různorodosti kulturních projevů a jejich přiblížení

		veřejnosti tak, aby se zlepšila společenská soudržnost a sociální inkluze a mezinárodní partnerská spolupráce.
--	--	--

Většina respondentů dotazníkového šetření (89 %, 40) se domnívá, že program CZ06 pokrýval všechny nejvýznamnější oblasti související s kulturním dědictvím a současným uměním v České republice. Návrhy respondentů na zaměření programu (příklady):

- **Programová oblast 16:** Do oblasti kulturního dědictví patří také zachování tradičních řemesel a rukodělné výroby. Zaměřit se na i na menší památky zejména na venkově, které nejsou UNESCO či NKP.
- **Programová oblast 17:** Do programu se mohly zapojit pouze projekty podporující profesionální umění, přičemž neprofesionální umění tvoří významnou složku české kultury. V oblasti audiovizu bylo příliš úzce vymezeno, jaké projekty mohou o dotaci žádat. Podpora nového cirkusu, designu.

Experti specialisté k nastavení a zaměření cílů programu (názory, náměty):

Programová oblast 16:

- Klást důraz na podporu restaurování mobiliářů. Dalo by se říci, že havarijní stav většiny staveb je již podchycen. Co je ale tristní je stav mobiliáře v nich, a to se často jedná o velmi kvalitní předměty od našich předních umělců – sochařů i malířů, ale nejde jen o díla, u kterých lze určit autorství, často se jedná o umělecko-řemeslné předměty velkých kvalit.
- Investovat v menších částkách. Z několika důvodů:
  - a) na tak velké peníze nedokáže dosáhnout vlastník s menší KP (i když stejně významnou), takový vlastník většinou nemá prostředky na kofinancování tak velkých příspěvků. Přitom drobnější KP potřebují finanční podporu mnohdy více, a jsou stejně hodnotné a jejich význam je pro ČR stejně velký.
  - b) ze zkušenosti vyplývá, že pro samotnou památku je často příznivější, je-li opravována po menších dílech, nežli celková generální oprava. V takovém případě se často spěchá kvůli dodržení termínu a není čas na promyšlení a dotažení detailů, jako je tomu při menších opravách, kdy je prostor a čas si detailů všítat.
  - c) termíny dotací jsou často velmi šibeniční a proto není čas uplatňovat u památek potřebný technologický postup (př. při odvlhčení kostela, je nevhodnější okopat vlhké omítky a přes zimu zdivo nechat tzv. „vymrznout“ a nové vápenné omítky realizovat až na jaře dalšího roku, nechat je postupně zrát a kropit je).

Programová oblast 17:

- Dotační možnosti z veřejných zdrojů pro mezinárodní spolupráci jsou dlouhodobě dominantně zaměřeny na export českého umění a jen velmi výjimečně je mezinárodní spolupráce vnímána jako výměna, koprodukce a rozvíjení trvalejších vztahů mezi kulturními aktéry na mezinárodní úrovni. Na straně veřejné správy chybí systémový přístup k rozvoji mezinárodní spolupráce v oblasti kultury, která je sice deklarována ve strategických dokumentech, ale chybí konkrétní realizační kroky, které by zajistily vznik relevantních nástrojů a finančně úměrné alokace prostředků pro podporu mezinárodní spolupráce. Existující dotační programy nereflektují aktuální potřeby rozvoje mezinárodní spolupráce, tak

jak je vnímána kulturními aktéry. Po 25 letech svobody projevu scéna živého umění v ČR profesionálně dozrála a tvoří špičkové a vysoce konkurenceschopné, mezinárodně oceňované produkty a díla. Čeští producenti živého umění ale mají velmi limitované možnosti, kde získávat finanční prostředky pro rozjezd mezinárodních koprodukcí, networkingu – zapojení v mezinárodních sítích, účast na festivalech a předávání dobré praxe a zkušeností na scéně živého umění v Evropě. Dlouhodobě na tento typ aktivit čerpají podporu především od institucí, které tvoří zahraniční zastoupení v ČR nebo fondy zaměřené na rozvoj bilaterální regionální spolupráce. Jsou to např. Česko-německý fond budoucnosti, Visegrádský fond, Instituto Cervantes, Francouzská aliance apod. Nicméně částky udělované těmito subjekty zdaleka nekryjí reálné potřeby žadatelů. Jediným dlouhodobým a finančně kapacitním zdrojem pro rozvoj mezinárodních projektů je pro české kulturní organizace Kreativní Evropa (dříve Culture EU) program EU na podporu kinematografie a kulturních a kreativních odvětví.

- Zaměření dotačního programu v programové oblasti 17 bylo vysoce přínosné jako přímá podpora rozvoje kapacit mezinárodní spolupráce v oblasti živého umění v ČR. Zaměření programu EHP a Norské fondů pro oblast živého umění je vysoce relevantní, protože nabídlo silnou partnerskou podporu rozvoje a zlepšení realizačních podmínek pro mezinárodní výměny a spolupráce, které jsou tolik potřebné pro rozvoj kreativity umělců, vzdělání uměleckých manažerů a správců kulturních projektů. Zvýšená finanční podpora pomohla nejen urychlit plnění závazků vyplývajících z mezinárodních úmluv (UNESCO), ale významně podpořila implementaci národních politik a strategií pro oblast současného umění a kultury.

Relevance projektů v každém klastru byla hodnocena na základě analýzy dostupné projektové dokumentace, tj. zejména informace z projektových žádostí a monitorovacích zpráv. Hodnotitelé posoudili projekty nejen podle jejich významu pro cíle programu, ale také jejich srovnání v rámci svých klastrů a diferencovaně mezi nimi.

Tabulka 8: Hodnocení relevance v klastrech

Klaster	Hodnocení relevance	Relevantní programové cíle
A. Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví	velmi dobrá	PA 16-1 - Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví-ochrana MKD PA 16-2 - Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví-péče o NKD (mimo zahr.arch.) PA 16-3 - Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví-památky zahr.arch.
B. Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví	vynikající	PA 17-1 - Podpora rozmanitosti kultury a umění v rámci evropského kulturního dědictví-tanec,poh. a nonv.divadlo PA 17-2 - Podpora rozmanitosti kultury a umění v rámci evropského kulturního dědictví-divadlo PA 17-3 - Podpora rozmanitosti kultury a umění v rámci evropského kulturního dědictví-alternativní hudba PA 17-4 - Podpora rozmanitosti kultury a umění v rámci evropského kulturního dědictví-klasická hudba PA 17-5 - Podpora rozmanitosti kultury a umění v rámci evropského kulturního dědictví-výtvarné umění PA 17-6 - Podpora rozmanitosti kultury a umění v rámci evropského kulturního dědictví-média a audiovizie
Program CZ06	velmi dobrá	

Detailnější informace k hodnocení v jednotlivých klastrech je uvedena v příloze č. 3.

Klaster A - Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví

V tomto klastru bylo realizováno 10 projektů zabývajících se ochranou movitého kulturního dědictví, 13 projektů v oblasti péče o nemovité kulturní dědictví a 3 projekty zabývajících se památkami zahradní architektury (dle informací v CEDRu).

Při hodnocení relevance byla posouzena důležitost opravy objektu/movitého kulturního dědictví, přínos pro region, významnost objektu/movitého kulturního dědictví. Lze konstatovat, že uvedené splňují všechny hodnocené projekty. Dále byla rovněž posuzována prezentace, zpřístupnění a využívání obnovených a uchovaných památek široké veřejnosti vhodnou formou, prezentace movitých kulturních hodnot (inovativnost forem prezentace, prezentace prostřednictvím současných technických prostředků a technologií, digitalizace písemných děl).

Téměř dvě třetiny projektů 61 % (17) podpořených z PO 16, programu EHP CZ06, je hodnocena v kritériu relevance jako vynikající. 4 projekty naplnily kritérium velmi dobře (nejasný přesah, chybí využití památky, publikum). 7 projektů spadlo do kategorie průměrné, tj. dobré relevance. Jedná se o projekty, kde se jedná o obnovu/opravu bez dalšího přesahu, většinou chybí prezentace díla vhodnou formou, využití a oživení památky. U jednoho projektu bylo zaznamenáno využití zastaralého památkářského přístupu (oprava formou bělení kamene přestává být žádoucí, bodáky proti holubům jsou v dnešním památkářském pohledu sporné).

Klaster B - Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví

V tomto klastru byly realizovány 3 projekty zaměřující se na tanec, pohybové a nonverbální divadlo, 8 projektů zaměřených na divadlo, 5 projektů zaměřených na alternativní hudbu, 4 projekty zaměřené na klasickou hudbu, 7 projektů zaměřených na výtvarné umění a 3 projekty zaměřené na média a audiovizí (dle informací v CEDRu).

Pro účely hodnocení relevance projektů současného umění a kultury je umění chápáno především jako nositel imanentních hodnot a jako základ kultury a zdroj kreativity. Umění, kultura, kreativita a inovace jsou považovány za faktor sociálního, ekonomického i trvale udržitelného rozvoje. Umění, respektive kultura, je katalyzátorem místního a regionálního rozvoje, zejména v případě měst. Umění vytváří kulturní bohatství, prostředí pro volný pohyb myšlenek, utváří osobní, místní, regionální i národní identitu, je zdrojem poznání a také důležitým stimulem cestovního ruchu. Umění chápeme jako soubor hmotných i nehmotných děl, která jsou utvářena umělci, vycházejí z umělecko-historické tradice a vztahují se k určitému společenství tím, že reflektují jeho kulturní a společenskou identitu.¹

Více než 2 třetiny projektů podpořených z PO 17, programu EHP CZ06, je v kritériu relevance hodnoceno jako vynikající, z toho 7 projektů naplnilo kritérium relevance na 100%. 8 projektů naplnilo kritérium velmi dobře, společným rysem těchto aktivit je, že šlo převážně o stálé kulturní aktéry a projekty, které dotační program použily pro obohacení své pravidelné programové či dramaturgické koncepce, nicméně nepřinesly zásadnější nový směr nebo formát mezinárodní spolupráce. Jeden projekt spadl do kategorie průměrné, tj. dobré relevance, jde o inscenační projekt

¹Koncepce podpory umění 2015-2020, IU- IDU 2015

regionálního kulturního centra, který nese významnější prvky mezinárodní výměny a významně se neliší od inscenačních divadelních projektů, které jsou běžně dotovány z jiných programů MKČR.

5.7 Závěry a doporučení

Relevance programu je na základě syntézy všech dílčích zjištění hodnocena jako **vynikající**.

EQ: Do jaké míry je program relevantní cílům donorských států?

Relevance programu CZ06 vůči cílům donorského státu, pokud jde o témata kulturního dědictví a současného umění, k nimž se program vztahuje, je hodnocena jako vynikající. V programu byli příjemci podporováni v tom, aby rozvíjeli spolupráci a výměnu zkušeností s partnery z donorských států, v řadě aktivit byly projekty povinně realizovány se zahraničním partnerem/partnery z donorských států.

EQ: Do jaké míry je program relevantní strategickým dokumentům a politikám v oblasti kulturního dědictví a současného umění v ČR?

Program CZ06 vychází z nejdůležitějších strategických dokumentů a politik ČR v oblastech kulturního dědictví a současného umění v ČR, relevanci tak lze v tomto případě hodnotit jako vynikající. Program pokrývá řadu vzájemně propojených témat v obou sledovaných oblastech. Všechny cíle, které jsou v rámci programu stanoveny, jsou v národních strategických dokumentech řešeny.

EQ: Do jaké míry je program relevantní vzhledem k vývoji v dané oblasti v České republice?

Relevanci programu CZ06 vzhledem k vývoji v ČR ve sledovaných oblastech kulturního dědictví a současného umění v ČR lze hodnotit jako vynikající. Zaměření programu CZ06 pro programovou oblast 17 nabízí silnou partnerskou podporu rozvoje a zlepšení realizačních podmínek pro mezinárodní výměny a spolupráce, které jsou tolik potřebné pro rozvoj kreativity umělců, vzdělání uměleckých manažerů a správců kulturních projektů. V programové oblasti 16 řeší program mimořádně rozsáhlé nemovité a movité kulturní dědictví ČR, které vlivem dlouhodobého zanedbávání péče o památky (zejména v druhé polovině 20. století) nevyužívá potenciál optimálně. Památky jsou v různém stupni zachovalosti a vzhledem k omezenému množství finančních prostředků zejména v případě památek menšího rozsahu dochází k zanedbávání péče o ně.

EQ: Do jaké míry (pokud vůbec) byli partneři z donorských států zapojeni do realizace projektu?

V programové oblasti 16 „Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví“ mělo celkem 17 projektů (tj. 60,7 %) partnera z donorského státu. V programové oblasti 17 „Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví“ mělo partnera z donorského státu 28 projektů (tj. 93,3 %). V jednom z projektů v PO 17 proběhly nad rámec původního plánu 2 iniciativy, jejichž realizátoři byli z donorských zemí. Celkově lze konstatovat, že 45 (tj. 77,6 %) projektů programu CZ06 bylo realizováno ve spolupráci s partnery z donorských zemí. Projekty, ve kterých byli zapojeni partneři z donorských států, přispěly k prohloubení vzájemné spolupráce, došlo k výměně zkušeností, technologií, přístupů, názorů, podnětů, materiálů, i přenosu tvůrčích metod. Obecně došlo k vzájemnému přenosu dobrých praxí a spolupráce často pokračuje i po ukončení projektu. V některých případech došlo i ke zprostředkování spolupráce s dalšími institucemi.

Tabulka 9: Hlavní doporučení k relevanci

Doporučení	Kontext doporučení
Stanovit u ukazatelů programu jejich detailní definice včetně uvedení příkladů použitelných výstupů (s cílem zajistit jejich správné porozumění a zacílení).	Pokud není u ukazatele stanovena definice, může docházet k různému výkladu konkrétního ukazatele žadateli a cílové hodnoty pak nemohou být zcela porovnatelné.
V programové oblasti <i>Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví</i> více podporovat restaurování mobiliářů a podporovat realizaci menších projektů.	Podpora vlastníků s menší KP (i když stejně významnou), takový vlastník většinou nemá prostředky na kofinancování tak velkých příspěvků. Přitom drobnější KP potřebují finanční podporu mnohdy více, a jsou stejně hodnotné a jejich význam je pro ČR stejně velký. Klást důraz nejen na restaurování staveb, ale i na restaurování mobiliářů - jsou často vysoké umělecké kvality.
V programové oblasti <i>Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví</i> stanovit více vypovídající monitorovací indikátory, které budou lépe specifikovat realizované aktivity.	Zvýší a zpřesní se tím vypovídací hodnota ukazatelů. Např. počet uskutečněných kulturních představení, počet nových výstav, mapping ohlasů u diváků nebo účastníků projektu, počet rozhovorů a komunikace témat projektu směrem k médiím a tisku apod. Doporučujeme konzultovat v rámci „stakeholders consultation“ pro nový program.
I nadále podporovat zejména v programové oblasti <i>Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví</i> využití vlastních indikátorů. Vytvořit vhodnou metodickou příručku pro příjemce s návrhy a popisem takových indikátorů.	Získá se tak kvalitní podklad pro případnou evaluaci. Příjemce zváží, které z indikátorů bude naplňovat a bude mít k tomu metodický návod. Náměty a tipy takovýchto indikátorů např. uvádí i tato zpráva. Vhodné by bylo nestanovovat naplnění takovýchto indikátorů jako závazné.
Prostřednictvím indikátorů sledovat kvalitu bilaterální spolupráce.	Sledovat prostřednictvím vhodných ukazatelů např. dobu spolupráce, počet realizovaných aktivit v rámci každého projektu zjišťovat a ověřovat, které prvky bilaterální spolupráce jsou přínosné, zda jde o širší přesah spolupráce nebo je „účelová“ kvůli realizaci projektu apod. Kvalitu bilaterální spolupráce pak vyhodnotit na základě dílčích zjištění během realizace projektu posouzením např. výše uvedených kritérií.

6 Účelnost

6.1 Evaluace účelnosti programů a projektů

Kritérium účelnosti bylo hodnoceno pomocí detailní analýzy indikátorů jak na úrovni programu, tak i vzorku podpořených projektů.

Na programové úrovni bylo analyzováno, do jaké míry byly programové indikátory výstupů a výsledků naplněny oproti původním plánovaným cílovým hodnotám, a na projektové úrovni došlo k ověření,

do jaké míry byly naplněny projektové indikátory výsledků a celkového cíle vůči jejich původně plánovaným cílovým hodnotám.

6.2 Účelnost na úrovni programových cílů

Informace o naplňování monitorovacích indikátorů jsou k dispozici za roky 2013 – 2016. S ohledem na skutečnost, že ukončování projektů ještě stále probíhá, nejedná se ve všech případech o konečné dosažené hodnoty v programu CZ06. Dosavadní naplnění stanovených monitorovacích ukazatelů programu dokumentuje tabulka v příloze č. 4.

V programové oblasti 16 má závěrečnou zprávu schválenou 50 % (14) projektů (OVA, PDP). Tabulka programových indikátorů tak neuvádí konečné údaje plnění stanovených ukazatelů. Naplnění vykazuje nyní pouze indikátor *Počet opatření přijatých k zachování movitého a písemného kulturního dědictví (150 %)*. Lze konstatovat, že s ohledem na informace ve výroční zprávě programu za rok 2016 o předpokládaném naplnění indikátorů je zřejmé, že všechny monitorovací indikátory budou překročeny.

V programové oblasti 17 má závěrečnou zprávu schválenou 80 % (24) projektů. Zde již nyní všechny stanovené monitorovací indikátory vykazují vysokou míru překročení plánovaných hodnot.

U programových výstupů je již nyní velké překročení zejména u indikátoru *Počet tvůrčích workshopů (odborných kurzů, konferencí, seminářů) v oblastech divadla, hudby, výtvarného a filmového umění (plán 4, plnění na 2 225 %)*, indikátoru *Počet nových inscenačních, interdisciplinárních a výstavních projektů a koncertních akcí v oblasti divadla, hudby, výtvarného a filmového umění (plán 4, plnění na 775 %)*. Neexistence obecně platné definice ukazatelů zde přispěla k nejednoznačné interpretaci a vykazování těchto monitorovacích ukazatelů. Věcný gestor (MK) vnímá plánovanou hodnotu 4 jako oblasti, které jsou podpořeny – tj. divadlo, hudba, výtvarné a filmové umění. V rámci těchto oblastí jsou pak realizovány jednotlivé projekty, které vykazují tyto předdefinované indikátory pro relevantní aktivity v projektu. Z uvedených důvodů pak došlo k výraznému přeplnění těchto programových ukazatelů. Navíc z výsledné hodnoty není zřejmé, jaký je podíl projektů/aktivit v jednotlivých podpořených oblastech. U výše uvedených příkladů ukazatelů došlo k podcenění při nastavování cílových hodnot.

Předběžně lze tak na základě aktuálně dostupných informací hodnotit účelnost programových cílů jako velmi dobrou. S ohledem na výše uvedené skutečnosti (pravděpodobně dojde k překročení stanovených indikátorů) je možné předpokládat vynikající naplnění programových cílů v programu CZ06.

6.3 Účelnost na úrovni projektových cílů

Účelnost na úrovni projektových cílů byla analyzována na úrovni hodnocených projektů v jednotlivých klastrech. Jak již bylo zmíněno v kapitole Relevance, jednotliví příjemci vybírali předdefinované ukazatele v jednotlivých programových oblastech na úrovni výsledku, na úrovni výstupu si stanovovali ukazatele sami ve vazbě na aktivity, které projekt zajišťoval. Tyto indikátory jsou velmi různorodé s ohledem na zaměření jednotlivých projektů. Tabulka všech ukazatelů byla součástí právního aktu a bylo kontrolováno jejich jednotlivé naplnění.

Tabulka 10: Přehled programových indikátorů

Programová oblast	Výsledek programu (outcome)	Výstup programu (output)/výsledek projektu	Indikátor výstupu
Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví	1. Zachování a revitalizace kulturního dědictví	Restaurování sbírek, včetně knihovnických, a vytvoření optimálního prostředí pro sbírky muzejní povahy, knihovny, archivy a písemné kulturní dědictví	Počet opatření přijatých k zachování movitého a písemného kulturního dědictví
		Digitální přepis a restaurace kinematografických děl	Počet restaurovaných a digitalizovaných kinematografických děl
		Obnova/oprava kulturních památek, národních kulturních památek a památek UNESCO	Počet obnovených/opravených kulturních památek, národních kulturních památek, památek UNESCO a objektů určených k uchování sbírek muzejní povahy
Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví	2. Prezentace a zpřístupnění současného umění a kultury široké veřejnosti	Podpora nových uměleckých projektů	Počet nových inscenačních, interdisciplinárních a výstavních projektů a koncertních akcí v oblasti divadla, hudby, výtvarného a filmového umění
		Organizace kreativních workshopů v oblasti divadelního, hudebního, výtvarného a filmového umění	Počet tvůrčích workshopů (odborných kurzů, konferencí, seminářů) v oblastech divadla, hudby, výtvarného a filmového umění

Na úrovni realizovaných projektů byly zvolené indikátory téměř u všech ukončených projektů naplněny a mnohdy i překročeny. Velký vliv na hodnocení účelnosti projektů v klastrech mělo naplnění vlastních indikátorů výstupů, které výrazně přispělo k celkovému hodnocení indikátorů u jednotlivých projektů.

Klastr A - Zachování a revitalizace kulturního dědictví

Hodnoceno v tomto klastru bylo 14 (50 %) ukončených projektů (OVA, PDP). Projekty naplňovaly zejména indikátor *Počet obnovených/opravených kulturních památek, národních kulturních památek, památek UNESCO a objektů určených k uchování sbírek muzejní povahy*.

Klastr B - Prezentace a zpřístupnění současného umění a kultury široké veřejnosti

Hodnoceno v tomto klastru bylo 24 (80 %) ukončených projektů (MGS). Výraznější překročení se většinou týkalo indikátorů představujících počty osob účastnících se aktivit projektů (diváci) případně např. počtu odborných a vzdělávacích akcí, doprovodných programů, workshopů.

Na úrovni jednotlivých projektů ve stanovených klastrech je tak ve všech případech naplňování ukazatelů hodnoceno jako vynikající.

Naplňenost projektových indikátorů (započítány jsou všechny zvolené indikátory u projektu) v jednotlivých klastrech u ukončených projektů představuje dále uvedená tabulka.

Tabulka 11: Účelnost programových klastrů - ukončené projekty

Klastr	Účelnost (%)	Hodnocení účelnosti
A. Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví	103,1 %	vynikající
B. Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví	128,6 %	vynikající

Respondenti dotazníkového šetření (71 %, 32) konstatují, že výstupové a výsledkové indikátory plně postihují dosažené výstupy a výsledky projektu. Podle respondentů, kteří uvedli odpověď „částečně“ nebo „ne“, používané kvantitativní indikátory zdaleka nevystihují umělecký a společenský dopad realizovaných projektů. Uvědomují si ale nutnost monitorování projektů prostřednictvím kvantitativních indikátorů kvůli náročnosti (nemožnosti) objektivního sledování indikátorů kvalitativních. V komentářích opakovaně respondenti uvádějí, že by bylo vhodné, aby byly stanoveny „měkké“ hranice / procentní tolerance dosažení indikátoru, a to s ohledem na charakter projektu (zejména kulturních akcí) a specifičnost jednotlivých akcí ve srovnání s jinými.

Problémy s naplňováním stanovených indikátorů uvádělo 16 % (7) respondentů částečně a 4 % (2) zcela. Respondenti, kteří se setkali s potížemi při dosahování hodnot monitorovacích indikátorů, uvedli velmi často problém dodržení přesného počtu návštěvníků, protože se jedná o indikátor ovlivněný velkým množstvím faktorů a je ho tedy velmi náročné odhadnout. V této souvislosti opakovaně padnul návrh na toleranci např. 20 % odchylky od původní hodnoty. Dalším důvodem nenaplnění indikátoru je závislost na vnějších dodávkách služeb, kdy docházelo ke zpoždění, nebo neochotě institucí spolupracovat (např. co se týče umístování povinné publicity). Obecně bylo konstatováno, že vzhledem k vývoji projektu v průběhu jeho realizace dochází i ke změnám indikátorů a také respondenti uváděli, že důraz na počet a naplnění indikátorů občas odváděl pozornost od jiných kvalitativně potřebnějších aktivit projektu.

6.4 Závěry a doporučení

Účelnost programu CZ06 i jednotlivých projektů lze **předběžně** hodnotit na základě stanovených kritérií jako **velmi dobrou**.

EQ: Do jaké míry byly naplněny cíle programu?

Na základě dostupných informací lze předběžně hodnotit naplnění cílů programu jako velmi dobré. Chybí informace o projektech, které nemají schválenou závěrečnou zprávu. Z dokumentace nicméně vyplývá, že všechny cíle budou naplněny a většina plánovaných cílových hodnot monitorovacích indikátorů bude pravděpodobně překročena. Neexistence obecně platné definice ukazatelů mohla přispět k nejednoznačné interpretaci a vykazování některých monitorovacích ukazatelů. Významné překročení plánovaných hodnot u PO 17 ukazuje na podcenění při nastavování cílových hodnot.

EQ: Do jaké míry byly naplněny cíle hodnocených projektů?

Naplnění účelnosti na úrovni realizovaných ukončených projektů v obou programových oblastech je na základě provedených hodnocení vynikající. Příjemci si volili kromě programových indikátorů i svoje vlastní indikátory výstupů odpovídající jejich aktivitám. Zejména v programové oblasti 17 – „Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví“ se překročení plánovaných cílových hodnot nebo případné dílčí problémy s naplněním týkalo vlastních indikátorů představujících počty osob účastnících se aktivit projektů (návštěvníci, diváci).

Tabulka 12: Hlavní doporučení k účelnosti

Doporučení	Kontext doporučení
Stanovit u ukazatelů programu jejich detailní definice včetně uvedení příkladů použitelných výstupů (s cílem zajistit jejich správné	Pokud není u ukazatele stanovena definice, může docházet k různému výkladu konkrétního ukazatele žadatelé a cílové hodnoty pak nemohou

Doporučení	Kontext doporučení
porozumění a zacílení).	být zcela porovnatelné.
Věnovat zvýšenou pozornost nastavování plánovaných cílových hodnot výstupů a výsledků programu.	Při nastavování plánovaných cílových hodnot vycházet z předchozích zkušeností s řešením problematiky v dané oblasti, zvážit dostatečně absorpční kapacitu a potenciál možných příjemců, a to i v návaznosti na jiné možné zdroje financování konkrétních sledovaných oblastí (např. z fondů ESIF, národních zdrojů).

7 Účinnost

7.1 Evaluace účinnosti programů a projektů

Účinnost byla v programu CZ06 vyhodnocena v souladu s postupem v Kick off Papers především na projektové úrovni, a to na vzorku projektů vybraných k terénnímu šetření.

Na základě dostupných informací bylo ověřeno zajištění účinnosti výdajů projektu již při plánování projektového rozpočtu, resp. při jeho následném čerpání.

V rámci dotazníkového šetření byly dále shromážděny informace týkající se např. počtu kulturních, odborných a vzdělávacích akcí, počtu jejich účastníků případně počtu umělců, odborných a pracovníků v oblasti kultury, jejichž práce byla financována z projektu. Tyto informace byly rovněž zohledněny při hodnocení účinnosti.

Sběr dat byl zajištěn pro zhodnocení kritéria Účinnost pomocí Desk Research, polostrukturovaných rozhovorů, dotazníkového šetření a terénního šetření.

7.2 Programová účinnost

Účinnost výdajů projektů

Během šetření u realizátorů projektu bylo ověřováno, jakým způsobem byla při přípravě rozpočtu ověřena nezbytnost stanovené výše finančních prostředků a jaké bylo následně reálné čerpání rozpočtu projektu. Rovněž jsou uvedeny informace zjištěné během dotazníkového šetření ohledně počtu kulturních, odborných a vzdělávacích akcí, počtu účastníků a také počtu odborníků a pracovníků v oblasti kultury, jejichž práce byla z projektu financována.

PROJEKT 1 – klastř A

Název projektu: Průmyslové dědictví

Příjemce: Národní památkový ústav; Valdštejnské náměstí 3, 118 00 Praha 1 – Malá Strana
Územní odborné pracoviště v Ostravě

Partner projektu: Riksantikvaren (Norský Direktorát kulturního dědictví), Norsko

Programová oblast: 16

Registrační číslo: EHP-CZ06-PDP-2-002-01-2014

Doba realizace projektu: 1. 6. 2014 – 30. 04. 2016

Celková výše grantu: schválená výše grantu 3 081 780,- Kč (podíl grantu na způsobilých výdajích 80 %)

Celkové způsobilé výdaje: plán - 3 852 225,- Kč, skutečnost - 3 143 557,- Kč (tj. 81,6 % plánovaných výdajů)

Zajištění účinnosti výdajů projektu - plán

- Praktická zkušenost členů realizačního týmu s předchozími projekty
- Předpokládaná realizace výběrových řízení
- Průzkum trhu (např. letenky)
- Norští partneři poskytli informace k rozpočtu na základě dotazů příjemce, jejich plánovaný rozpočet odpovídal zvyklostem v Norsku
- Při sestavování rozpočtu nebyly jasně dané všechny navštívené destinace

Zajištění účinnosti výdajů projektu - skutečnost

- Nebylo cílem peníze utratit, ale efektivně využít
- Velký časový odstup od sestavování rozpočtu do doby realizace
- Vývoj na trhu se mění – nedá se vždy dopředu předjímat
- Letenky byly např. nakupovány s předstihem (úspora)
- Úspory při realizaci výběrových řízení na dodávky a služby
- Velké úspory na norské straně – jejich odhady byly „velkorysé“, chtěli např. přivést více pracovníků, v době realizace pak partner omezil počet členů odborného týmu
- Počítalo se i s leteckou dopravou v rámci Norska – nebylo třeba, najal se mikrobus
- Norští partneři jsou zvyklí mít daleko větší míru svobody při nakládání s finančními prostředky, pokud prokáží účelnost – bylo nutné s nimi „vyladit“, aby se vše dokladovalo dle nastavených pravidel
- Pružná reakce na aktuální podmínky – sloučení cest, tj. realizace jedné delší cesty místo dvou kratších
- Sloučení navštívených destinací, aby nebyly velké přesuny
- V rámci ČR byla pro účely cest využita služební auta příjemce – nebylo hrazeno z projektu
- Úspory byly využity pro doplňkovou cestu do Norska – konference
- V rámci projektu bylo financováno 11 odborníků, byla realizována výstava a závěrečná konference, na akcích bylo 160 účastníků

Příjemce při plánování rozpočtu i během realizace projektu uskutečňoval opatření, která přispívala k zajištění „nejlepší hodnoty za peníze“ projektových aktivit. Pružně reagoval na vzniklé situace (např. sloučení cest, využití jiného druhu dopravy). Účinnost projektu je hodnocena jako vynikající.

PROJEKT 2 – klastr A

Název projektu: ZUBAČKA – UNIKÁTNÍ ŽIVÉ KULTURNÍ DĚICTVÍ JIZERSKÝCH HOR A KRKONOSĚ

Příjemce: Železniční společnost Tanvald o.p.s.

Partneři projektu: Norskjernbaneklubb Museet Gamble Vossebanen (dobrovolnická organizace, muzeum), Norsko

Programová oblast: 17

Registrační číslo: EHP-CZ06-OV-1-046-2014

Doba realizace projektu: 2. 2. 2015 – 31. 7. 2016

Celková výše grantu: schválená výše grantu: 15 302 827,- Kč (podíl grantu na způsobilých výdajích 86 %)

Celkové způsobilé výdaje: plán – 17 691 994,- Kč, skutečnost – 17 313 259,- Kč (tj. 97,9 % plánovaných výdajů)

Zajištění účinnosti výdajů projektu - plán

- Projektový záměr byl již původně připravován pro předložení do ROPu (2009)
- Pro financování z EHP se rozpočet přepracovával a dopracovával, reálný základ rozpočtu již byl připraven
- Výhodou bylo, že na projektové dokumentaci pracoval stejný projektant - chtěl na tom pracovat, byla to jeho „srdeční záležitost“ – vylepšoval, aby byl návrh co nejlepší a vyhovovalo to původnímu vzhledu výtopny, rozpočet tak byl „vychytaný“
- Rozpočet byl zpracován profesionálně, stále se zpřesňoval
- Konzultace s památkáři – jaké materiály při rekonstrukci použít
- Předpokládaná realizace výběrových řízení

Zajištění účinnosti výdajů projektu – skutečnost

- Finanční prostředky byly použity dle plánu
- Stavební firma byla velmi profesionální, regionální stavební firma (Liberec)
- Ukázalo se, že konstrukce rozpočtu je dobrá
- Úspora byla, i když využili maximum finančních prostředků
- Dodatečné práce byly financovány z úspor – nebyly v projektu původně plánovány – úprava kolejnice před budovou k točně
- Výborná komunikace s poskytovatelem dotace (MF) ohledně finančních záležitostí v případě potřeby
- V rámci projektu proběhly 4 kulturní akce – 200 návštěvníků, byla realizována odborná akce s účastí 25 osob

Příjemce při plánování rozpočtu i během realizace projektu uskutečňoval opatření, která přispívala k zajištění „nejlepší hodnoty za peníze“ projektových aktivit, a to zejména díky kvalitně připravenému projektovému záměru (díky projektantovi, památkářům, přístupu příjemce). Účinnost projektu je hodnocena jako vynikající.

PROJEKT 3 – klast B

Název projektu: Světový romský festival KHAMORO

Příjemce: Slovo 21, z.s.

Partneři projektu: NGO Yagori, Norsko

Programová oblast: 17

Registrační číslo: EHP-CZ06-MGSPA17-1-008-2014

Doba realizace projektu: 6. 11. 2014 – 29. 2. 2016

Celková výše grantu: schválená výše grantu: 1 870 000,- Kč (podíl grantu na způsobilých výdajích 25 %)

Celkové způsobilé výdaje: plán – 7 453 667,- Kč, skutečnost – 7 397 972,- Kč (tj. 99,3 % plánovaných výdajů)

Zajištění účinnosti výdajů projektu – plán

- Rozpočet byl tvořen na základě dlouhodobé zkušenosti s realizací festivalu
- S některými subjekty spolupracují dlouhodobě (např. některé hotely, kluby, dodavatelé techniky, grafička) – zde mohou pak získat lepší ceny než ty komerční
- Průzkum trhu (poptávky – např. stany, jídlo, hotely, kluby)

- Plánováno dle „průměrných“ cen honorářů, letenek, hotelů apod.
- Nutné bylo počítat s vývojem cen v čase u některých služeb

Zajištění účinnosti výdajů projektu – skutečnost

- Ukázalo se, že odhad rozpočtu nebyl zcela přesný, docházelo k dílčím změnám v jednotlivých položkách
- S některými subjekty dlouhodobě nadstandardní spolupráce (např. zvukař, grafička, některé kluby, hotely) za dobré ceny
- Aktuálně během realizace projektu prováděn průzkum trhu a realizovány poptávky
- Snaha získat „kvalitu za dobrou cenu“
- Došlo ke změnám v realizaci aktivit – zrušení jedné aktivity, náhrada dalšími aktivitami a rovněž rozšíření aktivit
- Realizováno bylo 20 kulturních akcí, 14 500 návštěvníků, 5 odborných a vzdělávacích akcí – 150 účastníků, 230 umělců, odborníků a pracovníků z oblasti kultury bylo placeno z projektu

Příjemce při plánování rozpočtu i během realizace projektu uskutečňoval opatření, která přispívala k zajištění „nejlepší hodnoty za peníze“ projektových aktivit, a to zejména díky zkušenosti s realizací aktivit obdobného rozsahu a využíváním osvědčené spolupráce s ověřenými dodavateli některých služeb. V některých případech se odhad rozpočtu neukázal jako zcela přesný – např. náklady na aktivity v Plzni, ne vždy se podařilo zajistit lepší ceny (vývoj cen v čase). Účinnost projektu je hodnocena jako velmi dobrá.

PROJEKT 4 – klastř B

Název projektu: výstava „Skvělý nový svět s.r.o.“

Příjemce: DOX PRAGUE, a.s.

Partneři projektu: -

Programová oblast: 17

Registrační číslo: EHP-CZ06-MGSPA17-1-013-2014

Doba realizace projektu: 2. 1. 2015 – 31. 3. 2016

Celková výše grantu: schválená výše grantu: 3 617 661,- Kč (podíl grantu na způsobilých výdajích 90 %)

Celkové způsobilé výdaje: plán – 4 019 624,- Kč, skutečnost – 4 019 623,- Kč (tj. 99,99 % plánovaných výdajů)

Zajištění účinnosti výdajů projektu – plán

- Rozpočet byl připraven na základě rozpočtů obvyklých pro hlavní výstavy v DOXu
- Rozpočet se v některých částech musel odhadnout, počítáno bylo i s nepředvídatelnými změnami
- Plánovaná výběrová řízení (dodržování legislativy ČR)
- Smlouvy o dlouhodobé spolupráci pro některé služby (např. účetnictví, činnosti technického řešení, správa domu, návrhy technického vybavení) s ověřenými dodavateli

Zajištění účinnosti výdajů projektu – skutečnost

- Čerpalo se dle plánu, realizovány dílčí úpravy rozpočtu
- Dodržování předpisů pro veřejné zakázky
- Osvědčila se spolupráce s dodavateli na základě dlouhodobých zkušeností s nimi
- Využití dlouhodobých mediálních partnerství (např. společnost Ekonomia, časopis Moderní dějiny, Hospodářské noviny)

- Administrativní náročnost veřejných zakázek
- Realizováno 1 výstava – 23 346 návštěvníků, 149 odborných a vzdělávacích akcí s účastí 2 706, 14 umělců, odborníků a pracovníků v oblasti kultury bylo financováno z projektu

Příjemce při plánování rozpočtu i během realizace projektu uskutečňoval opatření, která přispívala k zajištění „nejlepší hodnoty za peníze“ projektových aktivit, a to zejména díky zkušenosti s realizací aktivit obdobného rozsahu a využíváním osvědčené spolupráce s ověřenými dodavateli některých služeb. Účinnost projektu je hodnocena jako vynikající.

PROJEKT 5 – klastr B

Název projektu: Na pomezí samoty

Příjemce: DEAI (SETKÁNÍ) o.s.

Partneři projektu: Umělecké centrum Skaftfell-Centre for Visual Art v Seydisfjörður, Island
Atelier Nord, Oslo, Norsko

Programová oblast: 17

Registrační číslo: EHP-CZ06-MGSPA17-2-063-2015

Doba realizace projektu: 7. 5. 2015 – 30. 4. 2016

Celková výše grantu: schválená výše grantu: 3 516 000,- Kč (podíl grantu na způsobilých výdajích 90 %)

Celkové způsobilé výdaje: plán – 3 907 638,- Kč, skutečnost – 3 595 525,- Kč (tj. 92 % plánovaných výdajů)

Zajištění účinnosti výdajů projektu – plán

- Rozpočet zpracován týmem s pomocí ekonomického poradce
- Průzkum trhu, ověřování cen (např. tisk, grafika, překlady)
- Zahraniční partneři zpracovali návrh přibližného odhadu výdajů – zde spoléhal příjemce na jejich zkušenost
- Vycházelo se z platné legislativy
- Diskutována byla výše honoráře pro účastníky na realizaci svého díla

Zajištění účinnosti výdajů projektu – skutečnost

- Čerpalo se dle plánu, dílčí změny v rozpočtu
- Probíhala několikastupňová kontrola vykazovaných výdajů
- Vše hlídal ekonom – honoráře, letenky, realizaci pobytů
- Konzultace se zástupci ministerstva kultury k rozpočtu (otázka předfinancování)
- V některých věcech zahraniční partneři podcenili některé výdaje – např. cestovné pro účastníky, kteří nebyli z Reykjavíku, nezapočítali bankovní převody (vysoké částky)
- Nutné vyjasňování požadavků se zahraničními partnery na dokladování výdajů dle požadavků poskytovatele – jejich zvyklosti jsou jiné, zdálo se jim to jako příliš velká byrokratická zátěž
- Dílčí změny v rozpočtu byly konzultovány s MF
- Realizováno 18 kulturních akcí – 700 účastníků, 8 odborných a vzdělávacích akcí s účastí 300, 70 umělců, odborníků a pracovníků v oblasti kultury bylo financováno z projektu

Příjemce při plánování rozpočtu i během realizace projektu uskutečňoval opatření, která přispívala k zajištění „nejlepší hodnoty za peníze“ projektových aktivit. Zahraniční partneři podcenili některé výdaje (cesty po Islandu, poplatky za bankovní převody). Menší zkušenost příjemce s tak rozsáhlým projektem. Účinnost projektu je hodnocena jako velmi dobrá.

Na základě provedených šetření (polostrukturované rozhovory, projektová dokumentace) se u šetřeného vzorku projektů neprokázalo, že by bylo možné dosáhnout stejných výstupů a výsledků účinnějším způsobem. Příjemci prokázali dostatečnou míru vlastního způsobu ověřování adekvátnosti vynakládaných finančních prostředků při realizovaných aktivitách. Všechny projekty velmi pečlivě sledovaly vynakládané výdaje na projektové aktivity.

7.3 Informace z dotazníkového šetření

V rámci dotazníkového šetření CAWI byl šetřen počet kulturních akcí organizovaných v rámci projektu (včetně počáteční a závěrečné konference, koncertů, výstav, dalších představení) včetně počtu účastníků a rovněž odborné a vzdělávací akce (vč. počtu účastníků). Respondenti rovněž kvantifikovali počet umělců, odborníků a pracovníků v oblasti kultury, jejichž práce byla financována z projektu. Podrobné informace jsou uvedeny v příloze č. 2 této zprávy.

Dotazník vyplnilo 45 respondentů, v programové oblasti 16 zástupci 27 realizovaných projektů OVA i PDP (celkem 28), v programové oblasti 17 odpovědělo celkem 18 respondentů.

Dále uvedené informace shrnují kvantitativně zjištěné údaje během šetření. Kvalitativně bylo zohledněno u hodnocení vzorku šetřených projektů.

Celkové počty jednotlivých ukazatelů v programové oblasti 16 (27 respondentů):

- Počet kulturních akcí – 151
- Počet účastníků akcí – 46 060
- Počet odborných a vzdělávacích akcí – 102
- Počet účastníků na odborných a vzdělávacích akcích – 4 509
- Počet umělců, odborníků a pracovníků v oblasti kultury – 290

Celkové počty jednotlivých ukazatelů v programové oblasti 17 (18 respondentů):

- Počet kulturních akcí – 328
- Počet účastníků akcí – 271 059
- Počet odborných a vzdělávacích akcí – 255
- Počet účastníků na odborných a vzdělávacích akcích – 6 680
- Počet umělců, odborníků a pracovníků v oblasti kultury – 938

7.4 Závěry a doporučení

Celkovou účinnost programu lze na základě provedených analýz hodnotit jako **vynikající**.

EQ: Do jaké míry je možno hodnocené projekty považovat za účinné s ohledem na dosažené výstupy a vynaložené zdroje?

Šetřené projekty jsou hodnoceny jako vynikající, pokud jde o účinnost dosažených výstupů a použitých zdrojů. Příjemci prokázali dostatečnou míru vlastního způsobu ověřování adekvátnosti vynakládaných finančních prostředků při realizovaných aktivitách. Na základě provedených šetření se u šetřeného vzorku projektů neprokázalo, že by bylo možné dosáhnout stejných výstupů a výsledků účinnějším způsobem.

Tabulka 13: Tabulka hlavních doporučení k účinnosti

Doporučení	Kontext doporučení
Stanovit u ukazatelů programu jejich detailní definice včetně uvedení příkladů použitelných výstupů (s cílem zajistit jejich správné porozumění a zacílení).	Indikátory programu by měly měřit všechny nejdůležitější programové efekty a měly by být jasně definovány, aby bylo zajištěno, že všichni aktéři je budou používat ve stejném kontextu.
Sbírat některá data již v průběhu realizace projektů (např. počty akcí, seminářů, počty účastníků) pro evaluaci i jiné potřeby. A to například prostřednictvím povinně volitelných indikátorů, které by byly zjišťovány v průběhu monitoringu jednotlivých projektů.	Získala by se tak srovnatelná data od všech příjemců využitelná pro evaluaci, do výročních zpráv programu apod. Zjištěné informace prostřednictvím povinně volitelných indikátorů by primárně nesloužily ke sledování cílů projektu a jejich naplnění/nenaplnění by tak nebylo sankcionováno.

8 Dopady

8.1 Evaluace dopadů

Pro zhodnocení evaluačního kritéria Dopady bylo využito přístupu TBIE, jehož prostřednictvím byla na základě získaných dat konstruována programová teorie změny (viz příloha č. 7). Teorie změny obsahuje nejen plánované výstupy a výsledky, ale i ty neplánované a neočekávané výstupy a výsledky (efekty) intervencí zjištěné na základě terénního šetření zajištěného pomocí přístupu Outcome Harvesting.

Posouzení dopadů (účinků) na základě vyhodnocení pěti projektů metodou Outcome Harvesting je využito k zodpovězení evaluačních otázek.

8.2 Evaluace projektů

PROJEKT 1 – klastr A

Název projektu: Průmyslové dědictví

Příjemce: Národní památkový ústav; Valdštejnské náměstí 3, 118 00 Praha 1 – Malá Strana
Územní odborné pracoviště v Ostravě

Partner projektu: Riksantikvaren (Norský Direktorát kulturního dědictví), Norsko

Programová oblast: 16

Registrační číslo: EHP-CZ06-PDP-2-002-01-2014

Doba realizace projektu: 1. 6. 2014 – 30. 04. 2016

Celková výše grantu: schválená výše grantu 3 081 780,- Kč (podíl grantu na způsobilých výdajích 80 %)

Proběhlé rozhovory: 2 členky odborného týmu, 1 administrátorka, 1 zástupce územního odborného pracoviště NPÚ v Ústí nad Labem, 1 vedoucí pracovník muzea v ČR.

Stručný popis projektu a jeho cílů:

Projekt je zaměřen na poznání, zhodnocení a zprostředkování poznání v oblasti péče o průmyslové dědictví a spolupráci mezi odbornými institucemi památkové péče v České republice a Norsku.

Projekt byl postaven na seznámení se s průmyslovým dědictvím v ČR a Norsku (společných i specifických témat), s metodami dokumentace, hodnocení, obnovy a možnostmi nového využití a vytvoření platformy pro dlouhodobou spolupráci.

Byla připravena putovní výstava věnovaná významným příkladům průmyslového dědictví v ČR a Norska a příkladům znovuoživení průmyslových areálů a objektů, které ztratily svou původní funkci, s reflexí úspěchu a neúspěchu z pohledu památkové péče (respektování památkových hodnot, jejich využití při hledání nového obsahu a formy). K výstavě byla připravena rovněž publikace Technické památky v Norsku a České republice/Technical monuments in Norway and Czech Republic.

Závěry metody Outcome Harvesting

Změny/účinky očekávané jako důsledek realizace projektu identifikované v době přípravy projektu

- Zásadním očekáváním příjemce byla vzájemná výměna zkušeností s Norským partnerem v oblasti průmyslového dědictví
- Srovnání přístupů obou zemí k obnově průmyslového dědictví
- Vzájemné návštěvy v Norsku, ČR
- Realizace výstavy, vytvoření publikace
- Předpokládali dopad uvnitř zapojených institucí

Popis dosažených změn

- Navázaná spolupráce s partnerskou organizací v Norsku
- Putovní výstava – v ČR i v Norsku (výstava stále ještě „putuje“)
- Výměna zkušeností v oblasti ochrany a obnovy památek, praktické přístupy, jak nakládat s objekty
- Získání odborných poznatků o přístupech v oblasti průmyslového dědictví
- Využití příkladů odlišností v přístupech v Norsku pro další odbornou práci

Další účinky/změny dosažené díky realizaci projektu

- Navázání spolupráce se zástupci konkrétních muzeí v ČR i Norsku
- Výměna zkušeností v praktičtější rovině – díky vzájemným návštěvám
- Dopady i mimo vlastní instituci (např. ČVÚT, Výzkumný ústav průmyslového dědictví – zájem o vytvořenou publikaci)
- Spoustu poznatků využije instituce při tvorbě metodiky pro průmyslové dědictví
- Veřejnost začíná vnímat industriální památky velmi pozitivně, funkční stroje apod. přitahují návštěvníky
- Odborná veřejnost může vidět, jak fungují památky průmyslového dědictví v praxi
- Výstava byla zapůjčena na pracoviště NPÚ v Ústí nad Labem – v severních Čechách je velké množství památek průmyslového dědictví, chtěli toto téma ukázat veřejnosti – velmi pozitivní ohlas – výstava přitáhla nové návštěvníky – střední školy a lidi v produktivním věku (hlavně „technici“), obvykle chodí senioři a žáci základních škol
- Rozšíření povědomí veřejnosti o tom, že kulturní památkou není jen barokní kostel, ale památkově cenná může být i technologická konstrukce z doby dávné i poměrně mladší
- Veřejnost začíná vnímat velmi pozitivně industriální památky
- Zvýšení povědomí o industriální památce v regionu – v případě Jizerskohorského muzea navrhli zapojit ho do projektu pracovníci NPÚ Libereckého kraje, díky tomu se muzeum nejen zviditelnilo, ale získalo i řadu nových kontaktů v ČR i v Norsku

- Předběžné plánování dalších společných aktivit

Další organizace (partneři, spolupracovníci, projektoví stakeholderi) ovlivněné realizací projektu

- Zástupci regionů – v ČR i Norsku
- Místní muzea, galerie – v ČR i Norsku (např. Norské muzeum těžby ropy, Jizerskohorské muzeum)
- NNO (např. spolek Avangard)
- Osobní vlastníci
- Vysokoškolští studenti, žáci SŠ

Negativní změny/účinky způsobené realizací projektu

Nebyly identifikovány

Faktory, které přispěly k dosaženým změnám/účinkům

- Získání dotačních prostředků – bez nich by se nepodařilo navázat tak dobré kontakty a vazby s partnerem
- Velmi dobrá spolupráce se zahraničními partnery
- Aktivní přístup zúčastněných
- Odbornost v týmu (ČR i Norsko) – potkali se lidé z praxe

Doporučení

- Podporovat i nadále realizaci obdobných aktivit v oblasti průmyslového dědictví

PROJEKT 2 – klastr A

Název projektu: ZUBAČKA – UNIKÁTNÍ ŽIVÉ KULTURNÍ DĚDICTVÍ JIZERSKÝCH HOR A KRKONOŠ

Příjemce: Železniční společnost Tanvald o.p.s.

Partneři projektu: Norsk Jernbane klubb Museet Gamble Vossebanen (dobrovolnická organizace, muzeum), Norsko

Programová oblast: 16

Registrační číslo: EHP-CZ06-OV-1-046-2014

Doba realizace projektu: 2. 2. 2015 – 31. 7. 2016

Celková výše grantu: schválená výše grantu: 15 302 827,- Kč (podíl grantu na způsobilých výdajích 86 %)

Proběhlé rozhovory: 1 projektový manažer, 2 zástupci dobrovolníků účastnících se projektu, 1 zástupce místní samosprávy (místostarosta obce), 1 zástupce partnera z Norska.

Stručný popis projektu a jeho cílů

Cílem projektu byla rekonstrukce havarijního stavu kulturní památky – bývalé výtopyň železničního nádraží a její celková obnova. Vybudováno bylo interaktivní železniční muzeum pro široké cílové skupiny. V unikátním zrekonstruovaném prostoru kulturní památky je umístěna ucelená muzejní sbírka, kterou tvoří historická železniční vozidla, která jsou v nájmu nebo ve vlastnictví zřizovatele Železniční společnosti Tanvald, o.p.s. a která jsou díky dobrovolné práci příznivců dosud udržována ve výborném technickém stavu a bezpečném provozu.

Živé muzeum umožňuje vyjždění vozidel na ozubnicovou železnici k Nostalgickým jízdám, k živé prezentaci regionu i v nadregionálním významu.

V rámci bilaterální spolupráce s partnerem projektu Norsk Jernbane klubb Museet Gamle Vossebanen došlo ke sdílení zkušeností s uchováním, restaurováním a prezentací železničního kulturního dědictví.

Závěry metody Outcome Harvesting

Změny/účinky očekávané jako důsledek realizace projektu identifikované v době přípravy projektu

- Rekonstrukce památkově chráněné budovy (bývalá výtopyna)
- Vybudovat v zrekonstruované budově živé interaktivní železniční muzeum
- Umístění sbírky historických vozidel muzejní povahy v prostoru zrekonstruované budovy – prezentace železniční historie
- Prohloubit spolupráci s partnerskou organizací z Norska

Popis dosažených změn

- Zrekonstruovaná památkově chráněná budova výtopyny
- Otevřeno interaktivní železniční muzeum (otevřeno bylo 1. 7. 2016, celoroční provoz)
- Zkulturnění prostředí v regionu
- Uchování a ochrana historických vozidel (jsou umístěny v zrekonstruované budově, údržbu tak lze dělat pod střechou)
- Pokračující spolupráce s partnerem z Norska – plánována je další návštěva
- Zvýšení atraktivity regionu – větší návštěvnost
- Zkvalitnění nabídky cestovního ruchu v regionu - např. realizace unikátních Nostalgických jízd v prostředí Jizerských hor
- Vzájemná inspirace a předání zkušeností se zahraničním partnerem (zahraniční partner např. oceňuje doprovodné aktivity při Nostalgických jízdách, je to pro ně inspirativní)
- Zvýšila se návštěvnost ozubnicové dráhy a železničního muzea v budově nádraží ČD a tím i samotného Kořenova

Další účinky/změny dosažené díky realizaci projektu

- Kultivace prostoru před nádražím v Kořenově
- Podařilo se opravit točnu (přispěl Liberecký kraj)
- Vytvoření technického zázemí pro opravy historických vozidel
- Podpora cestovního ruchu v regionu
- „Velká satisfakce“ pro řadu dobrovolníků – železničních fandů, že se podařilo projekt realizovat a budovu zrekonstruovat
- Velký ohlas mezi místními obyvateli – oceňují, co se spolku podařilo vybudovat
- Pro místní samosprávu se stal spolek více relevantním partnerem, oceňují jeho dobrovolnickou práci
- Pro norské partnery byl inspirací Český den v Bergenu, uspořádaný při návštěvě v létě 2015 – oceňují doprovodný program zaměřený na veřejnost během železničních aktivit
- „Získali jsme dobré české přátele, vytvořili jsme se „Zubačkou“ silnější pouto, které nám může do budoucna poskytnout nové impulsy, inspirativní pro nás jsou například akce Borůvková sobota na Zubačce nebo Bramborové ukončení sezony na Zubačce“
- Česká ambasáda informovala na svých stránkách o akci (Český den v Bergenu)
- Norské ministerstvo zahraničí informovalo o akci – prezentovalo tak pozitivní výsledky financování z EHP/Norských fondů

- Norové získali kontakty v ČR na dodavatele některých produktů, nemuseli využívat norské prostředníky, což je velmi drahé – např. kožené pásy na okna, smaltované nápisy, skleněné suvenýry s logem
- Za dobrou cenu např. získali smaltované značení pro všechny budovy v Garnes

Další organizace (partneři, spolupracovníci, projektoví stakeholderi) ovlivněné realizací projektu

- Dobrovolníci ze spolku Železniční společnost Tanvald
- Obec Kořenov
- Obce mikroregionu Tanvaldsko
- Svazek obcí
- Liberecký kraj
- Široká veřejnost
- Žáci ZŠ, SŠ
- Zahraniční návštěvníci – zejména z Polska, Německa

Negativní změny/účinky způsobené realizací projektu

- Nebyly identifikovány

Faktory, které přispěly k dosaženým změnám/účinkům

- Získání dotace – bez ní by se projekt nepodařilo realizovat
- Zapojení řady dobrovolníků, zejména železničních „fandů“
- Dobrá spolupráce s projektantem, stavební firmou, stavebním dozorem
- Získání úvěru od České spořitelny na předfinancování projektu
- Dobrovolná práce řady lidí (např. i práce v muzeu je dobrovolná)
- Sdružení mikroregionu Tanvaldsko – jednotliví starostové velmi podporují snahy spolku, pomohlo zásadním způsobem – poskytlo zkušenou projektovou manažerku, která pomohla napsat žádost o dotaci a projekt celou dobu administrovala
- Přínosná a pozitivní spolupráce s partnerskou norskou organizací

Doporučení

- Přispívat nadále prostřednictvím aktivit spolku Železniční společnost Tanvald ke zkulturnění, zatraktivnění regionu a uchování a ochraně kulturního dědictví

PROJEKT 3 – klastr B

Název projektu: Světový romský festival KHAMORO

Příjemce: Slovo 21, z.s.

Partneři projektu: NGO Yagori, Norsko

Programová oblast: 17

Registrační číslo: EHP-CZ06-MGSPA17-1-008-2014

Doba realizace projektu: 6. 11. 2014 – 29. 2. 2016

Celková výše grantu: schválená výše grantu: 1 870 000,- Kč (podíl grantu na způsobilých výdajích 25 %)

Proběhlé rozhovory: 1 projektový manažer, 1 zástupce realizačního týmu - koordinátor během festivalu.

Stručný popis projektu a jeho cílů

Hlavním cílem projektu bylo přispět k posílení dialogu mezi romskou menšinou a majoritní společností prostřednictvím kulturních aktivit. Světový romský festival KHAMORO je zaměřen na prezentaci profesionální romské kultury, především prostřednictvím hudby. Koncept obsahuje hudební program (tradiční hudba, gypsy jazz, soudobá hudba, klasická hudba), doprovodný program (hudební workshopy, dětský den, odborný seminář), mediální kampaň k prezentaci aktivit festivalu. Program KHAMORA realizuje profesionální tým složený z více než poloviny Romů na pozicích autorů, produkčních, PR, koordinátorů, asistentů.

V roce 2015 se konal festival po sedmácté a byl realizován v Praze a Plzni – v rámci projektu Plzeň evropské město kultury 2015. Projekt byl připravován a realizován v partnerství s romským festivalem Yagori z Norska (Oslo).

Závěry metody Outcome Harvesting

Změny/účinky očekávané jako důsledek realizace projektu identifikované v době přípravy projektu

- Oslovit co nejvíce lidí prostřednictvím festivalových aktivit
- Ukázat pozitivní příklady Romů – umělců vystupujících na festivalu
- Zapojit co nejvíce Romů do organizace a realizace festivalu KHAMORO
- Prohloubení spolupráce s norskou organizací Yagori (pomáhají s hudební dramaturgií festivalu)
- Realizovat aktivity KHAMORA v Plzni

Popis dosažených změn

- Velká kampaň k festivalu („jsou tu Romové, jsou šikovní, umí spoustu věcí“)
- Úspěšná realizace aktivit festivalu – pozitivní ohlasy
- Realizovaný program pro děti z dětských domovů a další doprovodné aktivity
- Pozitivní zpětná vazba od účastníků na akcích KHAMORA
- Vytvořený dokumentární film o festivalu (každoročně natáčí ČT)
- Výstava Zaniklý svět Romů (2. sv. válka) – účast velkého počtu studentů, výstavou prováděl pamětník Romského holocaustu

Další účinky/změny dosažené díky realizaci projektu

- Zaměstnání mladých Romů v Plzni – pomocné práce při organizaci, ale i moderování
- Velký ohlas KHAMORA u Romů v Plzni – překvapil
- Vytváření prostředí, kde se lidé sejdou a bude jim dobře
- KHAMORO má jméno – účinkující se cítí poctěni, že mohou vystoupit
- Dětem z dětských domovů přináší účast na festivalu pocit sounáležitosti a možnost učit se o romské kultuře
- Romským dětem vyrůstajícím v ústavních zařízeních nabízí festival skvělou příležitost, jak hlouběji poznat romskou kulturu, Romy a sebe sama

Další organizace (partneři, spolupracovníci, projektoví stakeholderi) ovlivněné realizací projektu

- Yagori (Norsko)
- Hl. město Praha
- Městské části Prahy
- Město Plzeň

- ARA ART
- Ponton (nízkoprahový klub, pracuje s Romy)
- Česká televize
- NNO spolupracující s Romy
- Romea
- Muzeum Romské kultury
- Spolupráce s dětskými domovy

Negativní změny/účinky způsobené realizací projektu

- Negativní reakce některých lidí
- Předsudky – „cikáni x peníze ze státního rozpočtu“

Faktory, které přispěly k dosaženým změnám/účinkům

- Díky dotačním finančním prostředkům mohl být rozšířen program festivalu KHAMORO
- Dlouhodobé zkušenosti realizátora
- Navázané partnerské vztahy na různých úrovních
- Zásadní pro úspěch akce je spolupracující tým
- Zájem ze strany diváků
- Vstřícnost městských částí Prahy

Dále byl příjemcem identifikován faktor, který sice nepřispíval k dosaženým účinkům projektu, ale ovlivňoval řízení a průběh projektu během jeho realizace, a to náročnost administrativy.

Doporučení

- Realizovat i do budoucna festival s doprovodnými aktivitami a přispívat tak k posílení dialogu mezi romskou menšinou a majoritní společností

PROJEKT 4 – klastr B

Název projektu: výstava „Skvělý nový svět s.r.o.“

Příjemce: DOX PRAGUE, a.s.

Partneři projektu: -

Programová oblast: 17

Registrační číslo: EHP-CZ06-MGSPA17-1-013-2014

Doba realizace projektu: 2. 1. 2015 – 31. 3. 2016

Celková výše grantu: schválená výše grantu: 3 617 661,- Kč (podíl grantu na způsobilých výdajích 90 %)

Proběhlé rozhovory: 1 projektový manažer, 1 lektor pedagogického workshopu na výstavě, zpětnovazební dotazníky od zástupců cílových skupin (pedagogové, žáci) poskytnuté hodnotiteli realizátorem projektu.

Stručný popis projektu a jeho cílů

Hlavním cílem projektu bylo realizovat výstavu „Skvělý nový svět s.r.o.“ v centru DOX spolu s doprovodným a vzdělávacím programem.

Východiskem výstavy bylo srovnání 3 dystopií 20. století - Skvělý nový svět, 1984, 451° Fahrenheita. Výstava byla sarkastickou kritikou současného konzumentarismu, unifikace, směřování k novodobému totalitarismu a rezignace nejen na individuální svobodu, ale i zodpovědnost.

Prostřednictvím inovativní výstavy byl představen potenciál současného umění a podařilo se oslovit širokou veřejnost společensky aktuálními tématy – např. veřejný dohled x svoboda jednotlivce, komercializace, vliv médií, negativní aspekty vědy. Představila se díla 29 domácích i zahraničních umělců.

Výstava byla realizována v největší instituci v ČR představující současné umění a přispěla tak k prezentaci a zpřístupnění současného umění široké veřejnosti, jednalo se o 4. nejnavštěvovanější výstavu v ČR v roce 2015.

Bylo uspořádáno 6 doprovodných programů a 143 vzdělávacích programů. Realizovány byly rovněž iniciativy rozšiřující projekt o performanci a pohybové antropologické divadlo.

Závěry metody Outcome Harvesting

Změny/účinky očekávané jako důsledek realizace projektu identifikované v době přípravy projektu

- Možnost realizace hlavní výstavy s bohatým doprovodným a vzdělávacím programem
- Snaha ukázat současné umění
- Náročnější instalace, dražší zápůjčky díky dotačním finančním prostředkům
- Vyjádřit se k současnému světu, oslovit širokou veřejnost
- Ukázat současné umění jako atraktivní a zajímavý zdroj pro výuku na ZŠ, SŠ, přispět k výchově budoucího obecnictva

Popis dosažených změn

- Podařilo se realizovat úspěšnou výstavu na o 1/3 větší ploše oproti plánu
- Navštěvnost výstavy byla o 1/3 vyšší než byl plán (cca 26 000 účastníků)
- Významný přesah realizovaných doprovodných programů (plán 40, skutečnost 143)
- Výstava představila umělecký pohled na problémy současného i minulého světa, jež jsou součástí oblastí, ve kterých působí a jejich běžné praxe (např. problematika totalitních režimů v minulosti nebo dodržování lidských práv)
- Získání nového publika
- Nové kontakty – např. na umělce, zápůjčky děl
- Pozitivní hodnocení pedagogických workshopů účastníky – považují za přínosné pro výuku na ZŠ, SŠ

Další účinky/změny dosažené díky realizaci projektu

- Realizace doplňkové aktivity - do programu výstavy byla zařazena performativní instalace Hikikomori s doprovodným programem
- Realizace doplňkové doprovodné aktivity - pohybové antropologické divadlo (studio Farma v jeskyni)
- Otestována možnost propojení výtvarného umění s literaturou a divadlem
- Větší zájem o výstavu a doprovodné aktivity než bylo očekáváno
- Mezinárodní uznání výstavy (informace v britském prestižním časopise)
- Neočekávaný zájem pedagogů o doprovodné aktivity k výstavě
- Pro učitele bylo přínosné především propojení dějepisu a výtvarné výchovy
- Navázána trvalá spolupráce s Farmou v jeskyni (prostory ke zkoušení v DOX, scéna, kde mohou vystupovat)
- Navázaná spolupráce se 2 odborníky z donorských zemí

- Možnost zahraniční prezentace projektu – pozvání do Bukurešti – konference, kde budou prezentovat projekt, zprostředkovatelem pozvání zde bylo MF
- Inscenace studia Farma v jeskyni se v DOXu stále uvádí (s příznivým ohlasem)

Další organizace (partneři, spolupracovníci, projektoví stakeholderi) ovlivněné realizací projektu

- Široká veřejnost
- Vystupující umělci
- Ústav pro studium totalitních režimů
- NNO (zabývající se problémy prezentovanými na výstavě)
- Pedagogové
- Žáci ZŠ, SŠ
- Farma v jeskyni (divadlo)

Negativní změny/účinky způsobené realizací projektu

Nebyly identifikovány

Faktory, které přispěly k dosaženým změnám/účinkům

- Finanční dotace umožnila mít ambicióznější projekt
- Sehraný tým DOX
- Doprovodné programy a vzdělávací aktivity
- Velký zájem veřejnosti o výstavu i doprovodné aktivity
- Rozšířené aktivity projektu (pohybové antropologické divadlo, performativní instalace Hikikomori)
- Proškolení týmu, jak fungují granty (nastavení pravidel)
- CEDR – zastaralý systém, ne zcela funkční reportovací nástroj

Dále byl příjemcem identifikován faktor, který sice nepřispíval k dosaženým účinkům projektu, ale ovlivňoval řízení a průběh projektu během jeho realizace, a to administrativní náročnost a zatěžující administrace veřejných zakázek.

Doporučení

- Realizovat i do budoucna obdobný typ výstavy současného umění s doprovodnými aktivitami reflektující problémy současného světa

PROJEKT 5 – klastr B

Název projektu: Na pomezí samoty

Příjemce: DEAI (SETKÁNÍ) o.s.

Partneři projektu: Umělecké centrum Skaftfell-Centre for Visual Art v Seydisfjörður, Island
Atelier Nord, Oslo, Norsko

Programová oblast: 17

Registrační číslo: EHP-CZ06-MGSPA17-2-063-2015

Doba realizace projektu: 7. 5. 2015 – 30. 4. 2016

Celková výše grantu: schválená výše grantu: 3 516 000,- Kč (podíl grantu na způsobilých výdajích 90 %)

Proběhlé rozhovory: 1 kurátor výstavy, 3 zástupci účastníků (umělci).

Stručný popis projektu a jeho cílů

Projekt zkoumal aktuální otázky proměny krajiny a problematiky provázanosti postindustriální společnosti a přírody. Tvůrčí pobyty s workshopy se konaly v geologicky vzdálených vybraných místech České republiky, v Norsku a na Islandu.

Následně vznikla nová umělecká díla jednotlivých zapojených umělců představená na výstavě a symposiu určeném pro širokou veřejnost.

Projekt reflektoval a rozpracoval problematická témata prostřednictvím uměleckého průzkumu kulturní geografie a morfologie specifických oblastí střední a severní Evropy. Uskutečnila se výměna informací a zkušeností, rozvíjející dialog a spolupráci mezi umělci, odborníky a iniciativami v lokalitách, kde jsou výrazné vlivy industrializace, pocítované zejména v posledních desetiletích. Výsledky byly zhodnoceny na závěrečné výstavě, doplněné o česko-anglický slovník odborných textů s video a audio dokumenty prezentujícími výsledky tvůrčích pobytů a workshopů.

Závěry metody Outcome Harvesting

Změny/účinky očekávané jako důsledek realizace projektu identifikované v době přípravy projektu

- Posílení vědomí o environmentálních otázkách ve společenské oblasti
- Navázání spolupráce s uměleckou komunitou na Islandu a v Norsku
- Prezentovat prostřednictvím výstavy otázky vztahu krajiny a současné společnosti

Popis dosažených změn

- Pozitivní průběh expedic v jednotlivých zemích
- Navázaná spolupráce se zahraničními partnery (intenzivnější s Islandem)
- Realizace výstavy (ve třech galeriích), mezinárodního mezioborového symposia, katalogu
- Navštěvované webové stránky projektu

Další účinky/změny dosažené díky realizaci projektu

- Vlastní pobyt umělců v krajině
- Dopady na tvůrčí činnost jednotlivých zúčastněných, organizací, umělců a spolupracovníků
- Reflexe projektu v médiích
- Letos možná proběhne malá výstava na severu Norska
- Projekt zviditelnil téma těžby a s ní spojené environmentální a společenské problémy na severu Čech
- Kontakt umělců s místními lidmi během expedic
- Projekt je svou šíří a vážností zcela netradičním iniciátorem zájmu o provázanost a účelovost zacházení s prostředím v naší době
- Projekt napomohl rozšířit důležitá poznání a podnítit seznámené publikum k šíření povědomí o něm

Další organizace (partneři, spolupracovníci, projektoví stakeholdeři) ovlivněné realizací projektu

- Zapojení umělci
- Školy
- Ekologické organizace na Mostecku
- UJEP
- Severočeské doly
- Odborná veřejnost

- Široká veřejnost

Negativní změny/účinky způsobené realizací projektu

Nebyly identifikovány

Faktory, které přispěly k dosaženým změnám/účinkům

- Získání dotačních prostředků bylo zásadní
- Vhodný umělecký záměr
- Mezinárodní spolupráce se zahraničními partnery
- Odbornost týmu
- Organizační náročnost
- Nastavení rozpočtu zahraničních partnerů (jejich přibližný odhad nezohlednil všechny potřebné výdaje)

Dále byl příjemcem identifikován faktor, který sice nepřispíval k dosaženým účinkům projektu, ale ovlivňoval řízení a průběh projektu během jeho realizace, a to administrativní náročnost („už bych do toho nešel“).

8.3 Informace z dotazníkového šetření – efekty projektů

Respondenti dotazníkového šetření identifikovali efekty, které nebyly pokryty žádným indikátorem jejich projektu, jejich příklady uvádíme dále:

- Popularizace zapomenutého místa/objektu/kulturní oblasti (5 odpovědí)
- Publikace, publikované články, aktivity na sociálních sítích, videozáznamy z přednášek (4)
- Záchrana (části) památky (3)
- Drobné PR aktivity a výměna odborných zkušeností a znalostí (1)
- Úspěšné propojení ziskového a neziskového sektoru s podporou dotace (1)
- Spolupráce s mladými vědeckými pracovníky a studenty (1)

11 % (5) respondentů odpovědělo, že některé z těchto efektů byly neplánované. Neplánované a neočekávané efekty byly již z podstaty různorodosti projektů také velmi různorodé. Jednalo se například o oslovení další cílové skupiny, než na kterou byl projekt původně zaměřen. To bylo způsobeno zejména vhodnou diseminací a propagací projektu. V některých případech (PO16) došlo i k rozšíření původního projektu o další výstupy (např. stálá expozice, či navrácení kostelního mobiliáře).

8.4 Informace z dotazníkového šetření – spolupráce s partnery z donorských států

Respondenti se v dotazníkovém šetření vyjádřili ke spolupráci s partnery z donorských zemí. Užitečnost spolupráce potvrdilo 82 % (37) respondentů, jako částečně užitečnou ji vnímalo 7 % (3) respondentů, 11 % (5) uvedlo, že pro ně užitečná nebyla.

Spolupráce s partnery je obecně hodnocena jako přínosná. Jedná se o vhodnou možnost navazování nových pracovních kontaktů, nabízí silné podněty a impulzy pro další tvůrčí počiny a s přesahem do socio-politických souvislostí, poznávání životní úrovně, hodnotových priorit, přístupu k životu

apod. Mimo jiné je velkým lidským přínosem, který je možné zúročit v budoucnu, a to nejen v umělecké tvorbě. Spolupráce má bohatý přínos na základě vzájemné výměny zkušeností a projekt přispěl

k prohloubení vzájemné spolupráce. Dochází k výměně zkušeností, technologií, přístupů, názorů, podnětů, materiálů, i přenos tvůrčích metod. Obecně došlo k vzájemnému přenosu dobrých praxí a spolupráce často pokračuje i po ukončení projektu. V některých případech došlo i ke zprostředkování spolupráce i s dalšími institucemi. V neposlední řadě spolupráce napomáhá finanční stabilitě projektu. Jediný konstatovaný problém nastal z důvodu organizačních změn na straně norského partnera. V případě 12 respondentů nebyl do realizace zapojen partner, někteří ovšem i přes to možnost spolupráce hodnotili pozitivně.

V PO16 probíhala spolupráce zejména na základě vzájemné výměny informací a zkušeností. Byly sdíleny best practices, know-how, docházelo ke konzultacím apod. Byly organizovány vzájemné studijní cesty, semináře a workshopy. U některých projektů se partneři podíleli na publikacích vydaných v rámci projektu, nebo na fotodokumentaci. Partneři také pomáhali s přípravou expozic v opravených prostorách. Významný přínos ze strany partnerů byl i v pomoci v oblasti marketingu a propagace. V některých případech probíhal ze strany partnera monitoring projektu a inspekční cesty.

V PO17 probíhala spolupráce velmi intenzivně. Zejména docházelo k zapojování partnerů přímo do inscenací a představení, případně v rámci festivalů byla zapojena celá inscenace zahraničního partnera. Zároveň partner často organizoval uvedení inscenací na svém území. Docházelo ke sdílení know-how, best practices i materiálů často i prostřednictvím workshopů, přednášek a konzultací. Spolupráce probíhala i v oblasti dramaturgie a produkce. Partneři se zapojovali i do přípravy akce, ať už celkové organizace a realizace, spoluvytváření programu, či propagace a PR.

8.5 Závěry a doporučení

Na základě výzkumu v terénu byly u navštívených projektů ověřeny efekty realizovaných aktivit, včetně účinků neplánovaných a neočekávaných. Účinky, které byly ověřeny, jsou podrobněji popsány v odpovědích na následující evaluační otázku.

EQ: Jakých dosáhly program a hodnocené projekty skutečných efektů, a to včetně efektů neplánovaných a neočekávaných?

Všem pěti projektům, které byly hodnocené metodou Outcome Harvesting se podařilo dosáhnout efektů, které si plánovaly v době přípravy projektu. Jedná se o:

- Vzájemnou výměnu zkušeností s norským partnerem v oblasti průmyslového dědictví, využití příkladů odlišností v přístupech v Norsku pro další odbornou práci, výměnu zkušeností v oblasti ochrany a obnovy památek, praktické přístupy, jak nakládat s objekty.
- Zrekonstruovanou památkově chráněnou budovu výtopny, otevření interaktivního železničního muzea, uchování a ochranu historických vozidel, prohloubení spolupráce s norským partnerem, realizaci doprovodných aktivit.
- Úspěšnou realizaci aktivit festivalu KHAMORO, posílení dialogu mezi romskou menšinou a majoritní společností prostřednictvím kulturních aktivit - zprostředkování pozitivních

příkladů Romů – umělců vystupujících na festivalu, zapojení Romů do organizace festivalu, realizaci doprovodných aktivit.

- Výstavu Skvělý nový svět s.r.o., která představila umělecký pohled na problémy současného i minulého světa, jež jsou součástí oblastí, ve kterých působí a jejich běžné praxe (např. problematika totalitních režimů v minulosti nebo dodržování lidských práv), získala nové publikum, realizovala doprovodné programy, o které byl velký zájem u pedagogů.
- Presentaci otázek vztahu krajiny a současné společnosti prostřednictvím výstavy a symposia, tvůrčí pobyty s workshopy v geologicky vzdálených vybraných místech České republiky, v Norsku a na Islandu, navázaná spolupráce se zahraničními partnery.

V projektech byla rovněž identifikována řada dalších efektů a zajímavostí.

Dlouhodobé efekty mohou být potvrzeny (nebo nepotvrzeny) v budoucnu.

Zobecněné neočekávané efekty projektů:

- Navázání spolupráce se zástupci konkrétních muzeí v ČR i Norsku
- Výměna zkušeností v praktičtější rovině – díky vzájemným návštěvám
- Podpora cestovního ruchu v regionu
- Vzájemná inspirace a předání zkušeností se zahraničním partnerem
- Neočekávaný zájem pedagogů k o doprovodné aktivity k výstavě
- Dopady na tvůrčí činnost jednotlivých zúčastněných, organizací, umělců a spolupracovníků

EQ: Do jaké míry se rozvinuly partnerské vztahy v rámci podpořených projektů?

Spolupráce s partnery je obecně hodnocena jako přínosná. Jedná se o vhodnou možnost navazování nových pracovních kontaktů, nabízí silné podněty a impulzy pro další tvůrčí počiny a s přesahem do socio-politických souvislostí, poznávání životní úrovně, hodnotových priorit, přístupu k životu apod. Míra rozvinutí a případné pokračování spolupráce je v každém projektu individuální.

V PO16 probíhala spolupráce zejména na základě vzájemné výměny informací a zkušeností. Byly sdíleny best practices, know-how, docházelo ke konzultacím apod. Byly organizovány vzájemné studijní cesty, semináře a workshopy. U některých projektů se partneři podíleli na publikacích vydaných v rámci projektu, nebo na fotodokumentaci. Partneři také pomáhali s přípravou expozic v opravených prostorách. Významný přínos ze strany partnerů byl i v pomoci v oblasti marketingu a propagace. V některých případech probíhal ze strany partnera monitoring projektu a inspekční cesty.

V PO17 probíhala spolupráce velmi intenzivně. Zejména docházelo k zapojování partnerů přímo do inscenací a představení, případně v rámci festivalů byla zapojena celá inscenace zahraničního partnera. Zároveň partner často organizoval uvedení inscenací na svém území. Docházelo ke sdílení know-how, best practices i materiálů často i prostřednictvím workshopů, přednášek a konzultací. Spolupráce probíhala i v oblasti dramaturgie a produkce. Partneři se zapojovali i do přípravy akce, ať už celkové organizace a realizace, spoluvytváření programu, či propagace a PR.

Tabulka 14: Tabulka hlavních doporučení k dopadům

Doporučení	Kontext doporučení
Prostřednictvím indikátorů sledovat	Sledovat prostřednictvím vhodných ukazatelů např. dobu

Doporučení	Kontext doporučení
kvalitu bilaterální spolupráce.	spolupráce, počet realizovaných aktivit v rámci každého projektu, zjišťovat a ověřovat, které prvky bilaterální spolupráce jsou přínosné, zda jde o širší přesah spolupráce nebo je „účelová“ kvůli realizaci projektu apod. Kvalitu bilaterální spolupráce pak vyhodnotit na základě dílčích zjištění během realizace projektu posouzením např. výše uvedených kritérií.

9 Udržitelnost

9.1 Evaluace udržitelnosti

Udržitelnost byla hodnocena na základě analýzy dokumentace jednotlivých realizovaných projektů, dotazníkového šetření mezi příjemci a terénního průzkumu u vzorku projektů.

9.2 Požadavky na udržitelnost

Udržitelnost výsledků projektu je sledována na úrovni uchování dosažených výsledků projektu a plnění celkového cíle projektu. Lhůta udržitelnosti je stanovena v právním aktu o přidělení finančních prostředků a její výše je obecně stanovena na 5 let po ukončení projektu.

V programu CZ06 je udržitelnost stanovena s ohledem na charakter aktivit rozdílně pro programovou oblast 16 - Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví a programovou oblast 17 – Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví.

V programové oblasti 16 je příjemce dotace povinen zajistit zachování výsledků realizace projektu v souladu s celkovým cílem projektu po dobu 5 let od ukončení projektu. Příjmy generované projektem v době udržitelnosti budou využity v souladu s účelem projektu, majetek bude nejméně po dobu 5 let po ukončení využíván v souladu s celkovým cílem projektu.

V programové oblasti 17 příjemce nedokládá po skončení projektu udržitelnost výstupů a výsledků.

Udržitelnost projektu bylo v programové oblasti 16 hodnotícím kritériem s váhou 3 body (ze 100 celkových), v programové oblasti 17 bylo v 1. výzvě kritériem *Navrhované aktivity mají potenciál vést k trvalému přínosu nebo k doplňkovým činnostem* s váhou 3 body, ve 2. Výzvě kritériem *Navrhované aktivity mají potenciál vést k trvalému přínosu a rozvoji dalších činností nebo projekt zahrnuje doplňkové aktivity* s váhou 5 bodů.

Aktuální konkrétní informace o zajištění udržitelnosti v době po skončení realizace projektových aktivit popisují příjemci v Závěrečné monitorovací zprávě.

9.3 Vyhodnocení udržitelnosti

Klaster A – Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví

S ohledem na charakter aktivit projektů v tomto klastru lze hodnotit udržitelnost jako vynikající. Realizované projekty týkající se nemovitého kulturního dědictví (obnovy / opravy a zpřístupnění

kulturní památky, národní kulturní památky a památky UNESCO), movitého kulturního dědictví (restaurované sbírky muzejní povahy, včetně písemného kulturního dědictví, jejich zpřístupnění veřejnosti), židovského kulturního dědictví (obnovené / upravené nemovitě židovské kulturní památky a judaika, která sloužila židovskému náboženskému kultu nebo umělecké projevy tvůrců z období holocaustu, zpřístupnění těchto památek veřejnosti) mají z dlouhodobého hlediska vysoký potenciál přispívat ke zpřístupnění kulturního dědictví široké veřejnosti.

Klastr B – Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví

Hodnocení udržitelnosti v tomto klastru s ohledem na stanovená pravidla programu CZ06 není relevantní. S ohledem na charakter realizovaných aktivit v projektech (divadelní představení, koncerty, výstavy, taneční festivaly apod.) v řadě případů udržitelnost zajistit ani nelze. Řada projektů udržitelnost plánovala např. ve formě pokračování divadelních představení do jejich derniéry, zajištění návazné finanční podpory na realizaci aktivit, realizace dílčích expozic (výstavy), opakovaná realizace festivalu (nutné shánět finanční prostředky). Informace o projektových aktivitách jsou uchovávány na webech projektů – katalogy výstav, videozáznamy představení, audio dokumentace, fotodokumentace, pokračují navázané spolupráce při některých aktivitách. Za dlouhodoběji udržitelné lze považovat vytvořené a prohloubené kontakty a vazby s partnerskými zahraničními organizacemi, u nichž je žádoucí spolupráci v relevantních případech spolupráci dále rozvíjet.

9.4 Udržitelnost dle výsledků dotazníkového a terénního šetření

Některá data k udržitelnosti byla získána z dotazníkového šetření mezi příjemci programu.

Většina projektů, které si plánovaly udržitelnost (80 %, 36) je z PO 16, což je logické z podstaty zaměření projektů. Ovšem i některé projekty z PO17 plánovaly udržitelnost (celkem 8). V některých případech se jedná o opakované a opakovatelné akce, jindy je to zajištěno formou videozáznamů z akcí a prostřednictvím aktivních webových stránek. Projekty, které se udržitelností při přípravě zabývaly částečně (18 %, 8), nebo vůbec (2 %, 1), jsou pouze projekty z PO17. Důvodem k tomu byl opět charakter jednotlivých projektů. V případě inscenací realizátoři projektů logicky nepočítali s dlouhodobou udržitelností, případně ji neplánovali v takové míře, v jaké byla nakonec potřeba díky významnému zájmu veřejnosti o projekt.

Za dlouhodobě udržitelné považuje výstupy projektu 38 (84 %) respondentů. Respondenti (celkem 7, všichni z PO 17), kteří považují projektové výstupy za udržitelné pouze částečně, uvádějí jako důvod, že se jedná zejména o inscenace či výstavy, u kterých není možné zaručit dlouhodobou udržitelnost. Nicméně existují záznamy z akcí, které jsou dostupné a stejně tak zůstávají aktivní webové stránky projektů. Dále jsou jako dlouhodobě udržitelné uvažovány navázané kontakty, případně vznik prostor.

U 93 % (42) respondentů se nezměnilo zajištění udržitelnosti projektových výstupů. U 3 respondentů byl důvod změny zajištění udržitelnosti. V jednom případě se jednalo o personální problém, kdy předpokládaný zaměstnanec dlouhodobě onemocněl a nedařilo se na něj sehnat náhradu, což vedlo k omezení otevírací doby. V jiném případě byla nad rámec revitalizace budovy realizována i stálá expozice, což naopak udržitelnost projektu zvyšuje. Ve třetím případě bylo pouze potřeba prodloužit dostupnost datového úložiště.

Závěry k udržitelnosti zjištěné v rámci metody Outcome Harvesting při terénním šetření:

- Vytvořeny platformy pro dlouhodobější spolupráci se zahraničními partnery
- Zpřístupnění památek, sbírek, budov široké veřejnosti
- Popularizace a seznámení s kulturními oblastmi a uměním prostřednictvím rozmanitých aktivit v oblasti divadla, hudby, výtvarného umění

9.5 Závěry a doporučení

Lze konstatovat, že udržitelnost projektů v programu CZ06 má velmi dobrý potenciál. V programové oblasti 16 - Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví je hodnocena celkově jako vynikající.

EQ: Do jaké míry je možné dosažené výstupy a výsledky programu a hodnocených projektů považovat za udržitelné?

Na základě syntézy zjištěných informací je udržitelnost dosažených výstupů a výsledků programu v programové oblasti 16 – Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví hodnocena jako vynikající. Potenciál zajištění udržitelnosti projektových výstupů a výsledků byl u jednotlivých projektů v klastru hodnocen jako vynikající nebo velmi dobrý. Opravené a restaurované nemovité kulturní památky, národní kulturní památky a památky UNESCO a jejich soubory, krajinářské a zahradní kompozice, movité i nemovité židovské kulturní památky, sbírkové předměty a sbírky muzejní povahy, písemné kulturní dědictví, tj. vytvořené výstupy a výsledky projektů lze považovat za dlouhodobě udržitelné.

EQ: Jak by se v dlouhodobém horizontu mohla zlepšit udržitelnost výstupů a výsledků projektu?

Zlepšení udržitelnosti výstupů a výsledků projektů v dlouhodobém horizontu může ovlivnit řada faktorů např.:

- Udržitelnost památky se dá prodloužit, když se dá dostatek času na řádné technologie, kterými se má památka opravovat.
- Odstranit příčiny chátrání okolo památek (vzlínající vlhkost apod.).
- Realizovat pravidelné obhlídky a kontrolou památek a případné drobné věci hned opravovat. To se týká nemovitých i movitých kulturních památek.
- Vhodné využívání památek - v užívaných památkách se hýbe vzduch, topí se v nich a větrá. Na druhou stranu přílišné užívání a velký počet návštěvníků zase památce škodí (vznik velké vlhkosti apod.).
- Udržitelnost návštěvnosti - je otázkou dobrého marketingu subjektu a možná i „zajímavých lákadel“, např. dobré je doporučení obcím či jiným majitelům zpracování strategického plánu rozvoje, ve kterém je daný objekt zapojen.
- Zapojení více subjektů do kombinovaného užívání památky (nezisková a zisková činnost: př. pošta x knihovna x archiv x obchod se suvenýry x komunitní centrum x činnost neziskovek x kulturní akce apod.)

Hodnotitel nemá k tomuto kritériu žádné doporučení.

10 Závěry a odpovědi na evaluační otázky

10.1 Hlavní závěry

Program CZ06 je vysoce relevantní pro Českou republiku a je plně v souladu s nejdůležitějšími národními strategiemi zaměřenými na kulturní dědictví a současné umění. Je rovněž v souladu s prioritami dárcovských zemí. V programu byli příjemci podporováni v tom, aby rozvíjeli spolupráci a výměnu zkušeností s partnery z donorských států, v řadě aktivit byly projekty povinně realizovány se zahraničním partnerem /partnery z donorských států. Na úrovni klastrů je relevance hodnocena jako velmi dobrá nebo vynikající.

V programové oblasti 16 byly podpořeny rozmanité projekty obnovy, zachování a zpřístupnění nemovitého a movitého kulturního dědictví ČR, podpořeno bylo rovněž několik (4) projektů židovského kulturního dědictví. Zaměření programové oblasti 17 nabídlo silnou partnerskou podporu rozvoje a zlepšení realizačních podmínek pro mezinárodní výměny a spolupráce, které jsou tolik potřebné pro rozvoj kreativity umělců, vzdělání uměleckých manažerů a správců kulturních projektů.

V PO 16 mělo celkem 17 projektů (tj. 60,7 %) partnera z donorského státu, v PO 17 to bylo 28 projektů (tj. 93,3 %). V jednom z projektů v PO 17 proběhly nad rámec původního plánu 2 iniciativy, jejichž realizátoři byli z donorských zemí. Celkově lze konstatovat, že 45 (77,6 %) projektů programu CZ06 bylo realizováno ve spolupráci s partnery z donorských zemí.

Spolupráce s partnery z donorských států je obecně hodnocena jako přínosná. Jedná se o vhodnou možnost navazování nových pracovních kontaktů, nabízí silné podněty a impulzy pro další tvůrčí počiny a s přesahem do socio-politických souvislostí, poznávání životní úrovně, hodnotových priorit, přístupu k životu apod. Míra rozvinutí a případné pokračování spolupráce je v každém projektu individuální.

V PO16 probíhala spolupráce s partnery z donorských států zejména na základě vzájemné výměny informací a zkušeností. Byly sdíleny best practices, know-how, docházelo ke konzultacím apod. Byly organizovány vzájemné studijní cesty, semináře a workshopy. U některých projektů se partneři podíleli na publikacích vydaných v rámci projektu, nebo na fotodokumentaci. Partneři také pomáhali s přípravou expozic v opravených prostorách. Významný přínos ze strany partnerů byl i v pomoci v oblasti marketingu a propagace. V některých případech probíhal ze strany partnera monitoring projektu a inspekční cesty.

V PO17 probíhala spolupráce s partnery z donorských států velmi intenzivně. Zejména docházelo k zapojování partnerů přímo do inscenací a představení, případně v rámci festivalů byla zapojena celá inscenace zahraničního partnera. Zároveň partner často organizoval uvedení inscenací na svém území. Docházelo ke sdílení know-how, best practices i materiálů často i prostřednictvím workshopů, přednášek a konzultací. Spolupráce probíhala i v oblasti dramaturgie a produkce. Partneři se zapojovali i do přípravy akce, ať už celkové organizace a realizace, spoluvytváření programu, či propagace a PR.

Účelnost byla hodnocena pomocí detailní analýzy naplňování indikátorů jak na úrovni programu, tak i vzorku podpořených projektů. Hodnocení je s ohledem na skutečnost, že řada projektů nemá schválenou závěrečnou zprávu, předběžné.

Naplnění účelnosti na úrovni realizovaných ukončených projektů v obou programových oblastech je na základě provedených hodnocení vynikající. Příjemci si volili kromě programových indikátorů i svoje vlastní indikátory výstupů odpovídající jejich aktivitám. Zejména v PO 17 se překročení cílových hodnot nebo případné dílčí problémy s naplněním týkalo vlastních indikátorů představujících počty osob účastnících se aktivit projektů (návštěvníci, diváci).

Neexistence obecně platné definice ukazatelů mohla přispět k nejednoznačné interpretaci a vykazování některých monitorovacích ukazatelů. Významné překročení plánovaných hodnot zejména v PO 17 dokumentuje podcenění při nastavování cílových hodnot.

Účinnost byla hodnocena z pohledu ověření zajištění účinnosti výdajů na vybraném vzorku projektů. Na základě dostupných informací bylo ověřeno zajištění účinnosti výdajů projektu již při plánování projektového rozpočtu, resp. při jeho následném čerpání. Příjemci prokázali dostatečnou míru vlastního způsobu ověřování adekvátnosti vynakládaných finančních prostředků při realizovaných aktivitách. Na základě provedených šetření se u šetřeného vzorku projektů neprokázalo, že by bylo možné dosáhnout stejných výstupů a výsledků účinnějším způsobem. Účinnost je tak hodnocena jako vynikající.

Na základě výzkumu v terénu byly ověřeny účinky realizovaných aktivit. Podařilo se dosáhnout efektů, které byly plánovány v době přípravy projektu: např. vzájemná výměna zkušeností s norským partnerem v oblasti průmyslového dědictví, využití příkladů odlišností v přístupech v Norsku pro další odbornou práci, zrekonstruování památkově chráněné budovy výtopny a otevření interaktivního železničního muzea, posílení dialogu mezi romskou menšinou a majoritní společností prostřednictvím realizace světového romského festivalu KHAMORO, prezentace otázek vztahu krajiny a současné společnosti prostřednictvím výstavy a symposia, tvůrčí pobyty s workshopy, doprovodné vzdělávací programy pro pedagogy k výstavě, posílení spolupráce s partnery z donorských států. Dlouhodobé efekty mohou být potvrzeny (nebo nepotvrzeny) v budoucnu. Projekty měly rovněž neočekávané účinky: např. navázání spolupráce se zástupci konkrétních muzeí v ČR i Norsku, výměna zkušeností v praktičtější rovině – díky vzájemným návštěvám, podpora cestovního ruchu v regionu, vzájemná inspirace a předání zkušeností se zahraničním partnerem, neočekávaný zájem pedagogů o doprovodné aktivity k výstavě, dopady na tvůrčí činnost jednotlivých zúčastněných, organizací, umělců a spolupracovníků.

Udržitelnost projektů v programu CZ06 byla hodnocena v PO 16, pro PO 17 není s ohledem na charakter realizovaných aktivit relevantní. Opravené a restaurované nemovité kulturní památky, národní kulturní památky a památky UNESCO a jejich soubory, krajinářské a zahradní kompozice, movité i nemovité židovské kulturní památky, sbírkové předměty a sbírky muzejní povahy, písemné kulturní dědictví, tj. vytvořené výstupy a výsledky projektů v PO 16 lze považovat za dlouhodobě udržitelné. Na základě syntézy zjištěných informací je udržitelnost v této programové oblasti hodnocena jako vynikající.

Zlepšení udržitelnosti výstupů a výsledků projektů v dlouhodobém horizontu může ovlivnit řada faktorů např.: využití řádné technologie při opravě památky, odstranění příčin chátrání okolo

památek, pravidelná kontrola a obhlídky, vhodné využívání památek, zajištění návštěvnosti, zapojení více subjektů do kombinovaného (tj. diferenciací ziskových a neziskových aktivit) užívání památky.

10.2 Evaluační otázky

V této části zprávy uvádíme odpovědi na stanovené evaluační otázky.

EQ: Do jaké míry je program relevantní cílům donorských států?

Relevance programu CZ06 vůči cílům donorského státu, pokud jde o témata kulturního dědictví a současného umění, k nimž se program vztahuje, je hodnocena jako vynikající. V programu byli příjemci podporováni v tom, aby rozvíjeli spolupráci a výměnu zkušeností s partnery z donorských států, v řadě aktivit byly projekty povinně realizovány se zahraničním partnerem /partnery z donorských států.

EQ: Do jaké míry je program relevantní strategickým dokumentům a politikám v oblasti kulturního dědictví a současného umění v ČR?

Program CZ06 vychází z nejdůležitějších strategických dokumentů a politik ČR v oblastech kulturního dědictví a současného umění v ČR, relevanci tak lze v tomto případě hodnotit jako vynikající. Program pokrývá řadu vzájemně propojených témat v obou sledovaných oblastech. Všechny cíle, které jsou v rámci programu stanoveny, jsou v národních strategických dokumentech řešeny.

EQ: Do jaké míry je program relevantní vzhledem k vývoji v dané oblasti v České republice?

Relevanci programu CZ06 vzhledem k vývoji v ČR ve sledovaných oblastech kulturního dědictví a současného umění v ČR lze hodnotit jako vynikající. Zaměření programu CZ06 pro programovou oblast 17 nabízí silnou partnerskou podporu rozvoje a zlepšení realizačních podmínek pro mezinárodní výměny a spolupráce, které jsou tolik potřebné pro rozvoj kreativity umělců, vzdělání uměleckých manažerů a správců kulturních projektů. V programové oblasti 16 řeší program mimořádně rozsáhlé nemovité a movité kulturní dědictví ČR, které vlivem dlouhodobého zanedbávání péče o památky (zejména v druhé polovině 20. století) nevyužívá potenciál optimálně. Památky jsou v různém stupni zachovalosti a vzhledem k omezenému množství finančních prostředků zejména v případě památek menšího rozsahu dochází k zanedbávání péče o ně.

EQ: Do jaké míry (pokud vůbec) byli partneři z donorských států zapojeni do realizace projektu?

V programové oblasti 16 „Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví“ mělo celkem 17 projektů (tj. 60,7 %) partnera z donorského státu. V programové oblasti 17 „Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví“ mělo partnera z donorského státu 28 projektů (tj. 93,3 %). V jednom ze zbývajících projektů této oblasti byly realizovány v průběhu projektu 2 iniciativy, které rovněž obsahovaly spolupráci s partnery z donorských zemí. Celkově lze konstatovat, že 45 (tj. 77,6 %) projektů programu CZ06 bylo realizováno ve spolupráci s partnery z donorských zemí.

EQ: Do jaké míry byly naplněny cíle programu?

Na základě dostupných informací lze předběžně hodnotit naplnění cílů programu jako velmi dobré. Chybí informace o projektech, které nemají schválenou závěrečnou zprávu. Z dokumentace nicméně vyplývá, že všechny cíle budou naplněny a většina monitorovacích indikátorů bude pravděpodobně přeplněna. Neexistence obecně platné definice ukazatelů mohla přispět k nejednoznačné interpretaci a vykazování některých monitorovacích ukazatelů. Významné překročení plánovaných hodnot u PO 17 ukazuje na podcenění při nastavování cílových hodnot.

EQ: Do jaké míry byly naplněny cíle hodnocených projektů?

Naplnění účelnosti na úrovni realizovaných ukončených projektů v obou programových oblastech je na základě provedených hodnocení vynikající. Příjemci si volili kromě programových indikátorů i svoje vlastní indikátory výstupů odpovídající jejich aktivitám. Zejména v programové oblasti 17 – „Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví“ se překročení plánovaných cílových hodnot nebo případné dílčí problémy s naplněním týkalo vlastních indikátorů představujících počty osob účastnících se aktivit projektů (návštěvníci, diváci).

EQ: Do jaké míry je možno hodnocené projekty považovat za účinné s ohledem na dosažené výstupy a vynaložené zdroje?

Šetřené projekty jsou hodnoceny jako vynikající, pokud jde o účinnost dosažených výstupů a použitých zdrojů. Příjemci prokázali dostatečnou míru vlastního způsobu ověřování adekvátnosti vynakládaných finančních prostředků při realizovaných aktivitách. Na základě provedených šetření se u šetřeného vzorku projektů neprokázalo, že by bylo možné dosáhnout stejných výstupů a výsledků účinnějším způsobem.

EQ: Jakých dosáhly program a hodnocené projekty skutečných efektů, a to včetně efektů neplánovaných a neočekávaných?

Všem pěti projektům, které byly hodnocené metodou Outcome Harvesting se podařilo dosáhnout efektů, které si plánovaly v době přípravy projektu. Jedná se o:

- Vzájemnou výměnu zkušeností s norským partnerem v oblasti průmyslového dědictví, využití příkladů odlišností v přístupech v Norsku pro další odbornou práci, výměnu zkušeností v oblasti ochrany a obnovy památek, praktické přístupy, jak nakládat s objekty.
- Zrekonstruovanou památkově chráněnou budovu výtopny, otevření interaktivního železničního muzea, uchování a ochranu historických vozidel, prohloubení spolupráce s norským partnerem, realizaci doprovodných aktivit.
- Úspěšnou realizaci aktivit festivalu KHAMORO, posílení dialogu mezi romskou menšinou a majoritní společností prostřednictvím kulturních aktivit - zprostředkování pozitivních příkladů Romů – umělců vystupujících na festivalu, zapojení Romů do organizace festivalu, realizaci doprovodných aktivit.
- Výstavu Skvělý nový svět s.r.o., která představila umělecký pohled na problémy současného i minulého světa, jež jsou součástí oblastí, ve kterých působí a jejich běžné praxe (např. problematika totalitních režimů v minulosti nebo dodržování lidských práv), získala nové publikum, realizovala doprovodné programy, o které byl velký zájem u pedagogů.

- Prezentace otázek vztahu krajiny a současné společnosti prostřednictvím výstavy a symposia, tvůrčí pobyty s workshopy v geologicky vzdálených vybraných místech České republiky, v Norsku a na Islandu, navázaná spolupráce se zahraničními partnery.

V projektech byla rovněž identifikována řada dalších efektů a zajímavostí.

Dlouhodobé efekty mohou být potvrzeny (nebo nepotvrzeny) v budoucnu.

Zobecněné neočekávané efekty projektů:

- Navázání spolupráce se zástupci konkrétních muzeí v ČR i Norsku
- Výměna zkušeností v praktičtější rovině – díky vzájemným návštěvám
- Podpora cestovního ruchu v regionu
- Vzájemná inspirace a předání zkušeností se zahraničním partnerem
- Neočekávaný zájem pedagogů o doprovodné aktivity k výstavě
- Dopady na tvůrčí činnost jednotlivých zúčastněných, organizací, umělců a spolupracovníků

EQ: Do jaké míry se rozvinuly partnerské vztahy v rámci podpořených projektů?

Spolupráce s partnery je obecně hodnocena jako přínosná. Jedná se o vhodnou možnost navazování nových pracovních kontaktů, nabízí silné podněty a impulzy pro další tvůrčí počiny a s přesahem do socio-politických souvislostí, poznávání životní úrovně, hodnotových priorit, přístupu k životu apod. Míra rozvinutí a případné pokračování spolupráce je v každém projektu individuální.

V PO16 probíhala spolupráce zejména na základě vzájemné výměny informací a zkušeností. Byly sdíleny best practices, know-how, docházelo ke konzultacím apod. Byly organizovány vzájemné studijní cesty, semináře a workshopy. U některých projektů se partneři podíleli na publikacích vydaných v rámci projektu, nebo na fotodokumentaci. Partneři také pomáhali s přípravou expozic v opravených prostorách. Významný přínos ze strany partnerů byl i v pomoci v oblasti marketingu a propagace. V některých případech probíhal ze strany partnera monitoring projektu a inspekční cesty.

V PO17 probíhala spolupráce velmi intenzivně. Zejména docházelo k zapojování partnerů přímo do inscenací a představení, případně v rámci festivalů byla zapojena celá inscenace zahraničního partnera. Zároveň partner často organizoval uvedení inscenací na svém území. Docházelo ke sdílení know-how, best practices i materiálů často i prostřednictvím workshopů, přednášek a konzultací. Spolupráce probíhala i v oblasti dramaturgie a produkce. Partneři se zapojovali i do přípravy akce, ať už celkové organizace a realizace, spoluvytváření programu, či propagace a PR.

EQ: Do jaké míry je možné dosažené výstupy a výsledky programu a hodnocených projektů považovat za udržitelné?

Na základě syntézy zjištěných informací je udržitelnost dosažených výstupů a výsledků programu v programové oblasti 16 – Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví hodnocena jako vynikající. Potenciál zajištění udržitelnosti projektových výstupů a výsledků byl u jednotlivých projektů v klastru hodnocen jako vynikající nebo velmi dobrý. Opravené a restaurované nemovité kulturní památky, národní kulturní památky a památky UNESCO a jejich soubory, krajinářské a zahradní kompozice, movité i nemovité židovské kulturní památky, sbírkové předměty a sbírky

muzejní povahy, písemné kulturní dědictví, tj. vytvořené výstupy a výsledky projektů lze považovat za dlouhodobě udržitelné.

EQ: Jak by se v dlouhodobém horizontu mohla zlepšit udržitelnost výstupů a výsledků projektu?

Zlepšení udržitelnosti výstupů a výsledků projektů v dlouhodobém horizontu může ovlivnit řada faktorů např.:

- Udržitelnost památky se dá prodloužit, když se dá dostatek času na řádné technologie, kterými se má památka opravovat.
- Odstranit příčiny chátrání okolo památek (vzlínající vlhkost apod.).
- Realizovat pravidelné obhlídky a kontrolou památek a případné drobné věci hned opravovat. To se týká nemovitých i movitých kulturních památek.
- Vhodné využívání památek - v užívaných památkách se hýbe vzduch, topí se v nich a větrá. Na druhou stranu přílišné užívání a velký počet návštěvníků zase památce škodí (vznik velké vlhkosti apod.).
- Udržitelnost návštěvnosti - je otázkou dobrého marketingu subjektu a možná i „zajímavých lákadel“, např. dobré je doporučení obcím či jiným majitelům zpracování strategického plánu rozvoje, ve kterém je daný objekt zapojen.
- Zapojení více subjektů do kombinovaného užívání památky (nezisková a zisková činnost: př. pošta x knihovna x archiv x obchod se suvenýry x komunitní centrum x činnost neziskovek x kulturní akce apod.)

EO: Do jaké míry program podpořil kulturní dědictví menšinových skupin (např. židovské a romské), jejich kulturní historii a projevy?

Programu CZ06 podporuje kulturní rozmanitost, iniciativy na podporu mezikulturního dialogu a porozumění v rámci naší společnosti s cílem zvýšit toleranci a začlenění, kulturní projev menšinových skupin, včetně romské a židovské kultury a dědictví. Lze konstatovat, že výše uvedené menšinové skupiny byly v rámci programu podpořeny, příklady těchto projektů jsou uvedeny dále. Hodnotitel vycházel z dostupné projektové dokumentace a informací zjištěných během polostrukturovaných rozhovorů a terénního šetření.

V obou sledovaných oblastech bylo kulturní dědictví menšinových skupin součástí kritérií výběru projektů. V PO 16 bylo kritérium *Projekt je zaměřen na řešení problematiky multikulturního dědictví, včetně romského kulturního dědictví* s váhou 3 body. V PO 17 bylo kritérium *Projekt podporuje kulturní projevy menšinových skupin nebo jejich kulturní historii a má potenciál přispět k posílení kulturního dialogu a evropské identity* s váhou 5 bodů. Mnozí žadatelé tak zdůraznili kulturní činnost menšin ve svých žádostech o projekt. Zejména pak schválené projekty v PO 17 tak otevřely nové možnosti pro pořádání různých akcí umělecké i sociální povahy, jako jsou konference, koncerty, přednášky, spolupráce s menšinami a dalšími partnerskými subjekty.

Dále uvádíme příklady podpořených projektů z PO 16 – židovské kulturní dědictví

- PRALIT - Záchrana a zpřístupnění pražské židovské literatury
- Obnova interiéru a mobiliáře funkcionalistické synagogy v Brně a její zpřístupnění
- Záchrana staticky havarijní funerální architektury v areálu židovského hřbitova v Praze 3, ulice Izraelská

- OBNOVA ŽIDOVSKÉHO HŘBITOVA V MĚLNÍKU V ULICI DOBROVSKÉHO

Dále uvádíme příklady podpořených projektů z PO 17, 16 – podpora menšinových skupin včetně Romů

- Mezinárodní romský hudební festival Romale (prezentace romské kultury široké veřejnosti, workshopy zaměřené na zvyšování povědomí o romských otázkách)
- Světový romský festival KHAMORO (rozsáhlý projekt, který kladl velký důraz na začleňování Romů, rovné příležitosti a boj proti diskriminaci, silná mediální kampaň projektu zvýšila diskusi o romských otázkách a jejich postavení ve společnosti)
- Výstava "Skvělý nový svět s.r.o. (mezikulturní dialog a zvýšení vzájemné důvěry mezi většinou a menšinami, boj proti extremismu, rasismu, homofobii a antisemitismu)
- 3 podoby svobody - podpora kulturní rozmanitosti v Ústí nad Labem (mezikulturní dialog a zvýšení vzájemné důvěry mezi většinou a menšinami, snaha o potírání předsudků a začleňování Romů v dramatu Kick)
- DOC.STREAM: Nové podněty pro česko-norské dokumentární prostředí (v rámci projektu řešen boj proti extremismu, rasismu, homofobii a antisemitismu)
- Showcase festival ITCH MY HAHAHA (projekt elektronické hudby pro mladé romské muzikanty byl součástí projektu, který pomáhá romským dětem a mládeži seznámit se současnou elektronickou hudbou a základními postupy její tvorby. Během festivalu se uskutečnilo vystoupení dětských romských hudebních skupin Cincinaty, které představují moderní přístup k současné tvorbě romské mládeže publiku – tj. formou, která podporuje současné hudební styly (hip-hop, rap, vlastní texty popisující život dnešních dětí a mládeže)
- Zpívejme! (jeden z pěveckých sborů v rámci projektu byl z poloviny vytvořen z romských zpěváků, což představuje příklad pilotního projektu zaměřeného na podporu integrace Romů prostřednictvím hudby a usilování o lepší dialog mezi menšinou a většinou)
- TANECVALMEZ & Jo StromgrenKompani& 420PEOPLE (projekt nabídl příležitost také pro minoritní skupinu zapojit se a přispět do kultury současného pohybového umění, Romové se objevili jak v řadách vystupujících umělců a účastníků doprovodných akcí, tak v řadách diváků)
- Obnovený ZÁMEK SVIJANY prezentuje unikátní naleziště z doby bronzové a další historii a kulturu (instalována výstava, která znázorňuje každodenní život romské populace)
- Obnova novogotického templu v zámeckém parku v Krásném Dvoře (romské děti se podílely na vzdělávacích pilotních programech)
- SHZ Český Krumlov – Centrum studijních pobytů (aktivity v poradenské činnosti v oblasti podpory Romů a jejich začlenění do společnosti, v lokalitě Českého Krumlova a prostředí zámku jsou realizovány konečným příjemcem opakovaně podpůrné aktivity (pobídky práce, zaměstnávání Romů, apod.)
- Obnova a revitalizace kostela sv. Jakuba v Kutné Hoře – památce UNESCO (farnost dlouhodobě spolupracuje s Oblastní charitou Kutná Hora, se kterou vytváří pracovní i volnočasové aktivity i pro Romy, které přímo souvisí i s kostelem sv. Jakuba)
- Klášter Broumov – živé evropské centrum kultury a vzdělávání (posilování mezikulturního dialogu prostřednictvím kulturních akcí včetně zapojení menšin)

Zvláště v PO 17 schválené projekty otevřely nové možnosti pořádání různých akcí umělecké i společenské povahy, jako jsou konference, koncerty, přednášky, workshopy pro spolupráci s menšinami. Aktivity přispěly k boji proti extremismu a rasismu na národní i mezinárodní úrovni, prosazování společnosti bez předsudků a respektování práv menšin.

Závěrem lze proto konstatovat, že v programu CZ06 existují projekty, které zasáhly prostřednictvím realizovaných aktivit dílčím způsobem zástupce romské komunity. Jednalo se ovšem většinou o menší skupiny této etnicity, a to zejména v projektech v programové oblasti 17. V programové oblasti 16 byly podpořeny celkem 4 projekty židovského kulturního dědictví.

Míru podpory kulturního dědictví menšinových skupin (např. romské nebo židovské) v programu CZ06 hodnotíme na základě výše uvedených informací jako velmi dobrou.

11 Doporučení

Na základě hlavních závěrů a zjištění byla hodnotitelem formulována sada doporučení. Hlavní doporučení vyplývající z hodnocení jsou uvedeny níže. Každé doporučení je doprovázeno kontextovými informacemi, je kvantifikován jeho význam a uveden příjemce doporučení.

Tabulka 15: Souhrn hlavních doporučení

číslo	Doporučení	Kontext doporučení	Míra závažnosti	Příjemce doporučení
1	Stanovit u ukazatelů programu jejich detailní definice včetně uvedení příkladů použitelných výstupů (s cílem zajistit jejich správné porozumění a zacílení).	Pokud není u ukazatele stanovena definice, může docházet k různému výkladu konkrétního ukazatele žadateli a cílové hodnoty pak nemohou být zcela porovnatelné.	Vysoká	Programoví stakeholderi podílející se na přípravě nového programu
2	V programové oblasti <i>Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví</i> více podporovat restaurování mobiliářů a podporovat realizaci menších projektů.	Podpora vlastníků s menší KP (i když stejně významnou), takový vlastník většinou nemá prostředky na kofinancování tak velkých příspěvků. Přitom drobnější KP potřebují finanční podporu mnohdy více, a jsou stejně hodnotné a jejich význam je pro ČR stejně velký. Klást důraz nejen na restaurování staveb, ale i na restaurování mobiliářů - jsou často vysoké umělecké kvality.	Střední	Programoví stakeholderi podílející se na přípravě nového programu
3	V programové oblasti <i>Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví</i> stanovit více vypovídající monitorovací indikátory, které budou lépe specifikovat realizované aktivity.	Zvýší a zpřesní se tím vypovídací hodnota ukazatelů. Např. počet uskutečněných kulturních představení, počet nových výstav, mapping ohlasů u diváků nebo účastníků projektu, počet rozhovorů a komunikace témat projektu směrem k médiím a tisku apod. Doporučujeme konzultovat v rámci „stakeholders consultation“ pro nový program.	Vysoká	Programoví stakeholderi podílející se na přípravě nového programu
4	I nadále podporovat zejména v programové oblasti <i>Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví</i> využití vlastních indikátorů. Vytvořit vhodnou metodickou příručku pro příjemce s návrhy a popisem takových indikátorů.	Získá se tak kvalitní podklad pro případnou evaluaci. Příjemce zváží, které z indikátorů bude naplňovat a bude mít k tomu metodický návod. Náměty a tipy takovýchto indikátorů např. uvádí i tato zpráva. Vhodné by bylo nestanovovat naplnění takovýchto indikátorů jako závazné.	Střední	Programoví stakeholderi podílející se na přípravě a administraci nového programu
5	Prostřednictvím indikátorů	Sledovat prostřednictvím	Střední	Programoví

číslo	Doporučení	Kontext doporučení	Míra závažnosti	Příjemce doporučení
	sledovat kvalitu bilaterální spolupráce.	vhodných ukazatelů např. dobu spolupráce, počet realizovaných aktivit v rámci každého projektu, zjišťovat a ověřovat, které prvky bilaterální spolupráce jsou přínosné apod.		stakeholderi podílející se na přípravě a administraci nového programu
6	Věnovat zvýšenou pozornost nastavování plánovaných cílových hodnot výstupů a výsledků programu.	Při nastavování plánovaných cílových hodnot vycházet z předchozích zkušeností s řešením problematiky v dané oblasti, zvážit dostatečně absorpční kapacitu a potenciál možných příjemců, a to i v návaznosti na jiné možné zdroje financování konkrétních sledovaných oblastí (např. z fondů ESIF, národních zdrojů).	Vysoká	Programoví stakeholderi podílející se na přípravě a administraci nového programu
7	Sbírat některá dat již v průběhu realizace projektů (např. počty akcí, seminářů, počty účastníků) pro evaluaci i jiné potřeby. A to například prostřednictvím povinně volitelných indikátorů, které by byly zjišťovány v průběhu monitoringu jednotlivých projektů.	Získala by se tak srovnatelná data od všech příjemců využitelná pro evaluaci, do výročních zpráv programu apod. Zjištěné informace prostřednictvím povinně volitelných indikátorů by primárně nesloužily ke sledování cílů projektu a jejich naplnění/nenaplnění by tak nebylo sankcionováno.	Střední	Programoví stakeholderi podílející se na přípravě a administraci nového programu

12 Přílohy

12.1 Příloha č. 1 – Seznam zkratek

Tabulka 16: Seznam zkratek

Zkratka	Vysvětlení
CAWI	Computer Assisted Web Interviewing
ČR	Česká republika
EHP	Evropský hospodářský prostor
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
KFM	Kancelář finančních mechanismů
KKO	Kulturní a kreativní odvětví
KP	Kulturní památky
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
MK ČR	Ministerstvo kultury České republiky
MKD	Movité kulturní dědictví
MGS	Malé grantové schéma, malý grant
NKD	Nemovité kulturní dědictví
NKM	Národní kontaktní místo
NNO	Nestátní neziskové organizace
OVA	Otevřená výzva
PDP	Předdefinovaný projekt
PO	Programová oblast
SŠ	Střední škola
TBIE	Theory Based Impact Evaluation
ZP	Zprostředkovatel programu
ZŠ	Základní škola

12.2 Příloha č. 2 – Vyhodnocení dotazníkového šetření (CAWI)

Otázky 1 a 2 identifikovaly projekt a příjemce projektu.

Celkem byly získány odpovědi za 45 projektů, tj. 77,6 % z oslovených 58 projektů.

3. Domníváte se, že program CZ06 pokrýval všechny nejvýznamnější oblasti související s kulturním dědictvím a současným uměním v České republice?

	Odpověď	Počet odpovědí	Počet odpovědí v %
A	ANO	40	89
B	ČÁSTEČNĚ	5	11
C	NE	0	0

Respondenti, kteří se domnívají, že program pokrývá nejvýznamnější oblasti související s kulturním dědictvím a současným uměním v České republice pouze částečně, měli následující připomínky:

Oblast 16: Program by měl umožňovat také opravovat kulturní památky v havarijním stavu nezapsané na indikativním seznamu. Do oblasti kulturního dědictví patří také zachování tradičních řemesel a rukodělné výroby. Podpora těchto činností není v programu zahrnuta.

Oblast 17: Do programu se mohly zapojit pouze projekty podporující profesionální umění, přičemž neprofesionální umění tvoří významnou složku české kultury. V oblasti audiovizí bylo příliš úzce vymezeno, jaké projekty mohou o dotaci žádat. Jeden z respondentů také vyjádřil názor, že dotační programy podporující současné umění by neměly být omezovány předem danými horizontálními tématy např. rovnost mužů a žen, protikorupční opatření apod. V principu by umění mělo svobodně reflektovat současnost a ne "zakázkově" reagovat na dotačním programem předdefinované problémy.

4. Pokud byste mohl/a ovlivnit zaměření programu CZ06 (a to jak pro programové období 2009 – 2014, tak pro nové programové období), jaké změny byste navrhl a proč?

Shrnutí odpovědí respondentů	Počet odpovědí
Souhlas se zaměřením programu, nenavrhují žádné změny	22
Zaměřit podporu i na menší památky zejména na venkově, které nejsou UNESCO či NKP	5
Přidání nové OP: Nový cirkus / design / prezentace tradiční rukodělné výroby / neprofesionální umění / trvalou podporu a obnovu hmotného a nehmotného kulturního dědictví, vč. tvorby výstupů s dopadem na širší veřejnost	4
Podpora i menších projektů v regionech, investice do infrastruktury v regionech	3
Podpora i vzdělávacích a „měkkých“ aktivit zejména ve vztahu ke kulturnímu dědictví	2
Podpora vzniku rezidenčních center a rezidenčních pobytů	2
Podpora živého umění jako flexibilního prostředku reagujícího na společenskou situaci	2
Prodloužení období na realizaci projektu	1
Jiné návrhy	3

Zajímavé je, že některá doporučení šla vyloženě proti sobě. Jeden z respondentů navrhoval, že živé umění není potřeba podporovat, protože dosáhne na finanční podporu z jiných prostředků. Naopak jiný respondent doporučoval do oblasti živého umění investovat více, protože je to právě prostředek, který osloví širokou veřejnost a zároveň může flexibilně reagovat na společenskou problematiku.

5. Považujete všechny cíle programu CZ06 za relevantní?

	Odpověď	Počet odpovědí	Počet odpovědí v %
A	ANO	44	98
B	ČÁSTEČNĚ	1	2
C	NE	0	0

Respondent, který považuje cíle programu za částečně relevantní, do upřesnění uvádí, že cíle mu připadají v pořádku. Problém nachází v náročnosti zpracování, administraci jednotlivých programů a v nastavení indikátorů, což podle jeho názoru vytváří výlučnou příležitost pro pouze určitý typ projektů a organizací.

6. Pokud byste mohl/a ovlivnit nastavení cílů pro program CZ06, jaké změny byste navrhl/a a proč?

Shrnutí odpovědí respondentů	Počet odpovědí
Souhlas s nastavením programových cílů	36
Ochrana a zachování kulturního a přírodního dědictví příštím generacím a jejich zpřístupnění veřejnosti	3
Motivace bilaterální spolupráce i ze strany donorských států	1
Ochrana a udržování kulturního dědictví ČR s možností rozvoje a implementace nových technologií v oblasti energetických úspor	1
Zintenzivnění kulturního dialogu a posílení evropské identity prostřednictvím porozumění kulturní rozmanitosti	1
Další návrhy	3

V případě ostatních návrhů byla nepochopena otázka, nebo byly navrženy cíle, které jsou již v programu obsaženy.

7. Jak byste charakterizoval/a indikátory programu CZ06

		Počet odpovědí	Počet odpovědí v %
A	Jsou velmi relevantní a užitečné při měření našich projektových výstupů a výsledků	30	67
B	Jsou relevantní a využitelné pro měření projektových výstupů a výsledků, nicméně by mohly být ještě zdokonaleny	12	27
C	Nejsou příliš relevantní a užitečné pro měření skutečných efektů našeho projektu	3	7

8. Pokud byste mohl/a navrhnout úpravy indikátorů využívaných v programu CZ06, jaké úpravy byste navrhoval/a? (Lze navrhnout nový indikátor, navrhnout nějaký indikátor zrušit apod.)

Vzhledem k různorodosti odpovědí je odpověď shrnuta do dvou tabulek. 28 respondentů nemělo žádné návrhy. 2 respondenti si přejí konkrétnější specifikaci indikátorů.

Navržené indikátory	Počet návrhů
Počet popularizačních výstupů (publikace, audioguidy,...)	2
Počet metrů čtverečních upravené plochy	1
Počet nově zpřístupněných částí kulturní památky	1
Počet setkání českých a zahraničních odborníků	1
Prezentace uměleckého díla z donorského státu	1
Zavedení kvalitativních ukazatelů projektu	1

Stížnosti a komplikace	Počet uvedení
Kvantitativní indikátor nemá v oblasti umění vypovídací hodnotu.	4
Je problematické dodržet přesný počet návštěvníků vzhledem k velkému množství vnějších faktorů	2
Při volbě indikátorů u projektu PDP2 nebylo možno vždy zvolit vhodný typ - patrně to bylo způsobeno neinvestičním charakterem projektu.	1
Stanovení „měkkých“ hranic /procentní tolerance dosažení indikátoru s ohledem na charakter projektu (zejména kulturních akcí)	3

9. Setkali jste se s nějakými potížemi při dosahování cílových hodnot indikátorů Vašeho projektu?

	Odpověď	Počet odpovědí	Počet odpovědí v %
A	ANO	2	4
B	ČÁSTEČNĚ	7	16
C	NE	36	80

Respondenti, kteří se setkali s potížemi při dosahování cílových hodnot monitorovacích indikátorů, uvedli velmi často problém dodržení přesného počtu návštěvníků. Jedná se o indikátor ovlivněný velkým množstvím faktorů, a je proto velmi náročné cílové hodnoty odhadnout. V této souvislosti opakovaně padnul návrh na toleranci např. 20 % odchylky od původní hodnoty. Dalším důvodem nenaplnění indikátoru je závislost na vnějších dodávkách služeb, kdy docházelo ke zpoždění, nebo neochoty institucí spolupracovat (např. co se týče umístování povinné publicity). Obecně bylo konstatováno, že vzhledem k vývoji projektu v průběhu jeho realizace dochází i ke změnám indikátorů a také fakt, že důraz na počet a naplnění indikátorů občas odváděl pozornost od jiných kvalitativně potřebnějších aktivit projektu.

10. Vystihují plně výstupové a výsledkové indikátory Vašeho projektu všechny dosahované výstupy a výsledky Vašeho projektu?

	Odpověď	Počet odpovědí	Počet odpovědí v %
A	ANO	32	71
B	ČÁSTEČNĚ	11	24
C	NE	2	4

Podle respondentů, kteří uvedli odpověď „částečně“ nebo „ne“, užívané kvantitativní indikátory zdaleka nevystihují umělecký a společenský dopad realizovaných projektů. Uvědomují si ale nutnosti monitorování projektů prostřednictvím kvantitativních indikátorů kvůli náročnosti (nemožnosti) objektivního sledování indikátorů kvalitativních. V komentářích je opakovaně zmíněno stanovení „měkkých“ hranic / procentní tolerance dosažení indikátoru s ohledem na charakter projektu (zejména kulturních akcí) a navíc specifičnost jednotlivých akcí ve srovnání s jinými.

Dále respondentům chyběly indikátory, kterými by se vystihly následující výstupy a výsledky daného programu:

- Vydané publikace,
- Videozáznamy z přednášek,
- Počet zachráněných exponátů,
- Zapojení / spolupráce s mladými vědeckými a studenty

11. Existují nějaké efekty Vašeho projektu, které nejsou pokryty žádným indikátorem využívaným při monitorování Vašeho projektu?

Shrnutí odpovědí respondentů	Počet odpovědí
Popularizace zapomenutého místa / objektu / kulturní oblasti	5
Publikace, publikované články, aktivity na sociálních sítích, videozáznamy z přednášek	4
Záchrana (části) památky	3
Ano, ale nejsou měřitelné	3
Drobné PR aktivity a výměna odborných zkušeností a znalostí	1
Efekt úspěšného propojení ziskového a neziskového sektoru s podporou dotace	1
Počet setkání mezi jednotlivými účastníky projektu, rozšíření spolupráce do budoucnosti	1
Spolupráce s mladými vědeckými a studenty	1
Ne	28
Bez odpovědi	1

12. Jsou některé z těchto efektů (jak na úrovni výstupů, tak i výsledků) neplánované či neočekávané?

	Odpoověď	Počet odpoovědí	Počet odpoovědí v %
A	ANO	5	11
C	NE	40	89

Neplánované a neočekávané efekty byly již z podstaty různorodosti projektů také velmi různorodé. Jednalo se například o oslovení další cílové skupiny, než na kterou byl projekt původně zaměřen. To bylo způsobeno zejména vhodnou diseminací a propagací projektu. V některých případech (PO16) došlo i k rozšíření původního projektu o další výstupy (např. stálá expozice, či navrácení kostelního mobiliáře).

Otázky 13 až 17 jsou pro lepší přehlednost zpracovány do přehledové tabulky. Přesné znění daných otázek je následující:

13. Můžete, prosím, kvantifikovat počet kulturních akcí organizovaných v rámci projektu (včetně počáteční a závěrečné konference, koncertů, výstav, dalších představení včetně jejich opakování)?

14. Můžete, prosím, kvantifikovat počet účastníků kulturních akcí z předchozí otázky?

15. Můžete, prosím, kvantifikovat počet odborných a vzdělávacích akcí organizovaných v rámci projektu?

16. Můžete, prosím, kvantifikovat počet účastníků na odborných a vzdělávacích akcích organizovaných v rámci projektu?

17. Můžete, prosím, kvantifikovat počet umělců, odborníků a pracovníků v oblasti kultury, jejichž práce byla financována z vašeho projektu?

Název organizace	Název projektu	O. 13: Počet kulturních akcí	O. 14: Počet účastníků akcí	O. 15: Počet odborných a vzdělávacích akcí	O. 16: počet účastníků na odborných a vzdělávacích akcích	O. 17: počet umělců, odborníků a pracovníků v oblasti kultury
PO 16 – Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví						
Obec Horní Maršov	Záchrana a obnova renesančního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Horním Maršově	3	1000	1	54	15
Město Jeseník	Lávka přes řeku Bělou v Jeseníku, ulice Horova - Husova, ev.č. Su-002	2	100	0	0	0
Římskokatolická farnost Luže	Dokončení obnovy interiéru poutního chrámu Panny Marie na Chlumku v Luži	4	200	1	50	1
Spolek pro obnovu památek Úštěcka	Revitalizace kostela Nanebevzetí Panny Marie v Konojedech u Úštěcka	2	950	1	25	25
Železniční společnost Tanvald, obecně prospěšná společnost	Zubačka - unikátní živé kulturní dědictví Jizerských hor a Krkonoš	4	200	1	25	0
Židovská obec Brno	Obnova interiéru a mobiliáře funkcionalistické synagogy v Brně a její zpřístupnění	5	3500	0	0	10
Římskokatolická farnost - arciděkanství Kutná Hora	Obnova a rehabilitace kostela sv. Jakuba v Kutné Hoře - památce UNESCO	7	630	4	100	1

Název organizace	Název projektu	O. 13: Počet kulturních akcí	O. 14: Počet účastníků akcí	O. 15: Počet odborných a vzdělávacích akcí	O. 16: počet účastníků na odborných a vzdělávacích akcích	O. 17: počet umělců, odborníků a pracovníků v oblasti kultury
Národní památkový ústav	Průmyslové dědictví CZ06/REG/PDPO2	2	160	2	160	11
Židovská obec v Praze	Záchrana staticky havarijní funerální architektury v areálu židovského hřbitova v Praze 3, ulice Izraelská	1	30	0	0	0
Nadační fond Koleč	Zámek Koleč - muzeum včelařství	17	2650	3	130	5
MFF UK	Záchrana rotundy sv. Václava na Malostranském nám. v Praze	3	200	10	60	4
Město Mělník	OBNOVA ŽIDOVSKÉHO HŘBITOVA V MĚLNÍKU V ULICI DOBROVSKÉHO	2	20	0	0	0
Národní památkový ústav	SHZ Český Krumlov - Centrum studijních pobytů	4	300	2	100	10
Třebechovické muzeum betlémů	Generální restaurování NKP Třebechovického betlému	3	300	20	400	8
Valašské muzeum v přírodě v Rožnově p.R.	Jak jde kroj, tak se stroj	10	400	6	80	30
Národní památkový ústav	Obnova novogotického templu v zámeckém parku v Krásném Dvoře	4	250	1	35	2
Městská knihovna v Praze	PRALIT - Záchrana a zpřístupnění pražské židovské literatury	5	300	3	200	8
LOM PRAHA s.p.	Návrat historických letadel do památných hangárů č. V a VI AERO v Letňanech	4	2500	2	1100	0
Muzeum hlavního města Prahy	Památková obnova historické Novomlýnské vodárenské věže a její zpřístupnění veřejnosti-1.etapa	5	340	2	60	10
PIVOVAR SVIJANY, .a.s.	Obnovený ZÁMEK SVIJANY prezentuje unikátní naleziště z doby bronzové a další historii a kulturu	5	7000	10	1000	7
Botanický ústav AV ČR, v.v.i.	Průhonický park – Obnova Podzámeckého alpina	1	130	0	0	0
Arcibiskupství olomoucké	Obnova vybraných obrazů a nábytku Arcibiskupského zámku v Kroměříži	1	100	1	60	25
Římskokatolická farnost u kostela sv. Jakuba Brno	Rekonstrukce a rehabilitace chrámu sv. Jakuba v Brně – Monumentum sacrum Brunense-	7	1000	9	170	0
Národní knihovna ČR	Knihy znovu nalezené	14	15000	12	350	30

Název organizace	Název projektu	O. 13: Počet kulturních akcí	O. 14: Počet účastníků akcí	O. 15: Počet odborných a vzdělávacích akcí	O. 16: počet účastníků na odborných a vzdělávacích akcích	O. 17: počet umělců, odborníků a pracovníků v oblasti kultury
Římskokatolická farnost Velké Karlovice	Obnova střechy a opláštění kostela Panny Marie Sněžné	1	200	0	0	0
Národní galerie v Praze	Revitalizace kláštera sv. Anežky České. Historický skvost uprostřed metropole.	9	5000	1	50	15
Národní filmový archiv	Digitální restaurování českého filmového dědictví	26	3600	10	300	73
PO 17 – Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví						
Vzdělávací a kulturní centrum Klášter Broumov	Klášter Broumov – živé evropské centrum kultury a vzdělávání	32	29844	2	10	125
Čtyři dny	Norway Artway	11	2100	3	40	50
CZECHDESIGN	Budoucnost evropského designu a užitého umění	23	1500	23	1500	30
standard island	Itch My hahaha	36	80000	18	100	80
Bohemia JazzFest, o.p.s.	Mezinárodní hudební festival Bohemia JazzFest 2015	24	100000	8	200	50
Doc.dream	DOC.STREAM: Nové podněty pro česko-norské dokumentární prostředí	22	2317	1	31	4
KULT, spolek	3 podoby svobody	35	4000	7	700	48
DW7, o.p.s.	Nordspirace	23	1200	10	100	24
DEAI/setkání o.s., spolek	Na pomezí samoty	18	700	8	300	70
Mezinárodní festival DIVADLO Plzeň	Mezinárodní festival Divadlo	1	250	1	100	30
Bezhlaví z.s.	Sniper'sLake	26	1931	4	90	24
SLOVO 21, z.s.	Světový romský festival KHAMORO	20	14500	5	150	230
DOX Prague, a.s.	výstava "Skvělý nový svět s.r.o."	1	23346	149	2706	14
Základní umělecká škola B-Art, o. p. s.	TANECVALMEZ & Jo StromgrenKompani& 420PEOPLE	12	686	5	90	45
Kamera Oko, s.r.o.	Polární záře nad Ostrava Kamera Oko 2015	15	3500	1	250	6
Společenské centrum Trutnovska pro kulturu a volný čas	Cirk-UFF 2015 / norská sekce	9	1033	5	93	28
architectura	Artscape Norway	5	2000	2	150	20
Národní informační a	Srovnání různorodých cest loutkového nastudování norské	15	2152	3	70	60

Název organizace	Název projektu	O. 13: Počet kulturních akcí	O. 14: Počet účastníků akcí	O. 15: Počet odborných a vzdělávacích akcí	O. 16: počet účastníků na odborných a vzdělávacích akcích	O. 17: počet umělců, odborníků a pracovníků v oblasti kultury
poradenské středisko pro kulturu	pohádky					

18. Považujete své projektové výstupy a výsledky za dlouhodobě udržitelné?

	Odpověď	Počet odpovědí	Počet odpovědí v %
A	ANO	38	84
B	ČÁSTEČNĚ	7	16
C	NE	0	0

Všechny odpovědi „částečně“ jsou z PO 17. Důvodem k tomu je, že se jedná zejména o inscenace či výstavy, u kterých není možné zaručit dlouhodobou udržitelnost. Nicméně existují záznamy z akcí, které jsou dostupné a stejně tak zůstávají aktivní webové stránky projektů. Dále jsou jako dlouhodobě udržitelné uvažovány navázané kontakty, případně vznik prostor.

19. Plánovali jste udržitelnost svých projektových výstupů a výsledků již při přípravě Vaší projektové žádosti?

	Odpověď	Počet odpovědí	Počet odpovědí v %
A	ANO	36	80
B	ČÁSTEČNĚ	8	18
C	NE	1	2

Většina projektů, které plánovaly udržitelnost výstupů, byly z PO16, což je logické z podstaty zaměření projektů. Ovšem i některé projekty z PO17 plánovaly udržitelnost (celkem 8). V některých případech se jedná o opakované a opakovatelné akce, jindy je to zajištěno formou videozáznamů z akcí a prostřednictvím aktivních webových stránek. Projekty, které se udržitelností při přípravě zabývaly částečně, nebo vůbec, jsou pouze projekty z PO17. Důvodem k tomu byl opět charakter jednotlivých projektů. V případě inscenací realizátoři projektů logicky nepočítali s dlouhodobou udržitelností, případně ji neplánovali v takové míře, v jaké byla nakonec potřeba díky významnému zájmu veřejnosti o projekt.

20. Změnilo se nějak zajištění udržitelnosti Vašich projektových výstupů a výsledků oproti Vaším původním plánům?

	Odpověď	Počet odpovědí	Počet odpovědí v %
A	ANO	3	7
B	ČÁSTEČNĚ	0	0
C	NE	42	93

Důvod změny zajištění udržitelnosti byl u každého projektu jiný. V jednom případě se jednalo o personální problém, kdy předpokládaný zaměstnanec dlouhodobě onemocněl a nedařilo se na něj sehnat náhradu, což vedlo k omezení otevírací doby. V jiném případě byla nad rámec revitalizace budovy realizována i stálá expozice, což naopak udržitelnost projektu zvyšuje. Ve třetím případě bylo pouze potřeba prodloužit dostupnost datového úložiště.

21. Považujete všechna tři průřezová témata za důležitá a relevantní pro Vás projekt?

	Odpověď	Počet odpovědí	Počet odpovědí v %
--	---------	----------------	--------------------

A	ANO	16	36
B	ČÁSTEČNĚ	23	51
C	NE	6	13

22. Jak hodnotíte procesy spojené s administrací programu CZ06?

	Odpověď	Počet odpovědí	Počet odpovědí v %
A	Všechny procesy spojené s administrací tohoto programu probíhaly hladce a efektivně	28	62
B	Většina procesů probíhala hladce a efektivně, nicméně jsme se setkali i s určitými nedostatky na úrovni programové administrace	12	27
C	Většina procesů neprobíhala hladce a efektivně, procesy by mohly být významně zlepšeny	5	11
D	Procesy spojené s administrací programu neprobíhaly hladce a efektivně, a proto by programové řízení a administrace programu měly být výrazně zlepšeny	0	0

23. Pokud byste mohl/a ovlivnit způsob, jakým byl program CZ06 řízen a administrován, co byste rád změnil/a?

Shrnutí odpovědí respondentů	Počet odpovědí
Zjednodušení a zefektivnění CEDRu	9
Zjednodušení administrace – např. vyúčtování rozpočtu	8
Zavádějící a nepochopitelné některé definice v příručkách	3
Možnost vkládání zpráv přes CEDR místo přes datovou schránku	2
Stabilní situace a pravidla po dobu trvání programu, aby v průběhu nedocházelo ke změnám a nebyly tím ovlivněny projekty	2
Uspořádat školení a to jak žadatelů, tak zejména partnerů	2
Včasné vyhlášení výzev	2
Zjednodušit proces žádosti o změny	2
Bez návrhu změn	26

26 respondentů je s administrací a řízením programu spokojena. Ve velké míře je v rámci těchto odpovědí chválena komunikace s pracovníky a spolupráce s nimi, ochota a snaha pomáhat.

24. Domníváte se, že spolupráce s partnery z donorských států je pro Váš projekt užitečná?

	Odpověď	Počet odpovědí	Počet odpovědí v %
A	ANO	37	82
B	ČÁSTEČNĚ	3	7
C	NE	5	11

Spolupráce s partnery je obecně hodnocena jako přínosná. Jedná se o vhodnou možnost navazování nových pracovních kontaktů, nabízí silné podněty a impulzy pro další tvůrčí počiny a s přesahem do socio-politických souvislostí, poznávání životní úrovně, hodnotových priorit, přístupu k životu apod. Mimo jiné je velkým lidským přínosem, který je možné zúročit v budoucnu, a to nejen v umělecké tvorbě. Spolupráce má bohatý přínos na základě vzájemné výměny zkušeností a projekt přispěl k prohloubení vzájemné spolupráce. Dochází k výměně zkušeností, technologií, přístupů, názorů, podnětů, materiálů, i přenos tvůrčích metod. Obecně došlo k vzájemnému přenosu dobrých praxí a spolupráce často pokračuje i po ukončení projektu. V některých případech došlo i ke zprostředkování spolupráce i s dalšími institucemi. V neposlední řadě spolupráce napomáhá finanční stabilitě projektu.

Jediný konstatovaný problém nastal z důvodu organizačních změn na straně norského partnera. V případě 12 projektů nebyl do realizace zapojen partner, někteří ovšem i přes to možnost spolupráce hodnotili pozitivně.

25. Popište, jakým způsobem se partneři projektu z donorských států podíleli na realizaci Vašeho projektu.

Odpověď	Počet odpovědí
Nebyl partner z donorského státu	9
Bez odpovědi	1

V **PO16** probíhala spolupráce zejména na základě vzájemné výměny informací a zkušeností. Byly sdíleny best practices, know-how, docházelo ke konzultacím a dokonce k výměnám materiálu. Byly organizovány vzájemné studijní cesty, semináře a workshopy. U některých projektů se partneři podíleli na publikacích vydaných v rámci projektu, nebo na fotodokumentaci. Partneři také pomáhali s přípravou expozic v opravených prostorách. Významný přínos ze strany partnerů byl i v pomoci v oblasti marketingu a propagace. V některých případech probíhal ze strany partnera monitoring projektu a inspekční cesty.

V **PO17** probíhala spolupráce velmi intenzivně. Zejména docházelo k zapojování partnerů přímo do inscenací a představení, případně v rámci festivalů byla zapojena celá inscenace zahraničního partnera. Zároveň partner často organizoval uvedení inscenací na svém území. Docházelo ke sdílení know-how, best practises i materiálů často i prostřednictvím workshopů, přednášek a konzultací. Spolupráce probíhala i v oblasti dramaturgie a produkce. Partneři se zapojovali i do přípravy akce, ať už celkové organizace a realizace, spoluvytváření programu, či propagace a PR. Podpora ze strany partnerů probíhala ale i na administrativní úrovni z hlediska orientace v dotačním programu a partneři také pomáhali s financováním projektu.

26. Máte nějaký komentář či nějaká doporučení vztahující se k programu CZ06?

V rámci připomínek padlo několik poděkování jak ve vztahu k samotné možnosti čerpání dotace, čímž došlo k realizaci projektů, na které by jinak nebyly finance, tak s ohledem na ochotu týmu MF spolupracovat s žadateli a práci jim co nejlépe usnadnit.

Pokud jde o připomínky, nejčastěji padalo doporučení na zjednodušení a zefektivnění nástroje CEDR – konkrétně šlo zejména o reportovací systém. Další poznámky se vztahovaly hlavně ke zjednodušení administrace celého projektu, zjednodušení podmínek pro realizaci změn v projektu, zkrácení lhůt mezi realizací jednotlivých částí projektu a proplacením vynaložených nákladů. Přílišná byrokracie byla náročná nejen pro české žadatele, ale zejména nepochopitelná pro zahraniční partnery. Další návrh byl směrem k přehodnocení indikátorů a průřezových témat s ohledem na oblast umění a kultury. Do přípravy by měli být zapojeni odborníci z této oblasti, kteří by podmínky nastavili vhodněji.

Komentáře:

Děkuji touto cestou za program CZ06, díky němuž mohla být zrestaurována unikátní národní kulturní památka. Bez této podpory by k realizaci nikdy nedošlo. A zároveň děkuji všem zainteresovaným na straně EHP fondů za trpělivost a ochotu, vstřícnost při konzultacích a administraci projektu. Silvie Dušková

Rádi bychom poděkovali za poskytnutou dotaci, která výrazně přispěla k rychlé realizaci projektu (1,5 roku) a zpřístupnění památky veřejnosti.

Bez dotace by vzhledem k náročnosti investice musel majitel přistoupit k postupné a jen částečné rekonstrukci, která by však i přes vynaložené náklady nemusela být dostačující pro zachránění zchátralé památky.

Spolupráce s projektovou a finanční manažerkou i s celým týmem MFČR byla velmi dobrá. Vždy nám ochotně poradili a velmi nám pomohli s realizací administrativní části projektu.

Do budoucna bychom pro živé umění doporučovali zjednodušení podmínek pro realizaci změn v projektu. Zkrácení lhůt mezi realizací jednotlivých částí projektu a proplacením vynaložených nákladů.

V mnoha případech jsme narazili na přílišnou byrokracii, která překvapovala tuzemské, ale především zahraniční partnery. Velice těžko jim byla vysvětlována nutnost výběrových řízení vztahujících se i k velmi malým finančním částkám či k uměleckým činnostem a dále složitost refundací prostředků, zejména délka schvalovacího procesu odvislá od schválení průběžné zprávy.

zjednodušit CEDR

Zlepšit CEDR. Spolupráce s projektovou a finanční manažerkou i s celým týmem MFČR byla velmi dobrá. Vždy nám ochotně poradili a velmi nám pomohli s realizací administrativní části projektu.

komentář k bodu: 17. Můžete, prosím, kvantifikovat počet umělců, odborníků a pracovníků v oblasti kultury, jejichž práce byla financována z vašeho projektu? *

Počet kvalifikovaným odhadem. Přesné číslo nelze stanovit. Na projektu se podíleli dodavatelé (odborníci a pracovníci v oblasti divadla) u nichž například neznáme jejich výrobní kapacity.

Prosím, aby byla při vyhodnocování programu (zejména ve vztahu k plánování dalšího programovacího období) věnována potřebná pozornost vážným nedostatkům reportovacího systému CEDR; zcela jistě to povede k výraznému zefektivnění činností při reportingu, a to jak na straně konečného příjemce, tak na straně administrátora (pracovníků MF ČR).

Jak jsem psala výše. Pokud možno bych adaptovala indikátory, průřezová témata a administraci na podmínky, v kterých se běžně pohybujeme v oblasti umění a kultury. Jsme všichni zvyklí žádat o granty, vyúčtovávat granty, hospodařit co nejlépe s veřejnými penězi, takže pokud snad budete mít podobné reakce i od jiných subjektů, tak se tím pokud možnost zkuste trochu inspirovat k úpravám a zjednodušením.

Účast v programu byla velká zkušenost, i když nejen pozitivní, ale i stresující a někde negativní, ale doufám, že program bude pokračovat a vzniknou další zajímavé a výjimečné akce.

12.3 Příloha č. 3 - Data pro hodnocení relevance

Detailní hodnocení relevance hodnocených projektů v jednotlivých klastrech je uvedeno dále v tabulkách.

Tabulka 17: Relevance klastru A

Projekt	Hodnocení relevance
EHP-CZ06-OV-1-024-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-033-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-042-01-2014	velmi dobrá
EHP-CZ06-OV-1-048-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-050-01-2014	velmi dobrá
EHP-CZ06-OV-1-054-01-2014	dobrá
EHP-CZ06-OV-1-067-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-071-01-2014	dobrá
EHP-CZ06-OV-1-076-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-083-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-087-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-091-01-2014	dobrá
EHP-CZ06-OV-1-110-01-2014	velmi dobrá
EHP-CZ06-OV-1-115-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-117-01-2014	dobrá
EHP-CZ06-OV-1-137-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-143-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-167-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-176-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-181-01-2014	dobrá
EHP-CZ06-OV-1-189-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-200-01-2014	dobrá
EHP-CZ06-OV-1-209-01-2014	velmi dobrá
EHP-CZ06-OV-1-227-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-228-01-2014	dobrá
EHP-CZ06-OV-1-248-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-PDP-1-001-01-2013	vynikající
EHP-CZ06-PDP-2-002-01-2014	vynikající
Klastr A	velmi dobrá

Tabulka 18: Relevance klastru B

Projekt	Hodnocení relevance
EHP-CZ06-MGSPA17-1-012-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-052-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-064-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-073-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-125-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-131-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-217-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-254-01-2014	velmi dobrá
EHP-CZ06-MGSPA17-1-262-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-263-01-2014	velmi dobrá
EHP-CZ06-MGSPA17-1-267-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-268-01-2014	velmi dobrá
EHP-CZ06-MGSPA17-1-269-01-2014	velmi dobrá
EHP-CZ06-MGSPA17-1-273-01-2014	dobrá
EHP-CZ06-MGSPA17-1-280-01-2014	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-282-01-2014	velmi dobrá
EHP-CZ06-MGSPA17-2-294-01-2014	velmi dobrá
EHP-CZ06-MGSPA17-2-302-01-2015	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-303-01-2015	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-312-01-2015	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-318-01-2015	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-323-01-2015	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-324-01-2015	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-326-01-2015	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-328-01-2015	velmi dobrá
EHP-CZ06-MGSPA17-2-330-01-2015	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-331-01-2015	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-333-01-2015	velmi dobrá
EHP-CZ06-MGSPA17-2-342-01-2015	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-346-01-2015	vynikající
Klastr B	vynikající

12.4 Příloha č. 4 - Data pro evaluaci účelnosti

Tabulka 19: Účelnost programových cílů

	Plánovaná hodnota	Dosažená hodnota (2013-2016)	Účelnost (%)	Předpokládaná hodnota naplnění/%
Programové indikátory				
Počet projektů v partnerství se zástupci občanského sektoru	0	15	N/A	
Počet projektů v partnerství se zástupci soukromého sektoru	0	12	N/A	
Počet projektů v partnerství se zástupci veřejného sektoru	0	12	N/A	
PO 16 Zachování a revitalizace kulturního a přírodního dědictví				
Výsledek: Zachované a revitalizované kulturní dědictví				
Výsledkový indikátor				
Počet aktivit realizovaných s cílem zachovat movité kulturní památky a písemné kulturní dědictví	2	1	50 %	19/950%
Počet obnovených nebo revitalizovaných památkově chráněných budov a budov využívaných pro uchování sbírek muzejní povahy	13	7	53,8 %	21/161,5 %
Počet restaurovaných a digitalizovaných filmových děl	11	0	0 %	
Výstup: Restaurovaná a digitalizovaná filmová díla				
Počet restaurovaných a digitalizovaných filmových děl	14	0	0 %	18/128,6%
Výstup: Restaurované sbírky včetně knihovních sbírek, vytvoření optimálního prostředí pro muzea, knihovny, archivy a písemné kulturní dědictví				
Počet aktivit realizovaných s cílem zachovat movité kulturní památky a písemné kulturní dědictví	2	3	150 %	13/650%
Výstup: Zachované nebo obnovené národní kulturní památky, kulturní památky, památky UNESCO a budovy určené k uchování sbírek muzejní povahy				
Počet obnovených nebo revitalizovaných památkově chráněných budov a budov využívaných pro uchování sbírek muzejní povahy	12	8	66,7 %	21/175%
PO 17 Podpora rozmanitosti v kultuře a umění v rámci evropského kulturního dědictví				
Výsledek: Prezentace současného umění a kultury a jejich zpřístupnění širšímu publiku				
Výsledkový indikátor				
Počet projektů zaměřených na hlavní cíle programu, tj. projekty zaměřené na zvýšení porozumění a integraci menšin a znevýhodněných skupin (sociální začlenění), kulturní aktivity pro děti mezi projekty, které podporují porozumění a přijímání kulturní rozmanitosti / počet koprodukčních projektů zaměřených na hlavních cíle programu	4	17	425 %	30/750 %
Výstup: Pořádání kreativních dílen v oblasti divadla, hudby, výtvarného a filmového umění				
Počet kreativních dílen (odborných kurzů, konferencí, seminářů)	4	89	2 225 %	144/3600 %
Výstup: podpořené nové umělecké projekty				
Počet nových představení, interdisciplinárních a výstavních projektů a koncertních akcí v oblasti divadla, hudby, výtvarného a filmového umění	4	34	775 %	69/1725 %

Poznámka: Předpokládaná hodnota naplnění je uvedena dle informací poskytnutých MK

Tabulka 20: Účelnost klastru A – ukončené projekty

Projekt	Účelnost	Hodnocení účelnosti
EHP-CZ06-OV-1-033-01-2014	100 %	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-067-01-2014	100 %	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-083-01-2014	107 %	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-091-01-2014	104,5 %	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-110-01-2014	100 %	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-117-01-2014	100 %	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-143-01-2014	100 %	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-176-01-2014	100 %	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-181-01-2014	100 %	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-189-01-2014	100 %	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-200-01-2014	100 %	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-209-01-2014	100 %	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-228-01-2014	100 %	vynikající
EHP-CZ06-PDP-2-002-01-2014	132,5 %	vynikající
Klastr A	103, 1 %	vynikající

Tabulka 21: Účelnost klastru B – ukončené projekty

Projekt	Účelnost	Hodnocení účelnosti
EHP-CZ06-MGSPA17-1-012-01-2014	100 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-052-01-2014	503,8 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-064-01-2014	110 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-073-01-2014	107,4 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-125-01-2014	61,3 %	dobrá
EHP-CZ06-MGSPA17-1-131-01-2014	91,9 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-217-01-2014	128,6 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-262-01-2014	129,1 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-263-01-2014	133,6 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-267-01-2014	144,3 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-268-01-2014	99,9 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-269-01-2014	100 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-1-280-01-2014	93,3 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-294-01-2014	105 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-302-01-2015	105 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-303-01-2015	104 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-323-01-2015	168,9 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-324-01-2015	212,5 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-326-01-2015	100 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-328-01-2015	82,7 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-330-01-2015	100 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-333-01-2015	103,2 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-342-01-2015	100 %	vynikající
EHP-CZ06-MGSPA17-2-346-01-2015	101,2 %	vynikající
Klastr B	128,6 %	vynikající

12.5 Příloha č. 5 - Data pro souhrnné hodnocení kritérií

Tabulka 22: Relevance klastru A

Projekt	Hodnocení relevance	Hodnocení účelnosti	Hodnocení udržitelnosti
EHP-CZ06-OV-1-024-01-2014	vynikající	N/A	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-033-01-2014	vynikající	vynikající	velmi dobrá
EHP-CZ06-OV-1-042-01-2014	velmi dobrá	N/A	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-048-01-2014	vynikající	N/A	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-050-01-2014	velmi dobrá	N/A	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-054-01-2014	dobrá	N/A	velmi dobrá
EHP-CZ06-OV-1-067-01-2014	vynikající	vynikající	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-071-01-2014	dobrá	N/A	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-076-01-2014	vynikající	N/A	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-083-01-2014	vynikající	vynikající	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-087-01-2014	vynikající	N/A	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-091-01-2014	dobrá	vynikající	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-110-01-2014	velmi dobrá	vynikající	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-115-01-2014	vynikající	N/A	velmi dobrá
EHP-CZ06-OV-1-117-01-2014	dobrá	vynikající	velmi dobrá
EHP-CZ06-OV-1-137-01-2014	vynikající	N/A	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-143-01-2014	vynikající	vynikající	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-167-01-2014	vynikající	N/A	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-176-01-2014	vynikající	vynikající	velmi dobrá
EHP-CZ06-OV-1-181-01-2014	dobrá	vynikající	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-189-01-2014	vynikající	vynikající	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-200-01-2014	dobrá	vynikající	velmi dobrá
EHP-CZ06-OV-1-209-01-2014	velmi dobrá	vynikající	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-227-01-2014	vynikající	N/A	vynikající
EHP-CZ06-OV-1-228-01-2014	dobrá	vynikající	velmi dobrá
EHP-CZ06-OV-1-248-01-2014	vynikající	N/A	velmi dobrá
EHP-CZ06-PDP-1-001-01-2013	vynikající	N/A	vynikající
EHP-CZ06-PDP-2-002-01-2014	vynikající	vynikající	vynikající
Klastr A	velmi dobrá	vynikající	vynikající

Tabulka 23: Relevance klastru B

Projekt	Hodnocení relevance	Hodnocení účelnosti	Hodnocení udržitelnosti
EHP-CZ06-MGSPA17-1-012-01-2014	vynikající	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-1-052-01-2014	vynikající	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-1-064-01-2014	vynikající	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-1-073-01-2014	vynikající	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-1-125-01-2014	vynikající	dobrá	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-1-131-01-2014	vynikající	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-1-217-01-2014	vynikající	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-1-254-01-2014	velmi dobrá	N/A	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-1-262-01-2014	vynikající	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-1-263-01-2014	velmi dobrá	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-1-267-01-2014	vynikající	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-1-268-01-2014	velmi dobrá	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-1-269-01-2014	velmi dobrá	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-1-273-01-2014	dobrá	N/A	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-1-280-01-2014	vynikající	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-1-282-01-2014	velmi dobrá	N/A	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-2-294-01-2014	velmi dobrá	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-2-302-01-2015	vynikající	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-2-303-01-2015	vynikající	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-2-312-01-2015	vynikající	N/A	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-2-318-01-2015	vynikající	N/A	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-2-323-01-2015	vynikající	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-2-324-01-2015	vynikající	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-2-326-01-2015	vynikající	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-2-328-01-2015	velmi dobrá	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-2-330-01-2015	vynikající	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-2-331-01-2015	vynikající	N/A	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-2-333-01-2015	velmi dobrá	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-2-342-01-2015	vynikající	vynikající	N/A
EHP-CZ06-MGSPA17-2-346-01-2015	vynikající	vynikající	N/A
Klastr B	vynikající	vynikající	N/A

12.6 Příloha č. 6 - Použité dokumenty a zdroje dat

Uvádíme informační zdroje, které byly využity v průběhu zajištění plnění zakázky.

Tabulka 24: Přehled použitých dokumentů a zdrojů dat

Přehled použitých dokumentů a zdrojů dat
Informační systém CEDR
Memorandum of Understanding FM EEA 2009 – 2014, including annexes
Regulation on the implementation of the EEA FM 2009 – 2014, including annexes
Metodika finančních toků, kontroly a certifikace programů financovaných z FM EHPa Norska v programovém období 2009 – 2014 (Methodology of financial flows, control and certification of the programmes financed from FM of EEA and Norway in the programme period 2009 – 2014)
Příručka pro příjemce grantů financovaných z program CZ 02, 04, 05, 06, 08, 10, 11, 13, 14, 15, včetně příloh (Handbook for beneficiaries financed from the programmes CZ02, 04, 05, 06, 08, 10, 11, 13, 14, 15, including annexes)
Pokyn NKM k veřejným zakázkám malého rozsahu financovaným z EHP a Norských fondů 2009 – 2014 (Instruction of the NFP for the public contracting of small size financed from the EEA and Norway funds 2009 – 2014)
Pokyn NKM pro Zprostředkovatele program financovaných z EHP a Norských fondů 2009 – 2014, vč. Příloh (Instruction of the NFP for the Programme Operators of the programmes financed from the EEA and Norway funds 2009 – 2014, including annexes)
Pokyn NKM pro způsobilé výdaje EHP a Norských fondů 2009 – 2014, vč. Příloh (Instruction of the NFP for the eligible expenditure of the EEA and Norway funds 2009 – 2014, including annexes)
Pokyn Zprostředkovatele programů CZ 02, CZ 06 a CZ 11 pro implementaci malého grantového schématu (Instruction of PO of CZ 02, CZ 06 a CZ 11 for the implementation of Small Grant Scheme)
Evaluation guidelines
Guideline for Strengthened Bilateral Relations
Guidelines on NGO programmes
Guidelines on Scholarship programmes
Programme proposal, including Annexes
Programme Agreement, including changes
Annual reports 2013, 2014, 2015, 2016
Koncepce památkové péče v České republice na léta 2011 – 2016 (Concept of Cultural Heritage Management in the Czech Republic for 2011-2016)
Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu 2011 – 2016 (Concept of Support and Development of Czech Cinematographic Art and Film Industry 2011 – 2016)
Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011 – 2015 (Concept of Library Development for 2011-2015)
Koncepce účinnější péče o movité kulturní dědictví na léta 2010-2014 (Concept of a More Efficient Management of Movable Cultural Heritage in the Czech Republic for 2010-2014)
Koncepce památkové péče ČR (Concept for Monument Care of the Czech Republic)
Koncepce podpory umění v ČR na léta 2015 – 2020 (Concept for support of arts in Czech Republic for 2015 – 2020)
Integrovaná strategie podpory kultury v ČR do roku 2020 (Integrated strategy of support of culture in the Czech Republic to 2020)
Státní kulturní politika ČR na léta 2015-2020 (s výhledem do roku 2025) (State cultural policy of the Czech Republic for 2015 – 2020)

Přehled použitých dokumentů a zdrojů dat

Plán implementace Státní kulturní politiky 2015-2020 (Implementation plan of the state cultural policy for 2015 – 2020)

Koncepce rozvoje knihoven na léta 2016-2020 (návrh) (Concept of libraries development for 2016 – 2020 – draft)

Koncepce rozvoje muzejnictví v České republice v letech 2015-2020 (Concept of museums development in the Czech Republic for 2015 – 2020)

Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v ČR 2016-2020 (Concept of more efficient care of traditional culture in the Czech Republic for 2016 – 2020)

Koncepce účinnějšího působení MK ČR ve vztahu k zahraničí 2013-2018 (Concept of more efficient actions of Ministry of Culture of the Czech Republic in relation to foreign countries for 2013 – 2018)

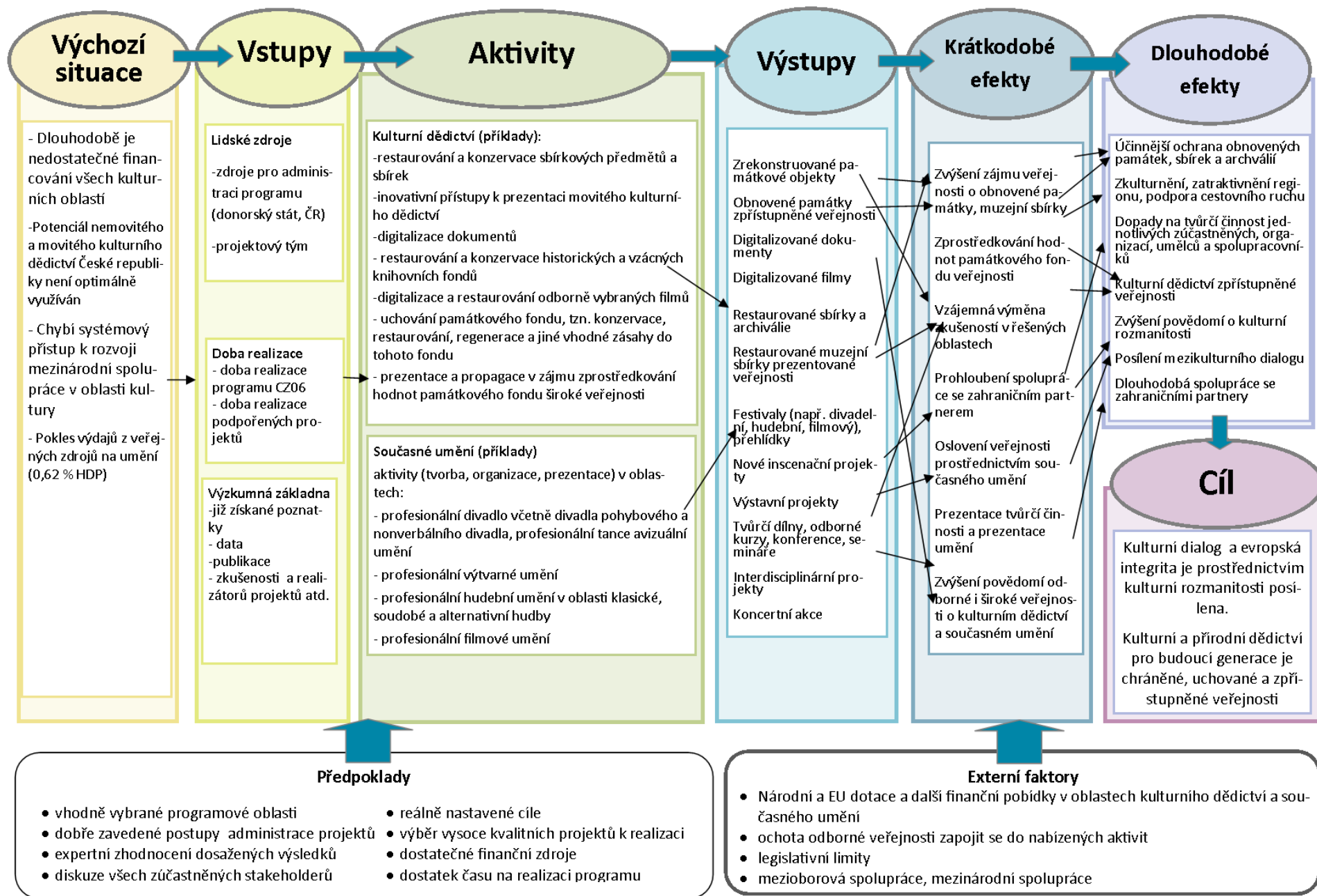
Mezirezortní koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje národní kulturní identity 2016-2022 (Concept of applied research and development of the national cultural identity for 2016 – 2022)

Strategie digitalizace kulturního obsahu ČR 2013-2020 (Strategy of digitalization of cultural content of the Czech Republic for 2013 – 2020)

Strategie ICT MK ČR 2015-2020 (ICT strategy of the Ministry of Culture of the Czech Republic for 2015 – 2020)

Jana Poláková: Mezinárodní dokumenty o ochraně kulturního dědictví; Praha 2007.

12.7 Příloha č. 7 – Programová teorie změny

12.8 Příloha č. 8 – Zapracování komentářů

Níže uvádíme přehled komentářů subjektů zainteresovaných na daném programu, včetně jejich zpracování.

Tabulka 25: Přehled zapracovaných komentářů

Komentovaná strana	Autor komentáře	Komentář	Zapracování komentářů
Str. 24, 65, 66	MK ČR	<p>- str. 24 a 65 „Program by měl umožňovat také opravovat kulturní památky v havarijním stavu nezapsané v indikativním seznamu.“</p> <p>Nevím přesně, co myslí autor (respondent) termínem „indikativní seznam“ nicméně žádný indikativní seznam (respektive seznam „prioritních projektů“) pro Program CZ06 neexistoval. Veškeré projekty byly vybírány na základě otevřené výzvy, respektive na základě nezávislého hodnocení dvou (tří) externích hodnotitelů, hodnotící komise atd. Podat žádost mohl kdokoliv, kdo je vlastníkem alespoň kulturní památky a je právnickou osobou (podmínka donorů). V rámci hodnocení byly navíc „zvýhodněny“ památky v havarijním stavu (viz. bodové hodnocení PO16 / bod 2.2.2).</p> <p>S ohledem na výše uvedené považujeme tento návrh respondentů za irelevantní.</p> <p>- str. 65 Otázka č.4 – Shrnutí odpovědí respondentů. Jako jednou ze změn je navrhováno: „Zaměřit podporu i na menší památky zejména na venkově, které nejsou UNESCO či NKP“. Žádost o grant mohli podat nejen vlastníci NKP či UNESCO, ale samozřejmě i vlastníci KP (venkov nevyjímaje). Tzn. podpora byla zaměřena i na menší kulturní památky. Jediným limitem byla minimální / maximální výše grantu, která vycházela z požadavků donorů.</p> <p>S ohledem na výše uvedené považujeme tento návrh respondentů za irelevantní.</p> <p>- str. 66 Otázka č.6 - Shrnutí odpovědí respondentů. Jako jednou ze změn v nastavení cílů je navrhováno: „Ochrana a zachování kulturního a přírodního dědictví pro příští generaci a jejich zpřístupnění veřejnosti“.</p> <p>První strana Programu CZ06 – Kulturní dědictví a současné umění“, bod 1 – Shrnutí. „Programová oblast 16 „Zachování a revitalizaci kulturního dědictví“. Cílem je ochrana a zachování kulturního a přírodního dědictví pro příští generace a jejich zpřístupnění veřejnosti, které mají sloužit jako zdroj poznání přírody a společnosti a</p>	<p>Vysvětlení: V příloze č. 2 Vyhodnocení dotazníkového šetření je uvedena sumarizace zjištěných názorů a návrhů respondentů. V textu vyhodnocení jsou uvedena všechna zjištění, nelze uvádět selektivně jen vybrané informace. Na str. 24 byla část textu vypuštěna.</p> <p>Zde citované názory respondentů nebyly zohledněny v závěrech a doporučeních.</p>

Komentovaná strana	Autor komentáře	Komentář	Zpracování komentářů
		nástroj vzdělávání“. Výše uvedený návrh respondentů se naprosto ztotožňuje s vlastním Programem CZ06 a proto považujeme tento návrh rovněž za irelevantní.	
Str. 26	MK ČR	- str. 26 „Téměř dvě třetiny projektů 61% (17) podpořených z PO 17, programu EHP CZ06, je hodnocena .....“ Jelikož se v textu hovoří o „Zachování a revitalizaci kulturního a přírodního dědictví“ má být dle mého názoru použita zkratka PO 16 a nikoliv PO 17.	Formální chyba, upraveno
Str. 70	NKM	Projekt Klášter Broumov byl omylem zařazen mezi projekty PO 16, přestože patří do PO 17. Prosím tedy o úpravu a zároveň o přepočítání údajů k pořádaným akcím.	Údaje na příslušných místech ZZ upraveny
Str. 4, 28	NKM	Prosím o vyjasnění formulace, případně o vynechání této věty. Není zřejmé, co se myslí pojmem „zbývající projekt“.	Text upraven Vysvětlení: V uvedeném případě se nejednalo o bilaterální iniciativu, ale skutečnost, že i když to v projektu nebylo plánováno, nakonec byly realizovány aktivity, jejichž účastníci byli z donorských států.
Str. 4, 55	NKM	Partnery se v tomto kontextu rozumí subjekty z donorských států? Pro jednoznačnost prosím o doplnění do textu. Řada projektů byla realizována v partnerství nejen s donorskými subjekty, ale partnery projektů byly rovněž české instituce. Prosím o doplnění, zda se jednalo o spolupráci se subjekty z donorských států.	Text doplněn
Str. 5, 49, 51, 59	NKM	Prosím o vyjasnění, o jaké partnery se v tomto kontextu má jednat. Domnívám se, že subjekty z donorských států se v oblasti pomoci s orientací v dotačním titulu neangažovaly. Pokud se jedná o pomoc s financováním projektu – rovněž se nedomnívám, že by se nějaký subjekt z donorského státu podílel na spolufinancování projektu. V některých projektech byl subjekt z donorského státu sice nositelem části výdajů, tyto výdaje mu však byly na základě partnerské smlouvy následně ze strany českého konečného příjemce refundovány ve výši celkových způsobilých výdajů.	Vysvětlení: Uvedené informace vycházejí ze sdělení příjemců v dotazníkovém šetření. Jedná se skutečně o subjekty z donorských států. Není myšleno spolufinancování projektu, ale úhrada některých nákladů (např. financování nákladů norským účastníkům ze strany partnera) zástupci donorského státu. Informace byla vypuštěna.
Str. 6, 56	NKM	Prosím o doplnění, co se kombinovaným užíváním památky rozumí (diferenciace ziskových a neziskových aktivit).	Text doplněn
Str. 6, 62	NKM	Prosím o upřesnění menších projektů – menší než 4 mil Kč? (min. grant 4 216 000 Kč).	Vysvětlení: Konkrétně nejsou myšleny projekty menší než 4 mil. Kč. Důvody vedoucí k tomuto

Komentovaná strana	Autor komentáře	Komentář	Zpracování komentářů
		Je otázka nakolik takové nastavení odpovídá cílům programu – např. zpřístupnění – restaurování mobiliáře a zařazení do prohlídkových okruhů je v pořádku, ale pokud se jedná o menšího příjemce (který by mobiliář zrestauroval, ale neměl kde vystavit) je pak takové zaměření neefektivní.	doporučení jsou uvedeny v kontextu doporučení. Bereme na vědomí. Doporučení je ke zvážení pro nový program.
Str. 28	NKM	Zajímalo by mne, jaký vnímáte rozdíl mezi projekty, které jsou financovány grantem pouze částečně, viz tento festival.	Vysvětlení: U tohoto projektu byl podíl grantu mnohem menší než je obvyklé. Pro příjemce to musela být mnohem náročnější administrace. Z hlediska věcného plnění nevnímáme podstatné rozdíly.
Str. 78	NKM	Navrhuji sjednocení jazyka celé tabulky (v české verzi uvést v ČJ).	Upraveno